

ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์
ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560

นางสาวศจิกา ว่องวัฒนธรรม

รายงานเอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชากฎหมายการเงินและภาษีอากร

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Problems Regarding Enforcement of The Customs Act B.E. 2560
on Forfeited Electronic Wastes.

Miss Sajika Wongwattanatham

An individual Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws Program in Finance and Tax Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อเอกัตศึกษา	ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560
นิสิต	นางสาวศจิกา ว่องวัฒนธรรม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ สาขาวิชากฎหมายการเงินและภาษีอากร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์กฤติกา ปั้นประเสริฐ

เอกัตศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ถึงปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการต้องปฏิบัติตามมาตรการตามกฎหมายศุลกากรที่บังคับใช้เกี่ยวกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่สามารถผลักดันขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ส่งคืนไปยังประเทศต้นทางได้ ก่อให้เกิดภาวะการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายมุ่งเอาผิดผู้กระทำความผิดเพื่อปราบปรามและสกัดกั้นการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อนำมาตรการที่ใช้บังคับกับของกลางมาใช้กับขยะอิเล็กทรอนิกส์แล้วนั้นกลับมีความไม่ตรงตามเจตนารมณ์ในการสกัดกั้นการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

โดยกฎหมายศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการกับของตกค้าง ของผ่านแดน และของถ่ายลำไว้เหมาะสมแล้ว แต่ยังไม่มียุติดำเนินการที่เหมาะสมกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นของกลาง ในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ตามมาตรา 242 ฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัด ตามมาตรา 244 และฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัดประกอบฐานสำแดงเท็จ ตามมาตรา 244 ประกอบมาตรา 202 แล้วแต่กรณี

ผู้เขียนจึงมุ่งทำการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

..... (อาจารย์ที่ปรึกษา)

(อาจารย์กฤติกา ปั้นประเสริฐ)

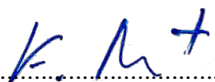
..... (นิสิต)

(นางสาวศจิกา ว่องวัฒนธรรม)

Thesis	Problems Regarding Enforcement of The Customs Act B.E. 2560 on Forfeited Electronic Wastes.
Researcher	Miss Sajika Wongwattanatham
Field of Study	Finance and Tax Laws
Advisor	Mrs. Krittika Panprasert

This thesis aims to study and analyze the problems regarding to the measure on property in dispute management, which are forfeited electronic wastes, under The Customs Act B.E. 2560. According to the Act, the electronic wastes cannot be return to the country of origin causing a burden on electronic wastes management. Although the true spirit of this Act is aiming to prosecute offenders in order to suppress and intercept the importation of electronic waste, the measure on forfeited electronic wastes is not in accordance with those intention. Under the Customs Act B.E. 2560, the appropriate rules and procedures relating to the handling of residual goods, transit goods and transshipment have been established, however, there is no appropriate procedure for forfeited electronic wastes on the offense of smuggling Article 242, ฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัด Article 244 และฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัด ประกอบฐานสำแดงเท็จ ตามมาตรา 244 ประกอบมาตรา 202 as the case may be.

The author therefore aims to research and study to bring forward the ideas in order to make an appropriate and effective law enforcement.

..... (Advisor's Signature)

(Mrs. Krittika Panprasert)

..... (Student's Signature)

(Miss Sajika Wongwattanatham)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานเอกัตศึกษานี้จะสำเร็จมิได้เลยหากปราศจากพระคุณของบิดามารดา ที่คอยให้กำลังใจให้ขยันให้คำปรึกษาและแนวทางการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นเป็นอย่างดีตลอดมา

สำหรับความสำเร็จลุล่วงของรายงานเอกัตศึกษานี้เป็นไปได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาเป็นอย่างสูงของท่านอาจารย์กฤติกา ปั้นประเสริฐ ผู้อำนวยการกองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร และอาจารย์พิเศษวิชากฎหมายศุลกากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สละเวลา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้ความรู้ทางวิชาการ ให้คำแนะนำ คำอธิบาย คำปรึกษาและแนวทางการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำวิจัย ตลอดจนการช่วยตรวจสอบแก้ไขในการทำรายงานเอกัตศึกษานี้จนแล้วเสร็จ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณดร.สิริกมล อุดมผล พรชนก ปิยเจริญวัฒนา พนัส เหล่าจรุงเภสัชกร ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับเนื้อหาเอกัตศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นพี่และรุ่นน้อง คณะนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีมาโดยตลอดตั้งแต่การแนะนำการสอบเข้าคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่กรมศุลกากรทุกท่านที่ให้การสนับสนุน กำลังใจ และให้คำปรึกษาในการทำรายงานเอกัตศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดีในการแบ่งปันข้อมูลการเรียน และแบ่งปันความรู้ตลอดระยะเวลาการศึกษา

นางสาวศจิกา ว่องวัฒนธรรม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง-ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1-3
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.5 วิธีการศึกษา.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ความหมายทั่วไปของขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	7
2.1 ความหมายและประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	7
2.1.1 ความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	7-9
2.1.2 ประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	9-13
2.2 ผลกระทบและอันตรายจากขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	14

2.2.1 ผลกระทบและอันตรายด้านสุขภาพจากขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	14-15
2.2.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม.....	16

บทที่ 3 หลักการและทฤษฎีทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการควบคุมการนำเข้าขยะ

อิเล็กทรอนิกส์.....	17-21
3.1 หลักเกณฑ์การนำเข้าตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560.....	21-27
3.1.1 หลักเกณฑ์การควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากรในกรณีการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว.....	28-31
3.1.1.1 หลักเกณฑ์ของการเป็นของตกค้าง.....	31-34
3.1.1.2 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้าม.....	31-34
3.1.1.3 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร.....	34-36
3.1.2 หลักเกณฑ์การควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากรในกรณีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร.....	38
3.1.2.1 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้าม.....	38-40
3.1.2.2 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานสำแดงเท็จ.....	40-41
3.1.2.3 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร.....	41-43
3.2 หลักเกณฑ์การจัดเก็บอากรศุลกากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530.....	44
3.2.1 ความหมายของพิกัดอัตราศุลกากร.....	44
3.2.2 ความหมายของระบบพิกัดฮาร์โมนี.....	45
3.2.3 การเรียกเก็บและการเสียอากรจากของที่นำเข้าหรือส่งออก.....	45-46

3.2.4 การประเมินอาคารศุลกากร.....	46
3.2.5 การลดอัตราอากร การยกเว้นอากร การเรียกเก็บอากรพิเศษ.....	47
3.2.6 หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร.....	48-50
3.2.7 พิกัดอัตราอากรศุลกากรของขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	50-53
บทที่ 4 ปัญหาตามกฎหมายศุลกากรเกี่ยวกับมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะ	
อิเล็กทรอนิกส์.....	54
4.1 ปัญหาการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา 242 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560.....	55
4.2 ปัญหาการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560.....	56
4.3 ปัญหาที่เกิดจากการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางกับขยะอิเล็กทรอนิกส์..	57
4.3.1 การตกเป็นของแผ่นดินของของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	57
4.3.1.1 ตกเป็นของแผ่นดินโดยคำพิพากษาของศาล.....	57
4.3.1.2 ตกเป็นของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	58
4.3.1.3 ตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายศุลกากร.....	58-59
บทที่ 5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์.....	60
5.1 อนุสัญญาบาเซล.....	60-73
5.2 OECD decision c (2001) 107.....	74
5.3 EU Waste Shipment Regulation.....	75-77

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	78
6.1 บทสรุป.....	78-81
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	81-83
รายการอ้างอิง.....	84
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้เขียนเอกัตศึกษา.....	132

สารบัญตาราง

ตารางที่

ตารางที่ 1 อายุการใช้งานเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์.....12

ตารางที่ 2 โครงสร้างการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรตามระบบฮาร์โมนี.....51

ตารางที่ 3 ประเภทและชนิดของของเสียที่ควบคุมตามการนิยามของของเสียอันตรายและของเสียอื่นตามอนุสัญญาบาเซล.....77

ตารางที่ 4 บทบาทของศุลกากรตาม EU Waste Shipment Regulation.....82

สารบัญภาพ

ภาพที่

1. ตัวอย่างพิกัด รหัสสถิติ “000” “800” “899” “999”51
2. พิกัดอัตราอากรขาเข้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้แล้วและขยะอิเล็กทรอนิกส์.....52
3. พิกัดอัตราอากรขาเข้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้แล้วและขยะอิเล็กทรอนิกส์.....53
4. พิกัดอัตราอากรขาเข้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้แล้วและขยะอิเล็กทรอนิกส์.....53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากทั่วโลกมีการบริโภคอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ก่อให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการกับขยะเหล่านี้ในประเทศต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงไม่คุ้มค่ากับการกำจัดขยะเหล่านี้ในประเทศของตนเอง ทำให้ประเทศต่าง ๆ นิยมการส่งออกขยะอิเล็กทรอนิกส์โดยตั้งใจที่จะนำไปทิ้งยังประเทศปลายทางที่อนุญาตให้นำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือมีการลักลอบหรือหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัดในการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศปลายทาง โดยได้ศึกษาในกรณีที่ผู้นำเข้ามีเจตนาที่จะนำขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งในประเทศไทย ซึ่งในประเทศไทยเองมีประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีศุลกากรที่เกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และปัญหากฎหมายของหน่วยงานที่กำกับดูแลอื่น ๆ ที่ยังคงมีความกระจัดกระจายตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีหน่วยงานกลางหรือไม่มีการบัญญัติกฎหมายไว้โดยเฉพาะที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ประเทศไทยได้มีการลงนามในอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal) ซึ่งมุ่งหมายจะลดการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายจากรัฐหนึ่งไปสู่อีกรัฐหนึ่ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อป้องกันการถ่ายโอนของเสียอันตรายจากประเทศพัฒนาแล้วไปยังประเทศด้อยพัฒนา แต่เมื่อประเทศไทยใช้ระบบทวินิยม (Dualism) ในการนำกฎหมายระหว่างประเทศมาบังคับใช้ต้องมีการอนุวัติการเป็นกฎหมายภายในโดยมีกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่อนุวัติการ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นประเทศไทยก็ยังมิได้มีการแก้ไขกฎหมายในการควบคุมการนำเข้าและส่งออกให้สามารถควบคุมให้ครอบคลุมไปถึงขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้แต่อย่างใด เนื่องจากมีการกำหนดให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานผู้มีอำนาจในการควบคุมการนำเข้าและการส่งออกของเสียตามอนุสัญญา

บาทเซลซึ่งมีข้อจำกัดในการอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญา เพราะกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมการนำเข้าและส่งออกวัตถุดิบอันตรายที่ใช้ในทางอุตสาหกรรมเท่านั้น ซึ่งกรมศุลกากรมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการนำเข้า การส่งออก การผ่านแดน ถ้ายาลำ สินค้าทุกชนิด การนำเข้าสินค้าทุกชนิดต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบของกรมศุลกากร จึงต้องแก้ไขกฎหมายศุลกากรเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ที่หน่วยงานต้นทาง โดยปัจจุบันมีประเด็นปัญหาการบังคับใช้กฎหมายศุลกากรกับการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มายังประเทศไทย ในกรณีที่เป็นกรกระทำ ความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายศุลกากรในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรหรือในความผิดฐาน หลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัดที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นยังคงมีปัญหาในการแก้ไขปัญหาการนำเข้าขยะ อิเล็กทรอนิกส์มาทั้งในประเทศไทย เนื่องจากบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวนี้ขยะอิเล็กทรอนิกส์จะมี สถานะเป็นของกลาง และต้องปฏิบัติตามมาตรการที่บังคับใช้เกี่ยวกับของกลาง ต้องมีการดำเนินการ ทางกฎหมายกับของกลาง โดยการริบของกลาง และจะต้องใช้วิธีการในการจัดการกับของกลางไว้ โดยเฉพาะ อาทิเช่น การขายทอดตลาด การทำลาย การจำหน่ายด้วยวิธีอื่น ซึ่งไม่สามารถผลักดันขยะ อิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ส่งคืนไปยังประเทศต้นทางได้ ก่อให้เกิดภาวะการบริหารจัดการขยะ อิเล็กทรอนิกส์แก่ประเทศไทย

อาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 ในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร และในความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด นั้นเจตนารมณ์ที่ แท้จริงของกฎหมายมุ่งจะเอาผิดผู้กระทำความผิดเพื่อปราบปรามและสกัดกั้นการนำเข้าของที่ ต้องห้ามหรือต้องจำกัดในการนำเข้าซึ่งรวมถึงขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้วย แต่กลับกลายเป็นว่ามาตรการที่ ใช้บังคับกับของกลางเมื่อนำมาใช้กับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์แล้วนั้น กลับเป็นการสม ประโยชน์ของผู้นำเข้าที่เจตนานำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาทั้งในประเทศไทยโดยปริยาย ทำให้ ประเทศไทยมีสถานะกลายเป็นถังขยะโลก แม้ว่าในอีกแง่มุมหนึ่งชิ้นส่วนของขยะอิเล็กทรอนิกส์ บางส่วนนั้นจะเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีค่ามีประโยชน์ สามารถนำมารีไซเคิล หรือนำมาสกัดเอาแร่มีค่า หายากกลับมาใช้ใหม่ เช่น ทอง เงิน หรือทองแดง ที่ได้จากขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ และถ้าหากมี การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้อย่างถูกวิธี ก็จะทำให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง ซึ่งการ

สกัดแร่หายากจากขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกทางเลือกในการนำแร่หายากเหล่านี้มาเป็นวัตถุดิบ สำหรับพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูง โดยที่ไม่ต้องทำเหมืองแร่เพื่อสกัดแร่ธาตุเหล่านี้จากธรรมชาติ เป็นการลดการใช้ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน แต่ ณ ปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยยังไม่มี ศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถจัดการกับขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ได้ อีกทั้งปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยนั้นนับวันก็ยิ่งสูงขึ้นจากการบริโภคสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มมากขึ้น จึงควรมีการ ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพเสียก่อน ซึ่งกฎหมาย ศุลาการตามพระราชบัญญัติศุลาการ พ.ศ. 2560 ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการ ดำเนินการกับของตกค้าง ของผ่านแดน และของถ่ายลำไว้เหมาะสมแล้ว แต่ยังไม่มียุติดำเนินการที่ เหมาะสมกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นของกลาง ในกรณีนี้ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการ บังคับใช้กับการนำเข้าของที่เป็นของกลางตามความผิดฐานลักลอบหนีศุลาการ ตามมาตรา 242 ฐาน หลีกเลียงข้อห้ามหรือข้อจำกัด ตามมาตรา 244 และฐานหลีกเลียงข้อห้ามหรือข้อจำกัดประกอบฐาน สำแดงเท็จ ตามมาตรา 244 ประกอบมาตรา 202 แล้วแต่กรณี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมาย ศุลาการให้เหมาะสมเพื่อปกป้องสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เนื่องจากหากไม่มีการแก้ไขกฎหมายให้ มีการนำกลับออกไปยังประเทศต้นทางแล้ว ขยะอิเล็กทรอนิกส์จะถูกทิ้งให้สะสมอยู่ในประเทศไทย แม้ จะทำการทำลายในประเทศไทยปัญหาของสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่สามารถขจัดให้หมด ไปได้เนื่องจากขยะอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีความอันตรายในตัวของมันเอง อาทิเช่น แคดเมียม พรอท ถึงแม้ว่ามีกฎหมายให้ทำลายได้ก็ยิ่งก่อให้เกิดพิษจากการทำลาย แต่หากมีมาตรการในการผลักดันให้ กลับไปยังประเทศต้นทางก็จะช่วยปกป้องสังคมให้ปลอดภัยจากอันตรายจากสารพิษจากขยะ อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ต้องมีการทำลายหรือการเก็บขยะอิเล็กทรอนิกส์เอาไว้ จึงจะสามารถบรรลุ เป้าประสงค์และความมุ่งหมายสำคัญของกฎหมายศุลาการที่มุ่งปกป้องสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม อำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริมเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ปกป้องสังคมให้ ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลาการ จัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ ซึ่ง เป็นเทรนด์ของกฎหมายศุลาการที่เป็นมาตรฐานสากลในปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาหลักการพื้นฐานในการนำเข้า การควบคุม และการดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการและหลักการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการจัดการปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ของกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ปัญหาในเรื่องขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายศุลกากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
4. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการจัดการปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ของอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ปัญหาในเรื่องขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายศุลกากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

บทบัญญัติของกฎหมายศุลกากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำเข้าและการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ยังมีความไม่เหมาะสม เกิดช่องโหว่ในการบังคับใช้กฎหมาย เกิดภาระในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ มีความไม่สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาบาเซล สมควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อปกป้องสังคม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เอกัตศึกษานี้จะทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของกฎหมายของประเทศไทย ได้แก่ กฎหมายศุลกากร และกฎหมายของหน่วยงานกำกับดูแลเกี่ยวกับขยะอิเล็กทรอนิกส์อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม อนุสัญญาบาเซล EU Waste Shipment Regulation โดยเน้นไปที่การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ การดำเนินคดีและการจัดการเกี่ยวกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายศุลกากร อันนำไปสู่การเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและมาตรการป้องกันการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ มาทั้งในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและทำให้บังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาของเอกัตศึกษานี้ เป็นการศึกษาแบบวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยมีการศึกษาค้นคว้ารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ระเบียบ ประกาศ ของกรมศุลกากรที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการ กฎหมายของต่างประเทศ กรอบความตกลงระหว่าง ประเทศ อาทิ อนุสัญญาบาเซล ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้ง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายไทยเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.เข้าใจถึงหลักการ แนวคิด และเจตนารมณ์ของการกำหนดมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 และตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.เข้าใจถึงหลักการตีความที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 และผลกระทบทางกฎหมายที่เกิดขึ้นต่อผู้เสียอากร และต่อกรมศุลกากร

3.เกิดการศึกษ วิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และนำการศึกษวิเคราะห์ดังกล่าวไปปรับใช้ในการทำงานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายศุลกากรให้มีความเป็นมาตรฐานสากล และพัฒนากฎหมายศุลกากรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และปราบปรามการกระทำความผิด เพื่อปกป้องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยรวมของประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ความหมายทั่วไปของขยะอิเล็กทรอนิกส์

ขยะอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเฉพาะที่มีความแตกต่างไปจากขยะหรือของเสียประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการจำแนกประเภท การบริหารจัดการ การควบคุม การนำกลับมาใช้ใหม่ การนำมารีไซเคิล หรือการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ในเรื่องของวิธีการจัดการด้านต่าง ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม เหตุที่ต้องใช้วิธีการจัดการที่แตกต่างจากขยะหรือของเสียประเภทอื่น ๆ เนื่องจากชิ้นส่วนต่าง ๆ ของขยะอิเล็กทรอนิกส์มักมีลักษณะที่เป็นของเสียอันตรายอยู่ด้วย หากไม่มีการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของกลางในคดีศุลกากรเป็นการเฉพาะแตกต่างไปจากการจัดการขยะหรือของเสียอื่น ๆ ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ และส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม จึงมีความจำเป็นต้องรู้ความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์ และประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการออกแบบการจัดการกับปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ทั้งทางด้านการออกกฎหมายและด้านอื่น ๆ ได้อย่างเข้าใจ และถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2.1 ความหมายและประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์

2.1.1 ความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์

ในอดีตทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ไม่ได้มีการให้คำจำกัดความ ว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์มีความหมายว่าอย่างไรไว้โดยชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย ก็ไม่ได้มีกฎหมายใดที่นิยามความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยตรง โดยทั่วไปจะเรียกว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Waste หรือ E-waste) หรือ บางครั้งเรียกว่าซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment's : WEEE)

ในส่วนของความหมายทั่วไปของขยะอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้มีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

“ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ถูกทิ้งเพราะเก่า เสีย ฯลฯ¹

“ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่หมดอายุการใช้งานหรือที่ไม่เป็นที่ต้องการใช้งานอีกต่อไป เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ปริ้นเตอร์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เป็นต้น²

“ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง เครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือเรียกว่า e-waste เป็นคำที่ใช้ครอบคลุมรายการชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EEE) ทุกประเภทที่ถูกเจ้าของทิ้งเป็นขยะโดยไม่ได้ตั้งใจที่จะนำกลับมาใช้ใหม่³

“ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง การที่ทิ้งไปโดยเจ้าของทำให้ไร้ประโยชน์เปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์เป็นของเสีย ขยะอิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย ตู้เย็น เครื่องซักผ้า ไมโครเวฟ โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องพิมพ์ และเครื่องปรับอากาศที่ถึงจุดสิ้นสุดการใช้งานจากเจ้าของปัจจุบันแล้ว⁴

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขยะอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เป็นที่ต้องการอีกต่อไป ล้าสมัย หรือหมดอายุการใช้งาน

¹ Cambridge Advanced Learner's Dictionary, meaning of Electronic Waste (สืบค้นวันที่ 19 มีนาคม 2563) จาก <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/e-waste>

² กรมอนามัย สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม, คู่มือประชาชน “ขยะอิเล็กทรอนิกส์...ของเสียที่มาพร้อมเทคโนโลยี”. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558), หน้า 1-3.

³ Step(Solving the E-waste Problem), 2014. One Global Definition of E-Waste, United Nations University, 3 June 2014, page 5.

⁴ Deepali Sinha Khetriwal, Philipp Kraeuchi, Rolf Widmer, 2007, Producer Responsibility for ewaste management: Key issues for considerations-Learning from the Swiss experience, Journal of Environmental Management, xx:1-13.

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดบทนิยามให้ความหมายของคำว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์. เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร. พ.ศ. 2563

“ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์หรือเศษ (ไม่รวมเศษจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้า) ที่มีส่วนประกอบ ซึ่งได้แก่ ตัวเก็บประจุไฟฟ้า และแบตเตอรี่อื่น ๆ สวิตช์ที่มีปรอทเป็นองค์ประกอบในการทำงาน เศษแก้วจากหลอดรังสีแคโทด และแอกติเวเตดกลาสอื่น ๆ ตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารพีซีบี หรือที่ปนเปื้อนด้วยแคดเมียม ปรอท ตะกั่ว โพลีคลอริเนตเตดไฮโดรคาร์บอน ซึ่งเป็นของเสียเคมีวัตถุ ตามบัญชี ๕.๒ ลำดับที่ ๒.๑๘ ของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย⁵

2.1.2 ประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์

ในบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทยไม่มีการกำหนดประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้ แต่มีการกำหนดประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยคณะกรรมการยุโรป (European Commission) ฝ่ายสภาวะแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำร่างกฎระเบียบเกี่ยวกับเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการหารือภายในคณะกรรมการฯ และประเทศสมาชิก EU รวมทั้งกลุ่มที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรม NGO องค์กรด้านสภาวะแวดล้อม สมาคมผู้บริโภค ฯลฯ นำเสนอต่อคณะมนตรี (Council of Ministers) และรัฐสภายุโรป (European Parliament) พิจารณาก่อนออกเป็นกฎหมายบังคับใช้

⁵ ประกาศกระทรวงพาณิชย์. เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร. พ.ศ. 2563 ข้อ 3

โดยสหภาพยุโรปได้จัดทำ DIRECTIVE 2012/19/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 4 July 2012 on Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม ให้มีการนำเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่หมดอายุ การใช้งานแล้ว (End of Life) นำกลับมาใช้ใหม่ (Re-use and Recycle) ลดความเสี่ยงและผลกระทบจากปริมาณขยะที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญของกฎระเบียบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดจากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วซึ่งจะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อประสานมาตรการที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และของเสียจากบรรจุภัณฑ์ของแต่ละประเทศในสหภาพยุโรปให้สอดคล้องกัน โดยมีข้อบังคับที่สำคัญ คือ กำหนดระดับการนำของเสียมาปรับสภาพ (Recovery) และนำกลับมาแปรสภาพเพื่อใช้ใหม่ (Recycle) จัดตั้งระบบที่จะรับคืน (Return) เก็บ (Collect) และนำมาปรับสภาพ (Recovery) ขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายภายในของสหภาพยุโรป มีผลบังคับใช้กับผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป เท่านั้น

ซึ่งสินค้าที่อยู่ในข่ายของระเบียบดังกล่าว ได้แก่ สินค้าประเภท Electrical and Electronics Equipment ซึ่งประกอบด้วย 11 หมวดใหญ่ คือระเบียบว่าด้วยการจัดการเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของสหภาพยุโรป (Waste from Electrical and Electronics Equipment : WEEE) และระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (The Restriction of the use of certain Hazardous Substance in electrical and electronic equipment: RoHS) ที่ออกโดยสหภาพยุโรป

การกำหนดประเภทของขยะอิเล็กทรอนิกส์⁶

1. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือนขนาดใหญ่ เช่น เครื่องทำความเย็นขนาดใหญ่ ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่อื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการทำความเย็นและการจัดเก็บอาหาร เครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้า เครื่องล้างจาน หม้อหุงข้าว เต้าไฟฟ้า ไมโครเวฟ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่อื่น ๆ ที่ใช้ในการปรุงอาหารและการแปรรูปอาหารอื่น ๆ เครื่องทำความร้อนไฟฟ้า หม้อน้ำไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่อื่น ๆ สำหรับทำความร้อน พัดลมไฟฟ้า แอร์ พัดลมระบายอากาศและอุปกรณ์ปรับสภาพอื่น ๆ

2. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือนขนาดเล็ก เช่น มิตโคโนไฟฟ้า เครื่องดูดฝุ่น เครื่องกวาดพรม เครื่องใช้อื่น ๆ สำหรับทำความสะอาด เครื่องใช้ในการตัดเย็บการถักทอและการแปรรูปอื่น ๆ สำหรับสิ่งทอ เตารีดและเครื่องใช้อื่น ๆ สำหรับรีดผ้าการรีดผ้า และการดูแลเสื้อผ้าอื่น ๆ เครื่องปั๊มขมปัง หม้อทอด เครื่องบดเครื่องชงกาแฟและอุปกรณ์สำหรับเปิดหรือปิดฉนวนกระจกหรือหีบห่อ มิดไฟฟ้า เครื่องใช้ในการตัดผม การเป่าผม การแปรงฟัน การโกน การนวดและเครื่องใช้ในการดูแลร่างกายอื่น ๆ นาฬิกา นาฬิกาและอุปกรณ์ในการบอกเวลา เครื่องชั่ง

3. อุปกรณ์ไอที เช่น

เมนเฟรม มินิคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนภาพ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์มือถือ เครื่องปริ้น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า เครื่องคิดเลข และผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับการประมวลผล และผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ในการส่งเสียงภาพหรือข้อมูลอื่น ๆ ทางโทรคมนาคม

⁶ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, “รู้จักกับ WEEE,” สืบค้นวันที่ 5 มกราคม 2563, จาก http://pcd.go.th/info_serv/haz_battery.htm#s7

4. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริโภค เช่น

วิทยุ โทรทัศน์ กล้อง เครื่องบันทึกวีดีโอ เครื่องขยายเสียงและเครื่องดนตรีและผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการบันทึกหรือสร้างเสียงหรือภาพรวมทั้งสัญญาณหรือเทคโนโลยีอื่น ๆ สำหรับการกระจายเสียงและภาพมากกว่าการสื่อสารโทรคมนาคม แผงโซลาร์เซลล์

5. อุปกรณ์ให้แสงสว่าง เช่น

หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ชนิดต่าง ๆ หลอดโซเดียม ชนิดต่าง ๆ หรืออุปกรณ์ควบคุม ให้แสงสว่าง ต่าง ๆ ยกเว้นหลอดไฟฟ้าชนิดไส้คู่

6. เครื่องมือไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น

เครื่องมือไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (ยกเว้นเครื่องมือซึ่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่) จักรเย็บผ้า อุปกรณ์สว่าน เลื่อยไฟฟ้า การกลึง การกัด การขัด การเจียร การตัด หรือการแปรรูปไม้โลหะและวัสดุอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เครื่องมือสำหรับตอกหมุด ตอกตะปู หรือขันหรือถอดหมุดตะปู สกรูหรือการใช้งานที่คล้ายคลึงกัน เครื่องมือสำหรับการเชื่อม การบัดกรี หรือการใช้งานที่คล้ายคลึงกัน อุปกรณ์สำหรับการฉีดพ่นการแพร่กระจายการกระจายหรือการบำบัดของเหลวหรือสารที่เป็นก๊าซโดยวิธีอื่น เครื่องมือสำหรับการตัดหญ้าหรือทำสวนอื่น ๆ

7. ของเล่น อุปกรณ์สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ และอุปกรณ์กีฬา เช่น

ของเล่นรถไฟ รถแข่งที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องเล่นวิดีโอเกมแบบพกพา วิดีโอเกมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์กีฬาที่มีส่วนประกอบไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องสล็อตแมชชีน

8. อุปกรณ์ทางการแพทย์ (ยกเว้นIMPLANTED และINFECTED PRODUCTS ทั้งหมด

เช่น อุปกรณ์การรักษาด้วยการฉายรังสี อุปกรณ์การรักษาโรคหัวใจ อุปกรณ์ฟอกไต เครื่องช่วยหายใจ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการสำหรับการวินิจฉัยในหลอดทดลอง เครื่องวิเคราะห์ ตู้แช่แข็ง การทดสอบการปฏิสนธิ อุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับติดตามการรักษาความเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือคุณภาพ

9. เครื่องมือการติดตามและการควบคุม เช่น

เครื่องตรวจจับควัน ตัวควบคุมความร้อน เทอร์โมสตรัท การวัดการใช้น้ำใช้ในครัวเรือน หรือเป็นอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ เครื่องมือตรวจสอบและควบคุมอื่น ๆ ที่ใช้ในการติดตั้งในโรงงานอุตสาหกรรม (เช่น แผงควบคุม)

10. เครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ เช่น

เครื่องจำหน่ายเครื่องดื่มร้อนอัตโนมัติ เครื่องจำหน่ายเครื่องดื่มบรรจุกระป๋องร้อนหรือเย็นอัตโนมัติ เครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติทุกชนิด⁷

ตารางที่ 1 อายุการใช้งานเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า/อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	อายุการใช้งานเฉลี่ย
โทรทัศน์	18 ปี
ตู้เย็น	14 ปี
เครื่องซักผ้า	12 ปี
เครื่องปรับอากาศ	10 ปี
เครื่องคอมพิวเตอร์	7 ปี
จอคอมพิวเตอร์แบบ CRT	9 ปี
เครื่องโทรศัพท์มือถือ	2 ปี
แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ	1 ปี
หลอดฟลูออเรสเซนต์	1 ปี
ถ่านไฟฉาย	2 เดือน

⁷ DIRECTIVE 2012/19/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 4 July 2012 on Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) Article 2(1)(a),(b), ANNEX I and ANNEX II

2.2 ผลกระทบและอันตรายจากขยะอิเล็กทรอนิกส์

ขยะอิเล็กทรอนิกส์จัดเป็นวัตถุอันตรายเนื่องจากชิ้นส่วนต่างๆ มีโลหะหนักเป็นส่วนประกอบ เช่น ตะกั่ว สารปรอท แคดเมียม และ เบริลเลียม และสารเคมีอันตรายอย่างอื่น เช่น สารทนไฟซึ่งทำจากโบรมีน ที่รวมถึง polybrominated biphenyls (PBBs), polybrominated diphenylethers (PBDEs) และ tetrabromobisphenol-A (TBBPA หรือ TBBA)⁸ ซึ่งหากได้รับการจัดการไม่เหมาะสม และเกิดการรั่วไหลปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่และระบบนิเวศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากสารเคมีที่มีพิษจะตกค้างยาวนานและสะสมในสิ่งมีชีวิต อันเป็นปัญหาที่สำคัญของการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งต้องจัดการอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ สารที่เป็นอันตรายเหล่านี้ทำให้เกิดมลพิษที่ร้ายแรง และทำให้ต้องเสี่ยงที่จะได้รับสารเหล่านี้เข้าไปในการผลิตหรือการนำสินค้าเหล่านี้ไปกำจัดทิ้ง

2.2.1 ผลกระทบและอันตรายด้านสุขภาพจากขยะอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างของโลหะหนักในสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ⁹

- 1) ตะกั่ว (lead) เป็นสารประกอบหลักในหลอดขั้วกั๊ว จอมอนิเตอร์ CRT และ แบตเตอรี่ สารตะกั่ว มีความเป็นพิษสูงต่อคนและสัตว์ การได้รับพิษตะกั่วสะสม จะส่งผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนกลาง และสมอง นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนปลายและกล้ามเนื้อ ระบบทางเดินอาหาร ระบบโลหิต ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ และเป็นสารก่อมะเร็ง
- 2) ปรอท (mercury) พบในหลอดฟลูออเรสเซนต์และมอนิเตอร์ LCD (liquid crystal display) พิษของปรอทมีตั้งแต่ขั้นเล็กน้อยจนถึงรุนแรงและอาจเสียชีวิต

⁸ ศรีธวัช กำเนิดทอง, “มีอะไรในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” สืบค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://ewt.prd.go.th/ewt/region4/ewt_news.php?nid=80335&filename=index

⁹ อรรธรณ พุพิสุทธิ์ และศุภิพร แสงกระจ่าง, “ความเป็นพิษของขยะอิเล็กทรอนิกส์”, วารสารพิษวิทยาไทย 2553, : หน้า 70-71

3) แคดเมียม (cadmium) พบในชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เช่น วัสดุกึ่งตัวนำ (semiconductors) อุปกรณ์ตรวจจับอินฟราเรด (infrared detectors) และจอมอนิเตอร์ CRT พิษอย่างเฉียบพลันทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ ระยะยาวแคดเมียมจะไปสะสมที่กระดูกทำให้กระดูกผุ และเป็นสารก่อมะเร็ง

4) โครเมียม (chromium) ใช้ผสมกับโลหะทำให้เกิดความแข็งแรงมีความเหนียวทนทาน ทำให้โลหะไม่เป็นสนิมทนต่อการผุกร่อน ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ ส่งผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย การได้รับสารเฮกซะวาเลนต์โครเมียม จะทำให้เกิดอาการระคายเคืองที่ผิวหนัง เป็นโรคหืดหอบ โรคระบบทางเดินหายใจ ปอด ตับ ไต ลำไส้ ถูกทำลาย และเป็นสารก่อมะเร็ง

5) เบริลเลียม (beryllium) พบในแผงวงจร (motherboard) และคอนเนคเตอร์ (connector) ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ก่อให้เกิดการระคายเคืองของเยื่อเมือกในระบบทางเดินหายใจ ไอ และหายใจลำบาก ผิวหนังอักเสบ โรคปอดอักเสบ และเป็นสารก่อมะเร็ง

ตัวอย่างของสารชนิดอื่น ๆ ในสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ¹⁰

สารหน่วงการติดไฟกลุ่มโบรมีน (brominated flame retardants) สารหน่วงการติดไฟกลุ่มโบรมีน (brominated flame retardants, BFR) ถูกใช้เป็นส่วนผสมในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หลายชนิดเพื่อทำให้การติดไฟช้าลงในกรณีที่เกิดไฟไหม้ พบมากในแผงวงจร สายเคเบิล และพลาสติกหุ้มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สารในกลุ่มนี้ ได้แก่

polybrominated biphenyls (PBBs) และ polybrominated diphenyl ethers (PBDEs) สามารถสะสมอยู่ในร่างกายรบกวนการทำงานของระบบประสาท สมอง ต่อมไร้ท่อ และฮอร์โมน ยับยั้งการทำงานของไทรอยด์ ส่งผลต่อการพัฒนาทารกในครรภ์และมีความเสี่ยงในการเกิดมะเร็งระบบทางเดินอาหารและต่อมน้ำเหลือง

¹⁰ อรวรรณ พุทธิสุทธิ และศุภิพร แสงกระจ่าง, “ความเป็นพิษของขยะอิเล็กทรอนิกส์”, วารสารพิษวิทยาไทย 2553, : หน้า 71

2.2.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

เนื่องจากประเทศไทยมีปัญหारेื่องขยะอิเล็กทรอนิกส์จากการบริโภคภายในประเทศจำนวนมากอยู่ก่อนแล้วและมีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศเข้ามาอีกในปริมาณมาก การบริหารจัดการขยะภายในประเทศยังไม่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างเหมาะสม มีโรงงานที่ได้มาตรฐานในประเทศไทยที่น้อยมาก ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นศูนย์หรือเหลือน้อยที่สุดและปลอดภัยต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม มีการใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการฝังกลบมีค่าออกจากอุปกรณ์ในขณะที่ส่วนที่เหลือรวมทั้งพลาสติกถูกเผาในเตาเผาทำให้น้ำอากาศและดินสัมผัสกับมลพิษที่เป็นพิษ¹¹

การปนเปื้อนของสารพิษลงสู่ดินและน้ำ : ในขั้นตอนการรื้อของเก่าบางประเภทจะมการเททิ้งเศษหรือสารอันตรายลงดิน เช่น การเทน้ำกรดจากแบตเตอรี่รถยนต์ทิ้งลงดิน การทิ้งเศษกระจกจากจอโทรทัศน์ทำให้สารตะกั่วที่อยู่ในจอภาพแพร่กระจายสู่ดินและน้ำ

การปนเปื้อนของสารพิษในอากาศ : การเผาสายไฟเพื่อเอาทองแดง การเผาชิ้นส่วนส่งผลให้เกิดควันพิษ เกิดสารพิษต่าง ๆ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คาร์บอนมอนอกไซด์ สารอินทรีย์ระเหยง่าย โลหะหนักและสารไดออกซินและฟูแรนซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรง

การทำลายชั้นโอโซน : แยกเอาวัสดุจากคอมเพรสเซอร์ของตู้เย็นและเครื่องปรับอากาศที่มีน้ำยาแอร์หรือสารทำความเย็น โดยการเผาและผ่าคอมเพรสเซอร์แล้วเทสารทำความเย็นทิ้ง ทำให้สารทำความเย็นในเครื่องรุ่นเก่าโดยเฉพาะ CFCs ซึ่งเป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซน ระเหยสู่บรรยากาศและขึ้นไปทำลายชั้นโอโซนที่ป้องกันรังสีความร้อนแผ่เข้าสู่พื้นโลก ส่งผลให้เกิดรูรั่วในชั้นโอโซนโอโซน นอกจากนี้ในสารทำความเย็นบางชนิดที่ใช้แทน CFCs เช่น HCFCs หรือ HFCs ยังเป็นก๊าซเรือนกระจกที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน¹²

¹¹ Stéphanie Senet, "Thailand: The rich world's new dumpsite for e-waste" สืบค้นวันที่ 1 มีนาคม 2564 จาก <https://www.euractiv.com/section/circular-economy/news/thailand-new-dumpsite-for-western-e-waste/>

¹² สุจิตรา วาสนาดำรงดี และ ปนต มโนมัยวิบูลย์, "ชุดความรู้เรื่อง "การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์(E-waste)"", มกราคม 2555 , หน้า 6

บทที่ 3

หลักการและทฤษฎีทางภาษิตที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า และการควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์

รัฐมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีสอากร และอีกวัตถุประสงค์หนึ่งของการจัดเก็บภาษีสอากร คือการจัดเก็บภาษีสอากรตามนโยบายของรัฐโดยที่อำนาจการจัดเก็บภาษีสอากรของรัฐเป็นอำนาจเหนือประชาชนผู้ถูกจัดเก็บซึ่งการจัดเก็บภาษีสอากรศุลกากรก็เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ และกฎหมายระหว่างประเทศผสมผสานกัน ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิรัฐธรรมนูญได้บัญญัติกำหนดให้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้ในการจัดเก็บอากร โดยมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่สำคัญคือหลักนิติรัฐ

“หลักนิติธรรม/นิติรัฐ” (Rule of Law) เป็นหลักการที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน เอกชนกับเอกชน และรัฐกับรัฐ หากเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนจะเป็นความสัมพันธ์ภายใต้ กฎหมายมหาชน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนจะอยู่ภายใต้กฎหมายเอกชน และความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับรัฐจะอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักนิติธรรม/นิติรัฐเป็นหลักการ ที่ใช้กับกฎหมายทุกสาขา ทั้งกฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน และกฎหมายระหว่างประเทศ¹³

ความสำคัญของหลักนิติธรรม/นิติรัฐ หลักนิติธรรม/นิติรัฐจะมีความสำคัญมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ จากปัจจัยความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่ประเทศไทยเข้าไปลงนามเข้าร่วมผูกพัน ซึ่งจะผลักดันให้หลักนิติธรรม/ นิติรัฐเข้ามามีบทบาทในการเมืองการปกครองของประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

¹³ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย , “โครงการศึกษาวิจัย “กรอบแนวคิดและกรอบยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index/Indicators) ในประเทศไทย” ,สิงหาคม 2559 , หน้า 1-1

ในระดับระหว่างประเทศ องค์การสหประชาชาติได้ส่งเสริมให้ประเทศภาคีสมาชิกและองค์การ ระหว่างประเทศต่างๆ มีการยอมรับหลักนิติธรรม/นิติรัฐ โดยถือว่าหลักนิติธรรม/นิติรัฐเป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่สร้างเสริมสันติภาพ รับรองสิทธิมนุษยชน และการบรรลุในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

เลขาธิการสหประชาชาติได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักนิติธรรม/นิติรัฐไว้ว่า “สำหรับสหประชาชาติ หลักนิติธรรม/นิติรัฐมีความเกี่ยวข้องกับหลักการของการปกครองที่บุคคลทุกคน ทั้งที่เป็นสาธารณชนหรือปัจเจกชนรวมทั้งรัฐ มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้ประกาศใช้ การบังคับใช้กฎหมายต้องเสมอภาค การพิจารณาคดีจะต้องเป็นอิสระสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนที่นานาชาติยอมรับ ต้องมีมาตรการ ที่สร้างความเชื่อมั่นในหลักการว่ากฎหมายเป็นสิ่งสูงสุด บุคคลมีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อกฎหมาย มีความเป็นธรรมในการใช้กฎหมาย มีการแบ่งแยกอำนาจ ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของส่วนรวม กฎหมายต้องมีความชัดเจนแน่นอน ปราศจากการกระทำตาม อำนาจใจ กระบวนการต่างๆ ตามกฎหมายต้องมีความโปร่งใส”¹⁴

กฎหมายจะต้องไม่เปิด โอกาสให้ผู้ปกครองใช้อำนาจตามอำเภอใจ ภายใต้กฎหมายบุคคลทุกคนต้องเสมอภาคกัน และบุคคลจะต้อง สามารถทราบก่อนล่วงหน้าว่ากฎหมายมุ่งประสงค์จะบังคับให้ตนทำอะไรหรือไม่ให้ตนทำอะไร ผลร้ายอันเกิด จากการฝ่าฝืนกฎหมายคืออะไร ทั้งนี้เพื่อที่บุคคลจะได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมาย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอำนาจการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐเป็นอำนาจเหนือเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บอากรตามหลักนิติรัฐที่ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระทำได้ และให้ประชาชนมีสิทธิได้รับทราบก่อนว่าสิ่งใดที่ตนทำได้หรือทำไม่ได้

¹⁴ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย , “โครงการศึกษาวิจัย “กรอบแนวคิดและกรอบยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index/Indicators) ในประเทศไทย” , สิงหาคม 2559 , หน้า 1-2

โดยความสำคัญของภาษีอากรก็คือ ภาษีอากรเป็นส่วนใหญ่ของรายได้ของรัฐ ซึ่งรายได้ของรัฐมีอยู่ 4 อย่าง อย่างที่ 1 คือภาษีอากร อย่างที่ 2 คือรัฐพาณิชย์ การหากำไรโดยองค์กรของรัฐ อย่างที่ 3 ก็คือการขายสิ่งของหรือการให้บริการของรัฐ อย่างที่ 4 คือรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าปรับค่าธรรมเนียม และรายได้เบ็ดเตล็ด โดยภาษีอากรจะมีลักษณะประการที่สำคัญ คือ มีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย โดยรัฐธรรมนูญให้อำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งต้องเป็นคำสั่งของรัฐที่ออกมาเป็นกฎหมาย ต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอน เพื่อที่รัฐจะนำไปใช้สอยเพื่อประโยชน์ทั่วไปของรัฐความสำคัญต่อมาของกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรก็คือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับภาษีอากรนั้น ๆ เพราะกฎหมายภาษีอากรมีบทบัญญัติที่มีการลงโทษและเป็นต้นทุนของการประกอบการของผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่จึงต้องมีความรู้ความชำนาญในการตรวจสอบภาษีอากร ซึ่งในกฎหมายศุลกากรจะเรียกว่า “อากร” โดยในการจัดเก็บอากรศุลกากรนั้น เป็นการจัดเก็บอากรจากการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรและการส่งออกของไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งการจัดเก็บอากรนำเข้าและส่งออกดังกล่าว ถือว่าเป็นภาษีทางอ้อม ผู้ที่มีหน้าที่เสียอากรศุลกากร สามารถผลักภาระภาษีไปให้กับผู้ซื้อสินค้าในประเทศโดยสามารถบวกรวมเข้าเป็นต้นทุนหรือรายจ่ายในการขายสินค้าได้

วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บอากรตามกฎหมายศุลกากรมีหลายประการตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งแน่นอนว่าวัตถุประสงค์หลักของการจัดเก็บอากรศุลกากรเป็นไปเพื่อหารายได้เข้ารัฐ เพื่อที่รัฐจะนำมาพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สาธารณะ และยังสามารถใช้การจัดเก็บอากรศุลกากรเพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้อีกหลายประการ เช่น วัตถุประสงค์เพื่อจำกัดการบริโภค เพื่อส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออก เพื่อตอบโต้การอุดหนุนการส่งออกของต่างประเทศ เป็นต้น โดยหลักการจัดเก็บอากรจากการนำเข้าหรือการส่งออกว่าจะจัดเก็บจากของชนิดใด ในอัตราอากรเท่าใดนั้น รัฐจะเป็นผู้กำหนดทิศทางในการจัดเก็บ เช่น ของใดที่ไม่ต้องการให้มีการนำเข้ามาในราชอาณาจักรจะมีอัตราอากรการนำเข้าที่สูงเพื่อเป็นการสกัดกั้นมิให้มีการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรมากเกินไป ของใดที่เป็นของอันตรายก็จะต้องห้ามนำเข้าหรือเป็นของต้องจำกัด เพื่อให้มีการควบคุมการนำเข้า เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว

ส่วนของการให้มีการนำเข้ามาใช้บริโภคภายในประเทศมากเนื่องจากในประเทศมีความต้องการใช้บริโภคแต่มีไม่เพียงพอหรือเป็นสินค้าที่ไม่สามารถผลิตในประเทศได้จะมีการจัดเก็บในอัตราอากรที่ต่ำ และของที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบกิจการที่เป็นของประเภทวัตถุดิบในการผลิตจะมีการจัดเก็บในอัตราอากรที่ต่ำเนื่องจากรัฐต้องการส่งเสริมให้มีการผลิตในประเทศ หรือการส่งออกของไปนอกราชอาณาจักรก็เช่นเดียวกัน หากรัฐไม่ต้องการให้ส่งของออก อาจด้วยเหตุผลว่าภายในประเทศมีความต้องการมาก ไม่ต้องการที่ส่งออกนอกประเทศเนื่องจากไม่พอใช้บริโภคภายในประเทศจะมีการจัดเก็บอากรการส่งออกสินค้า ซึ่งในปัจจุบันมีของที่ต้องชำระค่าอากรการส่งออกของไปนอกราชอาณาจักรในปัจจุบันมีเพียง 2 ชนิดเท่านั้น คือ 1. หนังกัดและหนังกระป๋อง ไม่ว่าจะดิบหรือพอกแล้ว (ไม่รวมถึงเศษตัด เศษและผง ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมทำหนังและอุตสาหกรรมผลิตหนัง) 2. เส้นไหมดิบที่ยังมิได้ตีเกลียว และเส้นด้ายที่ทำด้วยไหม ขี้ไหมหรือเศษไหม¹⁵

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่ากฎหมายศุลกากรไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บอากรเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่บทบาทหน้าที่ของกฎหมายศุลกากรที่สำคัญไม่แพ้กันก็ต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจของประเทศ ความปลอดภัยของสังคม สิ่งแวดล้อม ด้วยมิได้มุ่งแต่จะจัดเก็บอากรให้ได้มาก ๆ หากเป็นกรณีของรัฐไม่อาจจัดเก็บภาษีอากรได้โดยสะดวก รวมทั้งไม่อำนวยให้เกิดรายได้และเสียค่าใช้จ่ายในการบริหารการจัดเก็บและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามมาและของที่จะนำเข้ามาไม่ก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ดังเช่นเรื่องการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นของเสียอันตราย และประเทศไทยยังไม่มีระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อขยะอิเล็กทรอนิกส์มีมากเพียงพอจึงควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรภายในประเทศให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดหากอนุญาตให้นำเข้าได้ก็ไม่เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศ อีกทั้งทำให้เกิดผลกระทบต่อด้านสุขภาพของประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ อีกมากมายตามมา ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการกำจัด ค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อซึ่ง

¹⁵ บัญชีท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 3 พิกัดอัตราอากรขาออก ประเภทที่ 3 และประเภทที่ 6

น้ำหนักประโยชน์แล้วแม้จะนำมาสกัดหาแร่หายากก็ไม่คุ้มค่ากับสิ่งที่เสียไปจึงไม่ควรที่จะให้มีการอนุญาตให้นำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์

3.1 หลักเกณฑ์การนำเข้าตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560

กฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในการเก็บอากรการนำเข้าและส่งออก ซึ่งมีกฎหมายสองฉบับที่ต้องใช้ควบคู่กันเสมอคือพระราชบัญญัติศุลกากร และพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรโดยพระราชบัญญัติศุลกากรฉบับแรกคือพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาแล้วหลายฉบับและกฎหมายศุลกากรที่ใช้บังคับมีความกระจัดกระจาย ซึ่งที่ใช้บังคับรวมกันเป็นจำนวนทั้งสิ้นถึง 5 ฉบับ ทำให้เกิดความสับสนลักลั่น ประกอบกับใช้บังคับมาเป็นระยะเวลายาวนานจึงมีความล้าสมัย จึงทำให้ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายศุลกากรครั้งใหญ่โดยการนำกฎหมายศุลกากรหลายฉบับที่กระจัดกระจายอยู่นั้นมารวมไว้เป็นฉบับเดียว ให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับปัจจุบันมากขึ้น โดยมีพันธกิจหรือมีเป้าประสงค์ในการอำนวยความสะดวกทางการค้า และส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากร และข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ ปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร จัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ โดยมีการแก้ไขข้อบกพร่อง มีการจัดหมวดหมู่ใหม่ให้เข้าใจง่ายมากขึ้น ซึ่งเป็นฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นก็คือพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ในการนำของเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรนั้น อาจนำเข้าทางทะเล ทางบก หรือทางอากาศก็ได้ โดยจะต้องทำการนำของเข้าหรือส่งของออกทางด่านศุลกากรที่กำหนดไว้ตามมาตรา 4 วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งได้บัญญัตินิยามความหมายไว้ว่า

“ด่านศุลกากร” หมายถึง ท่า ที่ หรือสนามบินที่ใช้สำหรับการนำของเข้าหรือส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และการศุลกากรอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีศุลกากร

ในส่วนของความหมายของผู้นำของเข้านั้น ได้มีการบัญญัติบทนิยาม “ผู้นำของเข้า” ว่า หมายถึงบุคคลใดบ้างตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยให้หมายความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร จนถึงเวลาที่พนักงานศุลกากรได้ส่งมอบให้ไปโดยถูกต้องพ้นจากอารักขาของพนักงานศุลกากร และผู้ส่งของออก ให้หมายความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในอารักขาของพนักงานศุลกากรจนถึงเวลาที่ได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ซึ่งหากผู้นำของเข้าหรือส่งของออกทางท่า ที่ สนามบิน ที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นสถานที่ในการนำของเข้าหรือส่งของออกตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ก็จะมีผลผิดตามกฎหมายศุลกากร

ผู้มีหน้าที่เสียอากรศุลกากร ในการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเมื่อได้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรและพนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้วตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดให้กรมศุลกากรเรียกเก็บอากรจากผู้นำของเข้าและผู้ส่งของออกตามพระราชบัญญัติศุลกากรพ.ศ.2560 และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ความรับผิดในอันจะต้องเสียอากร สำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเกิดขึ้นในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จหรือส่งของออกสำเร็จตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังนี้

การนำของเข้าทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อเรือที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาในเขตท่าที่จะขนถ่ายของขึ้นจากเรือหรือท่าที่มีชื่อส่งของถึง ส่วนการส่งของออกทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อเรือที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตท่าท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

การนำของเข้าทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาถึงเขตด่านพรมแดน ส่วนการส่งของออกทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตด่านพรมแดนเพื่อไปจากราชอาณาจักร

การนำของเข้าทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่นำของเข้ามานั้นได้ถึง สนามบินที่เป็นด่านศุลกากร ส่วนการส่งของออกทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

การนำของเข้าทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้เปิดถุงไปรษณีย์ ส่วนการส่งของออกทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้ปิดถุงไปรษณีย์และได้ดำเนินการส่งออกตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำหรับวิธีการคำนวณค่าอากรว่าจะต้องชำระอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นจำนวนเท่าใดนั้นมีการบัญญัติหลักเกณฑ์ตามมาตรา 14 “การคำนวณอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำเข้าสำเร็จ แต่อัตราศุลกากรให้ถือตามอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาที่ปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปล่อยของออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพอื่น

(2) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนสูญหายหรือถูกทำลาย ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น

(3) กรณีของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นของเพื่อการผ่านแดนหรือเพื่อการถ่ายลำและต่อมามีการขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นของนำเข้าภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร”

หน้าที่ที่สำคัญ ที่ผู้นำของเข้าและผู้ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรต้องปฏิบัติคือการปฏิบัติพิธีศุลกากรนำของเข้าหรือส่งของออกตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

มาตรา 51¹⁶ บัญญัติให้ผู้ที่จะนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ครบถ้วน กล่าวคือ ต้องยื่นใบขนสินค้าให้ถูกต้อง และต้องเสียอากรหรือวางประกัน(ถ้ามี)ให้ครบถ้วน โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรด้วย เนื่องจากตามกฎหมายศุลกากร การที่จะนำของเข้าหรือส่งของออกตามกฎหมายได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงกฎหมายอื่น ประกอบด้วย

หากเป็นของต้องห้าม หรือของต้องจำกัด มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง ของที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร เป็นของต้องห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร และของที่มีกฎหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เป็นของต้องจำกัด

กล่าวคือหากของที่นำเข้าหรือส่งออกนั้นเป็นของต้องห้ามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหากฝ่าฝืนก็จะมีผลผิดตามกฎหมายศุลกากร หรือหากของที่นำเข้าหรือส่งออกนั้นเป็นของต้องจำกัดผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะต้องทำการขอใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่นให้ถูกต้องก่อนจึงจะสามารถทำการยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีกำหนด ต่อไป

¹⁶ มาตรา 51 “ก่อนที่จะนำของใดไปจากอารักขาของศุลกากรหรือก่อนที่จะส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง และเสียอากรจนครบถ้วนหรือวางประกันไว้

การยื่นใบขนสินค้า การเสียอากร และการวางประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอและอธิบดีเห็นว่ามีความจำเป็นต้องนำของใดออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือต้องส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักรโดยเร่งด่วน อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้นำของนั้นไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าให้สมบูรณ์หรือยังไม่ต้องเสียอากรจนครบถ้วน ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ร้องขอต้องปฏิบัติด้วยก็ได้ และในกรณีที่ต้องเสียอากร ให้ผู้ร้องขอวางประกันค่าอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

หากผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 ที่ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ครบถ้วนจะเป็นความผิดและมีโทษปรับตามมาตรา 208¹⁷ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

โดยในใบขนสินค้าจำเป็นต้องมีรายการสำคัญที่ใช้แสดงเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบรายการของที่นำเข้ามา รายการที่ต้องระบุไว้ในใบขนสินค้ากำหนดไว้ตามมาตรา 52 ดังนี้

มาตรา 52 “เมื่อนำของเข้ามาในหรือจะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชนิดแห่งของ
- (2) ปริมาณ น้ำหนัก และคุณภาพแห่งของ
- (3) ราคาศุลกากร
- (4) ประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ตรวจสอบรายการที่แสดงไว้ในใบขนสินค้าแล้วเห็นว่ารายการที่แสดงไว้นั้นครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรลงนามรับรองในใบขนสินค้าหรือใช้วิธีการอื่นใดตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อรับรองว่ารายการที่ได้แสดงไว้นั้นครบถ้วนแล้ว”

การทำใบขนสินค้าเพื่อเสียอากรอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้คือ ชนิดแห่งของ ปริมาณ น้ำหนัก คุณภาพแห่งของ ราคาศุลกากร ประเทศต้นทาง เมื่อพนักงานศุลกากรได้ตรวจสอบ รายการที่แสดงไว้ในใบขนสินค้าแล้วเห็นว่ารายการนั้นครบถ้วน โดยพนักงานศุลกากรลงนามรับรองในใบขนสินค้า เพื่อเป็นเอกสารหลักฐานสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าของนั้นได้มีการเสียอากรไว้ถูกต้องครบถ้วน

โดยขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการศุลกากร ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 ของเข้ามาในราชอาณาจักร นำเข้ามาโดยวิธีทางบกตามมาตรา 86 มาตรา 88 นำเข้ามาโดยวิธีทางเรือ

¹⁷ มาตรา 208 ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ตามมาตรา 64 นำเข้ามาโดยวิธีทางอากาศ ตามมาตรา 94 และทำการเสียอากรตามพิกัดอัตราอากรศุลกากรให้ถูกต้อง ซึ่งมาตรา 14 วางหลักว่า การคำนวณอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ

เมื่อได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการศุลกากรครบถ้วน กล่าวคือได้ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรโดยถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็จะสามารถนำของออกจากอารักขาของศุลกากรได้ และสามารถนำของเข้ามาในราชอาณาจักรได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายศุลกากร

ซึ่งปัญหาการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาในประเทศไทยนั้น ตามกฎหมายศุลกากรได้มีการบัญญัติการกระทำความผิดและบทลงโทษผู้กระทำความผิด ก่อนและหลังมีกฎหมายห้ามการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามอนุสัญญาบาเซล ไว้ในกรณีต่าง ๆ ซึ่งยังมีช่องโหว่อยู่มากในการนำเข้าโดยผิดกฎหมาย เช่น การสำแดงเท็จ การหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัดเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในประเทศไทยได้ เช่น ของใช้แล้วแต่ไม่แจ้งว่าเป็นของใช้แล้ว เป็นต้น ซึ่งหากผู้นำเข้าใช้ช่องทางการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว โดยทำการขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม แต่มีเจตนาที่จะนำเข้ามาเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อนำเข้ามาแล้ว แต่ไม่นำออกไปจากอารักขาศุลกากรทิ้งไว้ให้เป็นของตกค้าง ในกรณีนี้กฎหมายศุลกากรมีทางแก้ไขให้มีอำนาจเลือกดำเนินการให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้ผู้นำเข้าออกค่าใช้จ่ายได้ ตามมาตรา 108(2)

หรือกรณีการผ่านแดนหรือถ่ายลำของที่นำเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำเป็นของที่มีลักษณะเป็นของผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำกฎหมายศุลกากรให้อำนาจในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าของใดเป็นของที่มีลักษณะเป็นของผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ ให้ของนั้นเป็นของอันจะพึงต้องริบ ไม่ว่าจะมิใช่ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และ

อธิบดีอาจสั่งให้ทำลายโดยวิธีการที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หรือให้ส่งกลับออกไปโดยพลัน หรืออาจสั่งให้ดำเนินการอื่นใดตามสมควรเพื่อให้ไม่สามารถนำของนั้นมาใช้ได้อีกหรือเพื่อให้ของดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย โดยให้ผู้ขนส่งหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ตามมาตรา 104 และมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

จะเห็นได้ว่าในกรณีที่เป็นของตกค้างหรือของถ่ายลำหรือผ่านแดน กฎหมายศุลกากรไม่มีปัญหาในการที่จะสามารถนำขยะอิเล็กทรอนิกส์ส่งกลับออกไปยังประเทศต้นทางและให้ผู้นำเข้าเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย แต่ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรหรือหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด นั้น เป็นปัญหามากในปัจจุบัน ที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจกรมศุลกากรในการดำเนินการกับเรื่องดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้

3.1.1 หลักเกณฑ์การควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร ในกรณีการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว

โดยหลักเกณฑ์การนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์นั้นเดิมจะต้องมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร แต่เนื่องจากในอดีตทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยยังไม่มีกรณีต้นตอและตระหนักถึงผลกระทบและอันตรายของขยะอิเล็กทรอนิกส์มากนักจึงยังไม่มีกฎหมายควบคุมการนำเข้าโดยการห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ มีแต่เพียงกฎหมายควบคุมการนำเข้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตเท่านั้น ทำให้มีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาในราชอาณาจักรไทยเป็นจำนวนมากผ่านช่องทางของกฎหมาย ซึ่งจะใช้ช่องทางการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านช่องทางการขอใบอนุญาต “เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว” ตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรมเรื่อง เงื่อนไขในการอนุญาตให้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วที่เป็นวัตถุอันตรายเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว แต่ยังสามารถใช้งานได้และคงรูปตามสภาพการผลิตเดิม หรือสามารถนำมาซ่อมแซม ดัดแปลง หรือปรับปรุง ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ซึ่งพิกัดอัตราศุลกากรของเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วจะอยู่ในตอนที่ 84 และตอนที่ 85 โดยมีรหัสสถิติ 800 ที่หมายความว่า เป็นของใช้แล้ว เป็นของที่มีกฎหมายควบคุมการนำเข้าที่ ต้องมีใบอนุญาตนำเข้าและผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขสำคัญคือการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการใช้งานมาแล้วที่ยังสามารถใช้งานได้และคงรูปตามสภาพการผลิตเดิม หรือสามารถนำมาซ่อมแซม ดัดแปลง หรือปรับปรุง ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์เดิม

เมื่อกฎหมายกำหนดให้มีใบอนุญาตการนำเข้าของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง เงื่อนไขในการอนุญาตให้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วที่เป็นวัตถุอันตรายเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550 ดังกล่าวแล้วสามารถนำเข้าในราชอาณาจักรได้ ทำให้เกิดปัญหามีผู้นำเข้ามีเจตนานำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งในราชอาณาจักรไทยผ่านช่องโหว่ของกฎหมายโดยการสำแดงว่าเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาเป็นจำนวนมาก

ซึ่งเมื่อมีผู้นำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งในประเทศไทยผ่านช่องทางดังกล่าวจะมีผลทางกฎหมายและมีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2654 ไม่ว่าจะกลายเป็นของตกค้าง ความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ตามแต่กรณี ดังนี้

3.1.1.1 หลักเกณฑ์ของการเป็นของตกค้าง

ของตกค้างคือของที่ผู้นำเข้า นำเข้ามาโดยต่อมาได้ทิ้งของนั้นไม่นำออกไปจากอารักขาของศุลกากร โดยการจะใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการกับของตกค้างได้นั้นของที่ นำเข้ามานั้น จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ของการเป็นของตกค้าง ตามมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 ได้บัญญัติเรื่องการที่ของจะกลายเป็นของตกค้าง ไว้ 3 กรณี โดยให้ของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นของตกค้าง ดังนี้

(1) กรณีของที่นำเข้าเป็นสินค้าอันตรายตามชนิดหรือประเภทที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 (5) ¹⁸และมีได้นำออกไปจากเขตศุลกากรภายในระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

(2) ของนำเข้าอื่นนอกจาก (1) ที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรเกินสามสิบวันโดยไม่มีการยื่นใบขนสินค้าและไม่ได้เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงเรียกเก็บแก่ของนั้น โดยอธิบดีได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ขนส่งเพื่อดำเนินการดังกล่าวให้ถูกต้อง แต่ผู้ขนส่งไม่ยอมดำเนินการให้ถูกต้องภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี

(3) ของนำเข้าอื่นนอกจาก (1) ที่ยื่นใบขนสินค้าและเสียอากรหรือวางประกันค่าอากรไว้ไม่ครบถ้วน และไม่ได้นำออกไปจากอารักขาของศุลกากรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี

ตามมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 ได้ให้อำนาจอธิบดีในการปฏิบัติแก่ของตกค้าง เมื่อของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรใดก็ตามได้มีสถานะตกเป็นของตกค้าง กรมศุลกากรมีสิทธิดำเนินการกับของตกค้างนั้น ๆ ได้ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตามกฎหมายตามบทบัญญัติของมาตราดังกล่าว ดังต่อไปนี้

(1) ให้พนักงานศุลกากรนำของนั้นออกขายทอดตลาดหรือทำลาย หรือ

(2) ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หากไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจทำลายของนั้นได้ โดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

การดำเนินการกับของตกค้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีที่เป็นการดำเนินการกับของตกค้างตามมาตรา 107 (1) ต้องคำนึงถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นประกอบด้วย

¹⁸ มาตรา 5 ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้อำนาจแต่งตั้งพนักงานศุลกากร กับออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(5) กำหนดชนิดหรือประเภทของสินค้าอันตราย การเก็บและการขนถ่ายสินค้าอันตรายที่อยู่ในเขตศุลกากรและที่นำออกไปจากเขตศุลกากร รวมทั้งวิธีการจัดเก็บอากรสำหรับสินค้าอันตรายดังกล่าว กฎกระทรวง กำหนดชนิดหรือประเภท การเก็บและการขนถ่าย และการจัดเก็บอากร สำหรับสินค้าอันตราย พ.ศ. 2560

การทำลายของตกค้างตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการโดยวิธีที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ถ้าอธิบดีเห็นว่า การขายทอดตลาดตาม (1) จะไม่ได้เงินเท่าที่ควรหรือมีเหตุอันสมควรประการอื่นอธิบดีจะสั่งให้ขายโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่า การขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นนั้นจะไม่ได้เงินหรือประโยชน์เท่าที่ควร หรืออาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใด อธิบดีจะสั่งให้จัดการกับของนั้นตามวิธีการที่อธิบดีเห็นสมควรก็ได้

1. กรณีไม่ยื่นใบขนสินค้า แต่มีใบอนุญาตนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว

ตามหลักเกณฑ์ของการตกเป็นของตกค้างดังกล่าว การที่ผู้นำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วหรือขยะอิเล็กทรอนิกส์มาในราชอาณาจักรไทย โดยที่ผู้นำเข้าไม่ยื่นใบขนสินค้าและไม่ได้เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงต้องเสียสำหรับของนั้น และมีใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม แต่กลับนำเข้ามาทั้งในประเทศไทยให้กลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ และทิ้งของให้อยู่ในอารักขาของศุลกากรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี ผลทางกฎหมายคือ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้ามาจะตกเป็นของตกค้างตามมาตรา 107 (2) และอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติแก่ขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของตกค้างตามบทบัญญัติของมาตรา 108 โดยการออกขายหรือทำลายหรือให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายหากไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจทำลายของนั้นได้ โดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

2. กรณียื่นใบขนสินค้า และมีใบอนุญาตนำเข้า

ตามหลักเกณฑ์ของการตกเป็นของตกค้างดังกล่าว การที่ผู้นำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วหรือขยะอิเล็กทรอนิกส์มาในราชอาณาจักรไทย โดย

ที่ผู้นำเข้าทำใบขนสินค้าและปฏิบัติพิธีการศุลกากร และมีใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม แต่นำของนั้นเข้ามาทั้งในประเทศไทย ของที่ยื่นใบขนสินค้าและเสียอากรหรือวางประกันค่าอากรไว้ไม่ครบถ้วน และไม่ได้นำออกไปจากอารักขาของศุลกากรภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี ผลทางกฎหมายคือ ของนั้นจะตกเป็นของตกค้างตามมาตรา 107 (3) และอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติแก่เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วที่เป็นของตกค้างตามบทบัญญัติของมาตรา 108 โดยการออกขายหรือทำลาย หรือให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้บุคคลดังกล่าว เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายหากไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจทำลายของนั้นได้ โดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

3.1.1.2 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัด

ตามมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้าม ไว้ดังนี้

“ผู้นำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่นี้ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมจากกฎหมายฉบับเก่าในส่วนของความหมายหรือคำนิยามของคำว่า “ของต้องจำกัด ดังนี้

มาตรา 4 วรรคห้า ให้ความหมาย “ของต้องจำกัด” ว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าถ้าหากมีบทบัญญัติของกฎหมายใดบัญญัติให้ต้องมีการขออนุญาตนำเข้าเสียก่อน ผู้นำเข้าก็ต้องทำการขอใบอนุญาตนำเข้าตามกฎหมายนั้น ๆ ดังที่มาตรา 51 ได้บัญญัติไว้ ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2564 และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว

โดยตามกฎหมายศุลกากรไม่ได้มีกรอบอำนาจในการควบคุมตรวจสอบว่า ผู้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาในราชอาณาจักรจะทำตามเงื่อนไขในใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือไม่ เพียงแต่ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และมีใบอนุญาตนั้นมาแสดงในเวลาปฏิบัติพิธีการศุลกากรก็ถือว่าปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากรแล้ว หากผู้นำเข้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตก็จะมีผลผิดตามกฎหมายนั้น ๆ ต่างหากตามแต่กรณีตามกฎหมายนั้น ๆ ได้บัญญัติไว้

ตามหลักกฎหมายมาตรา 244 ดังกล่าว เป็นกรณีที่ผู้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยที่ผู้นำเข้าทำใบขนสินค้า แต่ไม่มีใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเป็นของที่มีการควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายซึ่งต้องมีใบอนุญาตนำเข้าและจะต้องนำมาแสดงในเวลาปฏิบัติพิธีการศุลกากร ผลทางกฎหมายคือ มีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อจำกัด โดยมีระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ เมื่อผู้นำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้

แล้วโดยที่ของดังกล่าวไว้ในอารักขาของศุลกากรเพราะไม่สามารถผ่านพิธีศุลกากรได้เนื่องจากเป็นของต้องจำกัดที่ไม่มีใบอนุญาตมาแสดงเพื่อปฏิบัติพิธีศุลกากรให้ครบถ้วนได้ จะเป็นของอันพึงต้องริบตามมาตรา 166 ซึ่งพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอันพึงต้องริบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

ของอันพึงต้องริบ

มาตรา 166 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“ของที่ยังมิได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องจำกัด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เป็นของที่พึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้”

อำนาจพนักงานศุลกากรในการยึดหรืออายัด

มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดสิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องริบหรือเป็นที่สงสัยว่าจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ได้

สิ่งที่อายัดไว้นั้น หากตรวจสอบแล้วพบว่าสิ่งนั้นไม่เป็นของอันพึงต้องริบ ให้เพิกถอนการอายัดสิ่งนั้น แต่กรณีเป็นสิ่งที่อันพึงต้องริบ ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดสิ่งนั้น

สิ่งที่ยึดไว้นั้น ถ้าเป็นยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิด และเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดหกสิบวันหรือถ้าเป็นสิ่งอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน”

และกรมศุลกากรจะดำเนินการกับเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วในฐานะเป็นของอันพึงต้องริบตามมาตรา 170 โดยของที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากรหรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

การดำเนินคดีกับของกลางตามกฎหมาย

มาตรา 170 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

3.1.1.3 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร

ตามมาตรา 242 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ไว้ดังนี้

“ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคงท่าเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ริบของนั้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

การที่ผู้นำเข้า นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว หรือเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร กล่าวคือไม่ปฏิบัติพิธีการศุลกากร ไม่มีการยื่นใบขนสินค้า ไม่มีการเสียอากรจนครบถ้วนหรือวางประกันไว้และไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวกับการศุลกากร กล่าวคือไม่มีใบอนุญาตให้นำเข้าตามกฎหมายของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม จะมีความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 242

ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรนี้เป็นความผิดที่มีบทบัญญัติที่มีระวางโทษ สูงเนื่องจากการลักลอบหนีศุลกากรเป็นการกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ เป็นอย่างมาก ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศ บทบัญญัติตาม มาตรา 242 จึงมีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับเป็นเงิน 4 เท่าของราคาของซึ่งรวมค่าอากรเข้า ด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และเป็นฐานความผิดที่สามารถลงโทษผู้กระทำได้โดยไม่ต้องคำนึงว่า ผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่ และแม้เป็นการพยายามกระทำความผิดก็มีระวางโทษเท่ากับการกระทำ ความผิดสำเร็จ

โดยของที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเป็นของที่พึงริบตามกฎหมาย ศุลกากร โดยพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจสามารถยึดของได้โดยไม่ต้องคำนึง ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ โดยมาตรา 242 ดังกล่าวนี เป็นการกระทำความผิดที่เป็น การนำของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งของยังมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร ออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วยังรวมถึงการเคลื่อนย้ายของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรออกไปจาก ยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ท่าเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรด้วย

โดยผลทางกฎหมายในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรที่เกี่ยวข้องของกลาง จะเหมือนกันกับฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด กล่าวคือเป็นของกลาง ที่ต้องริบไว้

เมื่อของที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบตาม มาตรา 166 แล้ว พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอัน

พึงต้องรีบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ ของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

และกรมศุลกากรจะดำเนินการกับของในฐานะเป็นของกลางอันพึงต้องรีบ ตามมาตรา 170 โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากรหรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

3.1.2 หลักเกณฑ์การควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร ในกรณีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร

เมื่อประเทศไทยและทั่วโลกได้ตระหนักรู้ถึงปัญหาของการที่ประเทศต้นทางได้มีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปทิ้งนอกประเทศ เนื่องด้วยเป็นของที่ยากต่อการจัดการ อาทิ การแยก การนำกลับไปใช้ใหม่ ฝังกลบ การเผา การทำลาย การรีไซเคิล ฯลฯ เนื่องจากการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการจัดการ หลาย ๆ ประเทศจึงเลือกวิธีการนำไปทิ้งที่ประเทศอื่นแทน โดยเลือกประเทศที่กำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาเป็นประเทศปลายทางที่จะนำขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปทิ้ง เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาและด้อยพัฒนานั้นยังไม่มีระบบกฎหมายในการป้องกันกับปัญหาเรื่องการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งยังประเทศของตนที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ และจากงานวิจัย ประเทศกำลังพัฒนา อาทิเช่น จีน กัมพูชา อินเดีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน ประเทศไทย และ ประเทศไนจีเรีย รับเอาขยะอิเล็กทรอนิกส์จากประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่ถึงแม้ว่าประเทศดังกล่าวต่างก็มีปัญหาในเรื่องของขยะอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีมิติของปัญหาย่อยๆ ที่ต่างกันไปในประเทศไนจีเรีย ปัญหาของประเทศนี้ที่ยังคงมีการให้นำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์คือความ

ต้องการนำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กลับไปใช้ใหม่ ในส่วนของเอเชียมีความต้องการมีแนวโน้มที่จะรีไซเคิลอิเล็กทรอนิกส์และใช้ส่วนประกอบบางอย่างที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ¹⁹

ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากการจัดการที่ไม่เหมาะสม ไม่มีโรงงานที่มีคุณภาพในการจัดการ และช่องโหว่ในกฎหมายซึ่งขาดกฎหมายที่เข้มงวดและเหมาะสมในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์จากประเทศอื่น ๆ โดยหากำไรจากการขายส่วนประกอบที่มีค่าของผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มาจากสถานที่ต่างๆเช่นสิงคโปร์ยุโรปจีนและศรีลังกา ชิ้นส่วนที่มีค่าบางอย่างเช่นโลหะจะถูกนำกลับมาขายใหม่ ในขณะที่ส่วนประกอบที่เป็นอันตรายอื่น ๆ จะถูกทิ้งอย่างไม่เหมาะสมในหลุมฝังกลบก่อให้เกิดปัญหาในด้านอื่น ๆ ตามมามากมาย²⁰

ต่อมาประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงปัญหาการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งในประเทศไทยว่ามีจำนวนมหาศาล และไม่ก่อให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข การคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง (1)²¹ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2563

ข้อ 4 ให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพิกัดอัตราศุลกากรตอนที่ 84 และตอนที่ 85 เฉพาะรหัสสถิติ 899 ตามบัญชีแนบท้ายประกาศนี้ เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร

¹⁹ FX.Joko Priyono, "LAW ENFORCEMENT OF ELECTRICAL AND ELECTRONIC WASTE SMUGGLING IN BATAM,INDONESIA" หน้า 5

²⁰ APORN RATH PHOONPHONGPHIPAT, "E-waste piles up in Thailand's landfills" สืบค้นวันที่ 1 มีนาคม 2564, จาก <https://asia.nikkei.com/Politics/E-waste-piles-up-in-Thailand-s-landfills>

²¹ มาตรา 5 ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า

ทำให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพิกัดอัตราศุลกากรตอนที่ 84 และตอนที่ 85 เฉพาะรหัสสถิติ 899 กลายเป็นของควบคุมการนำเข้าที่เป็นของต้องห้ามนำเข้า การที่ผู้นำขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในราชอาณาจักรไทย จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2654 ตามแต่กรณี ดังนี้

3.1.2.1 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม

ตามมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม ไว้ดังนี้

“ผู้นำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่นี้ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมจากกฎหมายฉบับเก่าในส่วนของความหมายหรือคำนิยามของคำว่า “ของต้องห้าม” ไว้ดังนี้

มาตรา 4 วรรคสี่ ให้ความหมาย “ของต้องห้าม” ว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดห้ามนำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร

กล่าวโดยสรุปได้ว่าถ้าหากมีบทบัญญัติของกฎหมายใดบัญญัติให้ต้องมีการขออนุญาตนำเข้าเสียก่อน ผู้นำเข้าก็จะต้องทำการขอใบอนุญาตนำเข้าตามกฎหมายนั้น ๆ ดังที่มาตรา 51 ได้บัญญัติไว้ ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว

โดยตามกฎหมายศุลกากรไม่ได้มีกรอบอำนาจในการควบคุมตรวจสอบว่าผู้นำของเข้าจะทำตามเงื่อนไขในใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือไม่ เพียงแต่ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ก็ถือว่ามิใช่ใบอนุญาตตามกฎหมายศุลกากรแล้ว หากผู้นำเข้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตก็จะมีผลผิดตามกฎหมายนั้น ๆ ต่างหากอีกตามแต่กรณีตามกฎหมายนั้น ๆ ได้บัญญัติไว้

ตามหลักกฎหมายมาตรา 244 ดังกล่าว เป็นกรณี ผู้นำชายะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยที่ผู้นำเข้าทำใบขนสินค้า มีใบอนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสำแดงเท็จเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเป็นของที่มีการควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายซึ่งต้องมีใบอนุญาตนำเข้าและจะต้องนำมาแสดงในเวลาปฏิบัติพิธีการศุลกากร หรือในอีกกรณีคือการสำแดงเท็จว่าเป็นของอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตมาแสดง ผลทางกฎหมายคือ มีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม โดยมีระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิใช่ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ เมื่อผู้นำเข้าชายะอิเล็กทรอนิกส์ทิ้งของไว้ในอารักขาของศุลกากรเพราะเป็นของต้องห้ามไม่สามารถผ่านพิธีศุลกากรได้จะเป็นของอันพึงต้องริบตามมาตรา 166 ซึ่งพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอันพึงต้องริบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

มาตรา 166 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“ของที่ยังมิได้เสียอากร ของต้องห้าม ของต้องกักกีด หรือของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร เป็นของที่พึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดสิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องริบหรือเป็นที่สงสัยว่าจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ได้”

สิ่งที่อายัดไว้นั้น หากตรวจสอบแล้วพบว่าสิ่งนั้นไม่เป็นของอันพึงต้องริบ ให้เพิกถอนการอายัดสิ่งนั้น แต่กรณีเป็นสิ่งอันพึงต้องริบ ให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจยึดสิ่งนั้น

สิ่งที่ยึดไว้นั้น ถ้าเป็นยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิด และเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดหกสิบวันหรือถ้าเป็นสิ่งอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน”

และกรมศุลกากรจะดำเนินการกับของในฐานะเป็นของกลางตามมาตรา 170 โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากรหรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

มาตรา 170 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

“บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

3.1.2.2 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานสำแดงเท็จ

ในการยื่นเอกสารหรือข้อมูลเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนด กรณีที่ดำเนินการไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนจะมีความผิดฐานสำแดงเท็จ ตามมาตรา 202 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังนี้

มาตรา 202 “ผู้ใดยื่น จัดให้ หรือยอมให้ผู้ยื่นยื่นใบขนสินค้า เอกสาร หรือ ข้อมูล ซึ่งเกี่ยวกับการเสียอากรหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ถูกต้องหรือไม่บริบูรณ์ อันอาจ ก่อให้เกิดความสำคัญผิดในรายการใด ๆ ที่ได้แสดงไว้ในใบขนสินค้า เอกสาร หรือข้อมูลดังกล่าวต่อ พนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

เมื่อผู้นำเข้าขยอะอิเล็กทรอนิกส์โดยการหลีกเลี่ยงข้อห้ามตามกฎหมาย ศุลกากรที่ห้ามนำของนั้น ๆ เข้ามาในราชอาณาจักรไทย ด้วยการสำแดงเท็จลงในใบขนสินค้าว่าเป็น ของที่ไม่ต้องห้าม หรือเป็นของที่มีใบอนุญาตมาแสดง ก็จะมีผลผิดตามมาตรา 244 และมาตรา 202 ด้วย

3.1.2.3 หลักเกณฑ์ของความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร

ตามมาตรา 242 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติ ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ไว้ดังนี้

“ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธี การศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ทำเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ริบของนั้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่นี้ได้มีการ บัญญัติเพิ่มเติมจากกฎหมายฉบับเก่าในส่วนของความหมายหรือคำนิยามของคำว่า “ของต้องห้าม” ไว้ดังนี้

มาตรา 4 วรรคสี่ ให้ความหมาย“ของต้องห้าม” ว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร

การที่ผู้นำเข้า นำขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร กล่าวคือไม่ปฏิบัติพิธีการศุลกากร ไม่มีการยื่นใบขนสินค้า ไม่มีการเสียอากรจนครบถ้วนหรือวางประกันไว้และไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร เนื่องจากขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นของต้องห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2563 จึงไม่สามารถทำการปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อนำขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในประเทศไทยได้เลย เมื่อฝ่าฝืนจะมีความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 242

ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรนี้เป็นความผิดที่มีบทบัญญัติที่มีระวางโทษสูงเนื่องจากการลักลอบหนีศุลกากรเป็นการกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศ บทบัญญัติตามมาตรา 242 จึงมีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับเป็นเงิน 4 เท่าของราคาของซึ่งรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และเป็นฐานความผิดที่สามารถลงโทษผู้กระทำได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาหรือไม่ และแม้เป็นการพยายามกระทำความผิดก็มีระวางโทษเท่ากับการกระทำความผิดสำเร็จ

โดยของที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเป็นของที่พึงริบตามกฎหมายศุลกากร โดยพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจสามารถยึดของได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ โดยมาตรา 242 ดังกล่าวนี เป็นการกระทำความผิดที่เป็น การนำของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งของยังมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร ออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วยังรวมถึงการเคลื่อนย้ายของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรออกไปจาก

ยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ท่าเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดภัย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรด้วย

โดยผลทางกฎหมายในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรที่เกี่ยวกับของกลาง จะเหมือนกันกับฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด กล่าวคือเป็นของกลาง ที่ต้องริบไว้ตามมาตรา 166

เมื่อของที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบแล้ว พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอันพึงต้องริบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ ของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

และกรมศุลกากรจะดำเนินการกับของในฐานะเป็นของกลางตามมาตรา 170 โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากรหรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

3.2 หลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 จำเป็นที่จะต้องใช้คู่กับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 เสมอ ตามที่พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 ได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 13 วรรคแรก “การนำของเข้ามาในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร ให้เรียกเก็บอากรจากผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร...”

โดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 นั้น บัญญัติในเรื่องของการจัดประเภทพิกัดศุลกากรให้แก่ของ หลักเกณฑ์การตีความ การเก็บอากร อัตราอากร รวมถึงการลด การยกเว้น และการเก็บอากรเพิ่มเติม

มีหลักสำคัญ คือ เป็นกฎหมายที่ใช้พิจารณาว่า สินค้าจัดเข้าพิกัดศุลกากรใดและจะเสียภาษีในอัตราใด อย่างไร และเป็นกฎหมายที่ใช้สำหรับคำนวณค่าภาษีว่าจะเสียศุลกากรในอัตรา(Rate) เท่าใด คิดเป็นจำนวนเงินเท่าใด อย่างไร²² เพราะจะต้องพิจารณาว่าของดังกล่าวสามารถจัดเข้าพิกัดศุลกากรใดได้ หรือไม่ หากไม่สามารถจัดเข้าพิกัดศุลกากรใดได้ก็จะไม่สามารถเก็บอากรได้ เพราะไม่รู้ว่าจะต้องเก็บใน อัตราเท่าใด

3.2.1 ความหมายของพิกัดอัตราศุลกากร

คำว่า “พิกัดอัตราศุลกากร” เป็นคำที่ประกอบด้วยสองเรื่องรวมกัน ที่อาจแยกได้ เป็น พิกัดศุลกากร (Tariff Nomenclature) และอัตราศุลกากร (Tariff Rate) ซึ่งมีความหมายไม่เหมือนกัน กล่าวคือ พิกัดศุลกากร (Tariff Nomenclature) จะหมายถึงตัวเลขที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อจัด กลุ่มให้แก่สินค้าต่างๆ รวม 99 กลุ่ม ซึ่งตามความหมายโดยทั่วไป มักเข้าใจกันว่า คำว่า “พิกัด” และ “อัตรา” ใช้ควบคู่กันไปรวมเรียกว่า “พิกัดอัตราศุลกากร” ซึ่งมีความหมายว่าเป็น “The list of items upon which a duty is imposed when they are imported to (country)

²² กฤติกา ปั้นประเสริฐ, “คำอธิบายกฎหมายศุลกากร”, พศจิกายน 2563:หน้า 17

together with the rates at which such articles are taxed” ส่วนอัตราอากร (Tariff Rate) นั้น หมายถึง อัตราหรือ Rate ในการเก็บภาษีแก่ของตามพิกัดศุลกากรนั้นๆ²³

3.2.2 ความหมายของระบบพิกัดฮาร์โมนี (Harmonised System,HS)

ระบบพิกัดฮาร์โมนี (Harmonised System,HS)²⁴หรือที่เรียกย่อๆว่า “HS” เป็นระบบการจำแนกประเภทสินค้า โดยองค์การศุลกากรโลก ประกอบไปด้วยประเภทย่อยประมาณ 5.000 รายการ แต่ละรายการระบุด้วยรหัสพิกัด 6 หลัก ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีจำแนกประเภทของเป็น 21 หมวด และ 97 ตอน ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน จึงนำพิธีสารว่าด้วยการจำแนกพิกัดศุลกากรอาเซียน (the AHTN Protocol) ที่มีหน่วยตัวเลขพิกัดแปดหน่วย ซึ่งพื้นฐานอยู่กับระบบหน่วยตัวเลขหกหน่วยขององค์การศุลกากรโลก (HS Code of WCO) แต่เพิ่มอีกสองหน่วยเพื่อแสดงพิกัดฮาร์โมนีอาเซียน ทั้งนี้ประเทศไทยใช้ระบบพิกัดฮาร์โมนีอาเซียนมาตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544

ในการจำแนกพิกัด ระบบพิกัดHS จัดแบ่งกลุ่มสินค้าตามขั้นตอนการผลิต ออกเป็น 21 หมวด 97 ตอน (5,386 ประเภท)

3.2.3 การเรียกเก็บและการเสียอากรจากของที่นำเข้าหรือส่งออก

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ได้วางหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกของไว้ตามมาตรา 4 ดังนี้

มาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530

“ของที่นำเข้ามาหรือพาเข้ามาในหรือส่งหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรนั้น ให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ หรือตามที่

²³ กฤติกา ปั้นประเสริฐ, “คำอธิบายกฎหมายศุลกากร”, พศดจิกายน 2563:หน้า 28

²⁴ ระบบพิกัดฮาร์โมนี คืออะไร สืบค้นวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 จาก

<http://www.niyomservice.com/Default.aspx?pageid=18>

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง”

โดยประเภทของอัตราอากรศุลกากร มี 2 ประเภท ตามมาตรา 5 ดังนี้

มาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530

“ของใดที่ระบุอัตราอากรทั้งตามราคาและตามสภาพ ให้เสียอากรในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า”

อัตราอากรตามราคาคือ อัตราอากรที่คิดเป็นร้อยละของราคาของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรคิดจากร้อยละของราคา C.I.F. (Cost-Freight-Insurance) ส่วนของที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรคิดจากร้อยละของราคา F.O.B. (Free-on-Board)

อัตราตามสภาพคือ อัตราอากรที่ใช้จัดเก็บอากรตามหน่วยที่ใช้เรียกของของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ในการยื่นใบขนสินค้าเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564 นั้น พระราชกำหนดพิกัดอัตราอากร พ.ศ. 2530 มาตรา 7 ได้กำหนดให้ต้องมีการสำแดงรายการในใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออก โดยต้องสำแดงประเภทของและเกณฑ์ปริมาณที่ต้องใช้ในการเก็บอากรให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่จำแนกและกำหนดไว้ในพิกัดอัตราอากรท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราอากร พ.ศ. 2530 ด้วย

3.2.4 การประเมินอากรศุลกากร

การประเมินอากรศุลกากรตามสภาพพระราชกำหนดพิกัดอัตราอากร พ.ศ. 2530 ได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 8 ดังนี้

“ของที่ต้องเสียอากรตามสภาพนั้น

(1) ถ้าเป็นของประเภทอาหารที่บรรจุภาชนะโดยมีของเหลวหล่อเลี้ยงด้วย เพื่อประโยชน์ในการถนอมอาหาร น้ำหนักที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณอากรให้ถือเอาน้ำหนักแห้งของรวมทั้งของเหลวที่บรรจุในภาชนะนั้น

(2) ถ้าบรรจุในหีบห่อหรือภาชนะใด ๆ เพื่อจำหน่ายทั้งหีบห่อหรือภาชนะ และมีเครื่องหมายหรือป้ายแสดงปริมาณแห่งของติดไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะนั้น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอากร อธิบดีกรมศุลกากรจะถือว่าหีบห่อหรือภาชนะนั้น ๆ บรรจุของตามปริมาณดังที่แสดงไว้ก็ได้

การประเมินอากรศุลกากรตามราคาพระราชกำหนดพิกัดอัตราอากร พ.ศ. 2530 ได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 9 ดังนี้

“ของที่ต้องเสียอากรตามราคานั้น อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้งคราวก็ได้ว่า ราคาศุลกากรสำหรับของประเภทหนึ่งประเภทใด กำหนดเป็นเงินเท่าใด ให้ถือราคาเช่นว่านี้เป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากรในประเภทของที่ประกาศนั้นนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไปจนกว่าจะมีประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

3.2.5 การลดอัตราอากร การยกเว้นอากร การเรียกเก็บอากรพิเศษ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของมติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกประกาศลดอัตราอากร ยกเว้นอากร เรียกเก็บอากรพิเศษ เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อความผาสุกของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530

“เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของมติคณะรัฐมนตรี มี

อำนาจประกาศลดอัตราอากรสำหรับของใด ๆ จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือยกเว้นอากรสำหรับของใด ๆ หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใด ๆ ไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับของนั้น ทั้งนี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

3.2.6 หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร

ในส่วนของหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร จะอยู่ในบัญชีท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 1 ตามข้อ 1 ถึง ข้อ 6

1. การจำแนกประเภทของในพิกัดอัตราศุลกากรให้ถือหลักเกณฑ์ว่า ชื่อของหมวดตอน และตอนย่อย ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สะดวกแก่การอ้างอิงเท่านั้น ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายการจำแนกประเภทให้จำแนกตามความของประเภทนั้น ๆ ตามหมายเหตุของหมวดหรือของตอนที่เกี่ยวข้องและตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ หากว่าประเภทหรือหมายเหตุดังกล่าวไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

2. (ก) ประเภทที่ระบุถึงของใด ให้หมายรวมถึงของนั้นที่ยังไม่ครบสมบูรณ์หรือยังไม่สำเร็จหากว่าในขณะที่นำเข้ามีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของที่ครบสมบูรณ์หรือสำเร็จแล้ว ให้จำแนกเข้าประเภทของที่ครบสมบูรณ์หรือสำเร็จแล้ว จะนำของเข้ามาต่างวาระกันก็ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

(ข) ประเภทที่ระบุถึงวัตถุหรือสารใด ให้หมายรวมถึงของผสมหรือของรวมที่มีวัตถุหรือสารนั้นรวมอยู่กับวัตถุหรือสารอื่น ความที่ระบุถึงของที่ทำด้วยวัตถุหรือสารใดให้หมายรวมถึงของที่ประกอบด้วยวัตถุหรือสารนั้นล้วน ๆ หรือเพียงบางส่วน

3. การจำแนกประเภทของของที่ประกอบด้วยวัตถุหรือสารมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไป ให้จำแนกประเภทโดยถือหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าประเภทหนึ่งระบุลักษณะของของไว้โดยเฉพาะและประเภทอื่นระบุไว้อย่างกว้าง ๆ ให้จัดของนั้นเข้าประเภทที่ระบุไว้โดยเฉพาะ

อย่างไรก็ตามเมื่อมีประเภทตั้งแต่สองประเภทขึ้นไปต่างก็ระบุถึงวัตถุประสงค์หรือสาระส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีอยู่ในของผสมหรือในของรวม หรือระบุถึงของบางชนิดในของที่ทำขึ้นเป็นชุดเพื่อการขายปลีก ให้ถือว่าประเภทเหล่านั้นระบุโดยเฉพาะถึงของดังกล่าวเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าประเภทใดในประเภทต่าง ๆ เหล่านั้นระบุถึงลักษณะของของได้สมบูรณ์หรือตรงกว่าก็ตาม

(ข) ของผสม ของรวม ที่ประกอบด้วยวัตถุต่างชนิดกันหรือทำขึ้นจากองค์ประกอบต่างกันและของที่ทำขึ้นเป็นชุดเพื่อการขายปลีก ซึ่งไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 (ก) ได้ ให้จำแนกประเภทโดยถือเสมือนว่าของนั้นประกอบด้วยวัตถุหรือองค์ประกอบที่แสดงลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของนั้นเท่าที่จะใช้หลักนี้ได้

(ค) เมื่อของใดไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 (ก) หรือ 3 (ข) ได้ ให้จำแนกเข้าประเภทที่ลำดับไว้หลังสุด ในบรรดาประเภทที่อาจจำแนกเข้าได้โดยเท่าเทียมกัน

4. ของซึ่งไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของซึ่งใกล้เคียงกับของนั้นมากที่สุด

5. นอกจากข้อกำหนดข้างต้นแล้ว หลักเกณฑ์ต่อไปนี้ให้ใช้กับของที่ระบุไว้

(ก) กระจ่างกล้องถ่ายรูป หีบเครื่องดนตรี กระจ่างป็น กล้องอุปกรณ์เขียนแบบ กล้องสร้อยคอ และภาชนะบรรจุที่คล้ายกัน ที่ทำรูปทรงหรือขนาดเป็นพิเศษเพื่อบรรจุของหรือชุดของของโดยเฉพาะ ใช้ได้คงทนและนำเข้ามาด้วยกันกับของที่มีเจตนาใช้ร่วมกันให้จำแนกตามประเภทของของที่บรรจุ ถ้าตามปกติเป็นชนิดที่ต้องขายพร้อมกัน อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์นี้ไม่ให้ใช้กับภาชนะบรรจุที่เห็นได้ว่ามีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญในตัวเอง

(ข) ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์ข้อ 5 (ก) ข้างต้น วัตถุและภาชนะสำหรับใช้ในการบรรจุที่บรรจุของเข้ามา ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของนั้นถ้าวัตถุและภาชนะนั้นเป็นชนิดที่

ตามปกติใช้สำหรับบรรจุของดังกล่าว อย่างไรก็ตามไม่ให้อ้างอิงคำนี้เมื่อเห็นได้ชัดว่า วัตถุและภาชนะสำหรับการบรรจุนั้นเหมาะสมสำหรับใช้ซ้ำได้อีก

6. ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การจำแนกประเภทของของเข้าในประเภทย่อยของประเภทใดประเภทหนึ่งให้เป็นไปตามความของประเภทย่อยที่เกี่ยวข้องและตามหลักเกณฑ์ข้างต้นโดยอนุโลม โดยพิจารณาเปรียบเทียบในระหว่างประเภทย่อยที่อยู่ในระดับเดียวกัน ตามวัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์นี้ให้ใช้หมายเหตุของหมวดและของตอนที่เกี่ยวข้องด้วย เว้นแต่จะมีข้อความระบุไว้เป็นอย่างอื่น

3.2.7 พิกัดอัตราศุลกากรของขยะอิเล็กทรอนิกส์

พิกัดอัตราศุลกากรตามระบบฮาร์โมนีมีการจัดการสินค้าออกเป็น หมวด ตอน ประเภท และประเภทย่อย โดยแบ่งสินค้าออกเป็น 21 หมวด 97 ตอน

ประเภท(Heading No.) คือประเภทพิกัดอัตราศุลกากร มีเลขรหัส 4 ตัว โดยที่ 2 ตัวเลขเป็นเลขตอน และ 2 ตัวหลังเป็นประเภท

ประเภทย่อย (Subheading No.) คือประเภทพิกัดอัตราศุลกากรย่อย ซึ่งประเทศไทยใช้รหัสประเภทย่อยเป็นตัวเลข 8 ตัว เนื่องจากเป็นประเทศภาคีสมาชิกอาเซียนลงนามรับพิธีสารว่าด้วยการนำพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียนมาใช้ ซึ่งประกอบด้วยพิกัดระบบฮาร์โมนี 6 หลัก และเพิ่มตัวเลข 2 หลักเป็นลำดับที่ 7 และ 8 ระบุประเภทย่อยของรายการสินค้าของอาเซียน

เนื่องจากการกรอกข้อมูลใบขนสินค้า ต้องระบุรหัสสถิติ รวมไปถึงการตรวจสอบใบอนุญาตนำเข้าส่งออกบางครั้งต้องดูถึงรหัสสถิติด้วย เลขรหัสสถิติ (Statistics code) ซึ่งจะแสดงชนิดสินค้าหรือกลุ่มสินค้า รหัสสินค้า (Code for goods) และตามด้วยรหัสหน่วยสินค้า รหัสหน่วยสินค้า (Unit of goods) โดยตัวเลข 3 หลักสุดท้าย จะเป็นรหัสสถิติที่กำหนดโดยแต่ละประเทศ ทำให้ของประเทศไทยรวมแล้วมี 11 ตัว²⁵

²⁵ Lissom logistics , “บทความ พิกัดรหัสสถิติ หรือ Commodity Code”, สืบค้นจาก <http://www.lissom-logistics.co.th/articles-details.php?id=96>

ตารางที่ 2 โครงสร้างการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรตามระบบฮาร์โมนี

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

ตอนที่
 ประเภท
 ประเภทย่อย
 พิกัดฮาร์โมนี
 พิกัดฮาร์โมนีอาเซียน
 พิกัดรหัสสถิติ

ตัวอย่างเช่น พิกัด 85171200 จะมีรหัสสถิติ “000” “800” “899” “999” ซึ่งเลข
 หลักรหัสสถิติจะมีความหมายแตกต่างกัน ตามตารางด้านล่าง²⁶

รหัสสถิติ	รายการ	วันที่มีผลบังคับ
85171200-000/C62	เครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์หรือสำหรับเครือข่ายไร้สายอื่น ๆ	01/01/2560
85171200-800/C62	ที่ใช้แล้ว	01/01/2560
85171200-899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	01/10/2557
85171200-899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	01/01/2560
85171200-999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	01/01/2560

Showing 1 to 5 of 5 entries

²⁶ ศูนย์บริการศุลกากร สำนักงานเลขานุการกรม (ศบศ. สลข.) กรมศุลกากร
http://www.customs.go.th/cont_strc_faq.php?lang=th&top_menu=menu_homepage&left_menu=menu_center_004&ini_menu=¤t_id=142328324146505f46464b4d46464a

พิกัดอัตราอากรขาเข้าของขยะอิเล็กทรอนิกส์

จะอยู่ในบัญชีท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 2 หมวด 16 ตอนที่ 84 และตอนที่ 85 รหัสสถิติ 800 (ของที่ใช้แล้ว) และ 899 (ของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล)

หมวด 16 เครื่องจักรและเครื่องใช้กลเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

ตอนที่ 84 เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว

ตัวอย่าง พิกัดอัตราอากรขาเข้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้แล้วและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตอนที่ 84 รหัสสถิติ 800,899 ²⁷

ประเภทย่อย	รหัสสถิติ	รายการ	Description	ประเภทย่อย	รหัสสถิติ	รายการ	Description
8414.90.32	002/KGM	เฉพาะเครื่องมือกลไฟฟ้าสำหรับใช้งานด้วยมือที่มีมอเตอร์ไฟฟ้าในตัว	For electronically operated equipment, for hand use, with installed electronic motor	8415.20.90	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8414.90.32	090/KGM	อื่น ๆ	Other	8415.20.90	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8415.10.10	001/C62	เครื่องปรับอากาศที่ใช้สารเอซีเอฟซี-22 ที่มีขนาดทำความเย็นต่ำกว่า 50,000 บีทียู/ชั่วโมง	HCFC-22-based air conditioning equipment with cooling capacity under 50,000 BTU/hr	8415.81.11	000/C62	มีขนาดทำความเย็นไม่เกิน 21.10 กิโลวัตต์	Of a cooling capacity not exceeding 21.10 kW
8415.10.10	090/C62	อื่น ๆ	Other	8415.81.11	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used
8415.10.10	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8415.81.11	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8415.10.10	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8415.81.11	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8415.10.10	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD	8415.81.12	000/C62	มีขนาดทำความเย็นเกิน 21.10 กิโลวัตต์ และมีอัตราการส่งลมเย็นของเครื่องเป่าลมแต่ละเครื่องเกิน 67.96 ลูกบาศก์เมตรต่อนาที	Of a cooling capacity exceeding 21.10 kW and with an air flow rate of each evaporator unit exceeding 67.96 m ³ /min
8415.10.90	000/C62	อื่น ๆ	Other	8415.81.12	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used
8415.10.90	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8415.81.12	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8415.10.90	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8415.81.12	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8415.10.90	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD	8415.81.19	000/C62	อื่น ๆ	Other
8415.20.10	001/C62	เฉพาะเครื่องปรับอากาศที่มีขนาดทำความเย็นเกิน 72,000 บีทียูต่อชั่วโมงและมีอัตราการส่งลมเย็นของเครื่องเป่าลมแต่ละเครื่องเกิน 67.96 ลูกบาศก์เมตรต่อนาที	For air conditioning machines with a refrigerating capacity with a refrigerating capacity condensing unit over 72,000 BTU per hour and with an air flow rate of each evaporator unit over 67.96 m ³ /min	8415.81.19	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8415.20.10	090/C62	อื่น ๆ	Other	8415.81.19	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8415.20.10	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8415.81.21	001/C62	เฉพาะเครื่องปรับอากาศที่มีขนาดทำความเย็นเกิน 72,000 บีทียูต่อชั่วโมงและมีอัตราการส่งลมเย็นของเครื่องเป่าลมแต่ละเครื่องเกิน 67.96 ลูกบาศก์เมตรต่อนาที	For air conditioning machines with a refrigerating capacity condensing unit over 72,000 BTU per hour and with an air flow rate of each evaporator unit over 67.96 m ³ /min
8415.20.10	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8415.81.21	090/C62	อื่น ๆ	Other
8415.20.10	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD	8415.81.21	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used
8415.20.90	000/C62	อื่น ๆ	Other				
8415.20.90	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used				

รหัสสถิติ - 294

²⁷ กรมศุลกากร, “พิกัดอัตราศุลกากรพร้อมด้วยรหัสสถิติ” เล่ม 2 ปรับปรุงถึง พฤศจิกายน 2560, หน้า 293-294

ตอนที่ 85 เครื่องจักรไฟฟ้าเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

ตัวอย่าง พิกัดอัตราอากรขาเข้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้แล้วและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตอนที่ 85 รหัสสถิติ 800,899²⁸

ประเภทย่อย	รหัสสถิติ	รายการ	Description	ประเภทย่อย	รหัสสถิติ	รายการ	Description
8516.10.30	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.11.00	000/C62	เครื่องโทรศัพท์แบบไร้สายพร้อมตัวปากหูชุดหูฟัง (แฮนด์เซต) ไร้สาย	Line telephone sets with cordless handsets
8516.50.00	000/C62	เตาอบไมโครเวฟ	Microwave ovens	8517.11.00	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used
8516.50.00	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.11.00	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8516.50.00	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.11.00	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.60.10	000/C62	หม้อหุงข้าว	Rice cookers	8517.11.00	000/C62	เครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์ หรือสำหรับเครือข่ายไร้สายอื่น ๆ	Telephones for cellular networks or for other wireless networks
8516.60.10	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.12.00	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used
8516.60.10	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.12.00	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention
8516.60.90	000/C62	อื่น ๆ	Other	8517.12.00	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.60.90	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.18.00	000/C62	อื่น ๆ	Other
8516.60.90	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.18.00	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.72.00	000/C62	เครื่องนึ่งขนมปัง	Toasters	8517.62.21	000/C62	หน่วยควบคุมและหน่วยตัวปรับต่อ รวมถึงเกตเวย์บริดจ์ และอุปกรณ์จัดเส้นทาง	Control and adaptor units, including gateways, bridges and routers
8516.72.00	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.62.21	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.72.00	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.62.29	000/C62	อื่น ๆ	Other
8516.79.10	000/C62	กาต้มน้ำ	Kettles	8517.62.29	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.79.10	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.62.30	000/C62	เครื่องอุปกรณ์ติดต่อสัญญาณสำหรับโทรศัพท์หรือโทรเลข	Telephonic or telegraphic switching apparatus
8516.79.10	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.62.30	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.79.90	000/C62	อื่น ๆ	Other	8517.62.41	001/C62	โมเด็มไร้สาย และโมเด็มที่ใช้ในสถานีความถี่ภาคพื้นดิน	Wireless Modem and Sattelite Modem
8516.79.90	800/C62	ที่ใช้แล้ว	Used	8517.62.41	090/C62	อื่น ๆ	Other
8516.79.90	899/C62	เฉพาะของเสียอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อนุสัญญาบาเซล	Electronic waste under Basel convention	8517.62.41	999/KGM	ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์	CKD
8516.80.90	001/C62	เฉพาะสำหรับความร้อนตั้งแต่ 1,400 - 2,300 องศาเซลเซียส	For heat of 1,400-2,300 degrees celcius	8517.62.42	000/C62	ตัวรวมช่องสัญญาณหรือตัวมัลติเพลกซ์	Concentrators or multiplexers
8516.80.90	090/C62	อื่น ๆ	Other				

รหัสสถิติ - 337

²⁸ กรมศุลกากร, “พิกัดอัตราศุลกากรพร้อมด้วยรหัสสถิติ” เล่ม 2 ปรับปรุงถึง พฤศจิกายน 2560 ,หน้า 293-294

บทที่ 4

ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์

ในปัจจุบันมีการลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาทั้งในประเทศไทยเป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าอย่างเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วหรือการนำเข้าอย่างขยะอิเล็กทรอนิกส์ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการออกกฎหมายกำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้าในราชอาณาจักร ให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพิกัดอัตราศุลกากร ตอนที่ ๘๔ และตอนที่ ๘๕ เฉพาะรหัสสถิติ ๘๙๙ ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ. 2563 แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าทั้งหมดได้ ผู้นำเข้าที่นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาโดยมีความมุ่งหมายเพื่อนำมาทิ้ง ไม่ได้นำมาใช้งานหรือทำให้คงรูปตามสภาพการผลิตเดิม หรือสามารถนำมาซ่อมแซม ดัดแปลง หรือปรับปรุง ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตให้นำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงเมื่อมีการอนุญาตให้นำเข้ามาแล้วก็จะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นผู้รับภาระจากการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นภาระในการกำจัด ทำลายภาระในด้านสาธารณสุข ภาระในด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาบาเซล ซึ่งประเทศไทยใช้ระบบทวินิยม (Dualism) ต้องมีการอนุวัติการตามสนธิสัญญาที่ได้ทำไว้ในระหว่างประเทศเป็นกฎหมายภายในของประเทศไทยเสียก่อน จึงจะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายภายในบัญญัติรองรับตามหลักการของอนุสัญญาบาเซลที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกไว้อย่างครอบคลุมครบถ้วนทุกกรณี ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิกได้อย่างเต็มที่ อาศัยการใช้กฎหมายภายในเท่าที่มีอยู่ในการแก้ปัญหาขยะล้นประเทศ ซึ่งขาดประสิทธิภาพเนื่องจากต่างแยกกันออกกฎหมาย และโดยที่กฎหมายศุลกากรของประเทศไทยบัญญัติให้การนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มายังราชอาณาจักรไทยนั้น เป็นของที่ต้องห้ามตามกฎหมาย จึงต้องมีการจัดการกับขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็น “ของกลาง” จึง

มีปัญหาที่กฎหมายศุลกากรไม่สามารถผลักขยะอิเล็กทรอนิกส์ออกไปจากประเทศไทยกลับไปยังประเทศต้นทางได้

4.1 ปัญหาการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์มาตรา 242 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

มาตรา 242 “ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง ท่าเรือ รับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ริบของนั้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

จากบทบัญญัติตามมาตรา 242 เมื่อมีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือจะเป็นการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วก็ตาม โดยไม่มีการผ่านพิธีการศุลกากร จะเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรฐานการลักลอบหนีศุลกากร

เมื่อมีการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นจะเป็นของที่พึงริบตามกฎหมายศุลกากร โดยพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจสามารถยึดของได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

โดยผลทางกฎหมายในความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะเป็นของกลาง ที่ต้องริบไว้ เมื่อของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบแล้วพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอันพึงต้องริบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ ของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

กรมศุลกากรจะต้องดำเนินการกับของในฐานะเป็นของกลางตามมาตรา 170 โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากร กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

4.2 ปัญหาการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์มาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

ตามมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้าม ไว้ดังนี้

“ผู้นำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

จากบทบัญญัติตามมาตรา 244 เมื่อมีการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือจะเป็นการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วก็ตาม เมื่อกระทำความผิดครบองค์ประกอบตามมาตรา 244 จะมีความผิดตามกฎหมายศุลกากรฐานการหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัด แล้วแต่กรณี

เมื่อมีการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นจะเป็นของที่พึงริบตามกฎหมายศุลกากร โดยพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจสามารถยึดของได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

โดยผลทางกฎหมายในความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัด ของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะเป็นของกลาง ที่ต้องริบไว้ เมื่อของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบแล้วพนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดหรืออายัดของอันพึงต้องริบ และหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอคืนภายในกำหนดภายในกำหนดสามสิบวันนับ

แต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ ของกลางที่ยึดไว้จะตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2564

กรมศุลกากรจะต้องดำเนินการกับของในฐานะเป็นของกลางตามมาตรา 170 โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัติศุลกากร กฎหมายศุลกากรบัญญัติให้ต้องส่งมอบให้พนักงานศุลกากร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

4.3 ปัญหาที่เกิดจากการใช้มาตรการในการดำเนินการกับของกลางกับขยะอิเล็กทรอนิกส์

ซึ่งบทบัญญัติของมาตรา 242 และมาตรา 244 ทั้งสองมาตรา นั้นได้บัญญัติให้รับของอันพึงต้องริบ ซึ่งการที่ผู้นำเข้าได้กระทำความผิดตามสองมาตรานี้ จะต้องมี การดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อของที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบ ก็จะต้องดำเนินการตามมาตรา 167 และมาตรา 170 ซึ่งการที่ขยะอิเล็กทรอนิกส์มีฐานะเป็นของกลาง เมื่อมีฐานะเป็นของกลาง มาตรา 170 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ยึดของกลางในความผิดตามกฎหมายศุลกากร ต้องส่งมอบของกลางให้พนักงานศุลกากรเป็นผู้เก็บรักษา โดยการปฏิบัติแก่ของกลางมีดังนี้

4.3.1 การตกเป็นของแผ่นดินของของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์

ของกลางจะตกเป็นของแผ่นดินได้เพราะเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.3.1.1 ตกเป็นของแผ่นดินโดยคำพิพากษาของศาล

โดยศาลพิพากษาให้รับของกลางตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 “ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้รับให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้” ซึ่งการตกเป็นของแผ่นดินของขยะอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีดังกล่าวจะต้องมีการนำคดีขึ้นสู่ศาลและศาลมีคำพิพากษาให้รับของกลางตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 ที่กฎหมายให้อำนาจศาลในการใช้ดุลยพินิจที่จะพิพากษาให้รับของกลาง

4.3.1.2 ตกเป็นของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1327 วรรคแรก “ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาชญา กรรมสิทธิ์แห่งสิ่งใด ๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาชญาต่อศาลแล้วนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปี”

ซึ่งการตกเป็นของแผ่นดินของขยะอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่ยยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นของเกี่ยวกับการกระทำผิด และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมศุลกากรจะตกเป็นของแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายนี้ ซึ่งเป็นหลักการที่เป็นกฎหมายทั่วไป

4.3.1.3 ตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายศุลกากร

การตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายศุลกากรของขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของกลางที่พนักงานศุลกากร หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจได้ยึดไว้ในความผิดตามมาตรา 242 และมาตรา 244 ซึ่งของกลางจะตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 167 เป็นกรณีขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของกลางอันพึงต้องริบตามกฎหมายศุลกากรไม่มีผู้แสดงตัวเป็นเจ้าของและขอคืนภายในกำหนด 30 วัน ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของและให้ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการใช้บังคับเฉพาะของกลางที่เป็นสิ่งอันพึงต้องริบตามกฎหมายศุลกากร

จากการที่ต้องใช้กฎหมายศุลกากรในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้วย จึงต้องทำการจำหน่ายของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินตามบทบัญญัติมาตรา 170 วรรคสอง “ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

ซึ่งตามระเบียบที่อธิบดีกรมศุลกากรได้กำหนดไว้ ตามระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายของกลาง ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 โดยได้กำหนดวิธีการ

จำหน่ายของกลางได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ขายทอดตลาด ขายคืนเจ้าของ ขายปันส่วน ส่งมอบ ส่วนราชการ ทำลาย รวมทั้งวิธีการอื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติ

ซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ในการห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีวัตถุประสงค์ในการสกัดกั้น ไม่ให้มีการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศเข้ามาทิ้งในประเทศไทย แต่กลับทำให้ต้องมีการเก็บรักษาของกลาง การทำลายของกลาง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปเป็นจำนวนมาก และยังเกิดผลพวงที่ตามมาที่รัฐจะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม และในด้านอื่น ๆ ตามมา

จึงเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการออกกฎหมายห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ให้การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรในเรื่องการห้ามนำเข้ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

บทที่ 5

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์

5.1 อนุสัญญาบาเซล

อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด เป็นมาตรการด้านกฎหมายระหว่างประเทศในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสีย และเป็นเครื่องมือหรือกลไกการพัฒนาให้เกิดการจัดการของเสียอันตรายในระดับสากล ได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2532 (ค.ศ. 1989) โดยการประชุมของผู้มีอำนาจเต็ม ณ เมืองบาเซล สมาพันธรัฐสวิส จากการเรียกร้องในวงกว้างเกี่ยวกับการค้นพบในช่วงปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา ว่าแอฟริกาและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาบางส่วนกลายเป็นที่รองรับของเสียที่เป็นพิษจากต่างประเทศ อนุสัญญาบาเซลมีผลบังคับใช้กับประเทศต่าง ๆ เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2535 (ค.ศ. 1992)

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาบาเซล

มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบอันไม่พึงประสงค์จากของเสียอันตราย โดยพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลมีเป้าหมายหลัก ๆ คือ

(1) การลดการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายข้ามแดนให้เหลือน้อยที่สุด และการส่งเสริมการจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ว่าสถานที่บำบัดกำจัดจะอยู่ที่ใดก็ตาม

(2) บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายใกล้กับแหล่งกำเนิดมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยการจำกัดการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายยกเว้นเมื่อการเคลื่อนย้ายนั้น เป็นไปตามหลักการของการจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ

(3) ลตการก่อกำเนิดของเสียอันตรายทั้งในเชิงปริมาณและความเป็นอันตราย โดยมีระบบกฎหมายที่ใช้กับกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนเมื่อได้รับอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดน²⁹ ซึ่งข้อบัญญัติของอนุสัญญาบาเซล ประกอบด้วย 29 ข้อบท (Article) และ 9 ภาคผนวก (Annex)

สาระสำคัญของอนุสัญญาบาเซล

มีการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียตั้งแต่ก่อนเริ่มการนำเข้า การส่งออก และนำผ่านแดนซึ่งของเสียอันตรายไปยังประเทศอื่น โดยกำหนดให้มีการแจ้งข้อมูลล่วงหน้า และไม่อนุญาตให้เริ่มการเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนกว่าจะได้รับการยินยอมจากรัฐผู้นำเข้าและรัฐที่นำผ่านแดน รวมทั้ง ต้องจัดให้มีเอกสารการเคลื่อนย้าย การบรรจุหีบห่อ การติดฉลาก และการขนส่งด้วยวิธีการที่กำหนดตามมาตรฐานสากล ตลอดจนต้องมีการประกันภัย พันธบัตรหรือหลักประกันทางการเงิน และต้องรับผิดชอบในการนำกลับของเสียภายใน 30 วัน หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อตกลง ถือเป็นกรลักลอบเคลื่อนย้ายข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย

ขอบเขตของอนุสัญญาบาเซล

ครอบคลุมของเสียประเภทต่าง ๆ ตามที่ได้รับการนิยามว่าเป็น "ของเสียอันตราย" โดยพิจารณาจากแหล่งกำเนิด และ/หรือองค์ประกอบและคุณลักษณะของของเสีย นั้น ปรากฏตามข้อ 1 ของอนุสัญญา และภาคผนวก 1, 2, 8 และ 9 ของอนุสัญญาบาเซล รวมทั้งของเสียอีกสองประเภทที่ได้รับการนิยามว่าเป็น "ของเสียอื่น" (ของเสียจากบ้านเรือน และเ้าจากเตาเผา ตามข้อ 1 และภาคผนวก 2 ของอนุสัญญาบาเซล) ดังนี้

ข้อ 1 ขอบเขตของอนุสัญญา

²⁹ กรมควบคุมมลพิษ, "อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด". (กรุงเทพมหานคร), หน้า 5

1. ของเสียดังต่อไปนี้ที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดน ถือว่าเป็น "ของเสียอันตราย" เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญา

(a) ของเสียประเภทที่ระบุในภาคผนวก 1 เว้นแต่ที่ไม่เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่ระบุในภาคผนวก 3 และ

(b) ของเสียที่ไม่อยู่ในข่ายของวรรค (a) แต่ได้รับการนิยามหรือได้รับการพิจารณาว่าเป็นของเสียอันตรายโดยกฎหมายภายในของภาคีสถิตผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือผู้นำผ่านแดน

2. ของเสียประเภทที่ระบุในภาคผนวก 2 ที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนถือว่าเป็น "ของเสียอื่น" เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญา

3. ของเสียซึ่งเป็นผลมาจากการเป็นวัสดุกัมมันตรังสี ที่อยู่ภายใต้ระบบการควบคุมระหว่างประเทศระบบอื่น รวมทั้งตราสารระหว่างประเทศที่ใช้บังคับเฉพาะกับวัสดุกัมมันตรังสีอยู่นอกขอบเขตของอนุสัญญา

4. ของเสียซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการตามปกติของเรือ การระบายทิ้งของเสียซึ่งอยู่ในบังคับโดยรตารระหว่างประเทศฉบับอื่น อยู่นอกขอบเขตของอนุสัญญา

ภาคผนวก 1 เป็นการกำหนดประเภทของเสียที่ควบคุม โดยแบ่งเป็นชนิดของเสีย และของเสียที่มีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งสิ้น 45 ชนิด

ตารางที่ 3 ประเภทและชนิดของของเสียที่ควบคุม³⁰ตามการนิยามของของเสียอันตรายและของเสียอื่นตามอนุสัญญาบาเซล จะพิจารณาจากแหล่งกำเนิด และหรือองค์ประกอบและคุณลักษณะของของเสียนั้น ตัวอย่างเช่น

Y1	ของเสียจากการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ในโรงพยาบาล ศูนย์รักษาพยาบาล และคลินิก
Y2	ของเสียจากการผลิตและเตรียมผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม
Y3	ของเสียจากเภสัชกรรม ยา และเวชกรรม

³⁰ BASEL CONVENTION on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal Article 1 and Annex I

Y4	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้สารทำลายสิ่งมีชีวิต (biocide) และเภสัชกรรม
Y5	ของเสียจากอุตสาหกรรมการผลิต การผสม และการใช้สารเคมีรักษาเนื้อไม้
Y6	ของเสียจากการผลิต การผสม หรือการใช้ตัวทำละลายอินทรีย์
Y7	ของเสียจากการควบคุมระดับความร้อนและการทำการผสมที่มีไซยาไนด์ประกอบ
Y8	ของเสียจากน้ำมันแร่ที่มีสภาพไม่เหมาะสมสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์เดิม
Y9	ของเสียอิมัลชันหรือของผสมระหว่างน้ำมัน/น้ำ หรือ ไฮโดรคาร์บอน/น้ำ
Y10	ของเสียที่เป็นวัตถุและสิ่งของซึ่งมีหรือปนเปื้อนด้วยสารประเภทโพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) และ/หรือโพลีคลอริเนตเตดเทอร์ฟีนิล (พีซีที) และ/หรือ โพลีโบรมิเนตเตดไบฟีนิล (พีบีบี)

ของเสียที่มีองค์ประกอบต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

Y19	โลหะคาร์บอนิล
Y20	เบริลเลียม สารประกอบเบริลเลียม
Y21	สารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนต์
Y22	สารประกอบทองแดง
Y23	สารประกอบสังกะสี
Y24	สารหนู สารประกอบสารหนู

คำนิยามตามอนุสัญญาบาเซล ปรากฏอยู่ในข้อ 2 ของอนุสัญญา ดังนี้

ข้อ 2 คำนิยาม เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้

1. "ของเสีย" หมายถึง สารหรือวัตถุซึ่งถูกกำจัดหรือเจตนาจะกำจัดหรือต้องกำจัด

โดยบทบัญญัติของกฎหมายระดับชาติ

2. "การจัดการ" หมายถึง การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการกำจัดของเสียอันตราย หรือของเสียอื่น รวมทั้งการดูแลรักษาสถานที่กำจัดภายหลังการกำจัด

3. "การเคลื่อนย้ายข้ามแดน" หมายถึง การเคลื่อนย้ายของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นจากพื้นที่ภายในเขตอำนาจแห่งรัฐหนึ่งไปยัง หรือผ่านพื้นที่ภายใต้เขตอำนาจระดับชาติของรัฐหนึ่ง หรือไปยังหรือผ่านพื้นที่ที่มีได้อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งรัฐใด โดยมีรัฐที่เกี่ยวข้องในการเคลื่อนย้ายอย่างน้อย 2 รัฐ

4. "การกำจัด" หมายถึง การปฏิบัติการใดที่ระบุไว้ในภาคผนวก 4 แห่งอนุสัญญานี้

5. "สถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้รับความเห็นชอบ" หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการกำจัดของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น ซึ่งได้รับอำนาจหรือได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติเพื่อความมุ่งประสงค์นี้ โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องของรัฐซึ่งสถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นตั้งอยู่

6. "หน่วยงานผู้มีอำนาจ" หมายถึง หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐบาลหน่วยซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยภาคีให้รับผิดชอบภายในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ตามที่เหมาะสม เพื่อรับแจ้งเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นและข้อสนเทศใดที่เกี่ยวข้องและเพื่อตอบสนองต่อการแจ้งเช่นว่าตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

7. "ศูนย์ประสานงาน" หมายถึง องค์กรของภาคีที่อ้างถึงตามข้อ 5 ซึ่งรับผิดชอบในการรับและการส่งข้อสนเทศตามที่กำหนดไว้ในข้อ 13 และ ข้อ 16

8 "การจัดการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม" หมายถึงการดำเนินการตามขั้นตอนที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งปวงเพื่อประกันว่าของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นได้รับการจัดการเพื่อที่จะคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจเป็นผลมาจากของเสียดังกล่าว

9. "พื้นที่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐ" หมายถึง พื้นดิน พื้นที่ทางทะเล หรือห้วงอากาศใดซึ่งรัฐรับผิดชอบด้านการบริหารและกฎระเบียบตามกฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม

10. "รัฐผู้ส่งออก" หมายถึง ภาคซึ่งได้มีการวางแผนที่จะเริ่ม หรือได้เริ่มการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นออกไป
11. "รัฐผู้นำเข้า" หมายถึง ภาคซึ่งได้มีการวางแผน หรือมีการเคลื่อนย้ายของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นเข้ามา เพื่อความมุ่งประสงค์ในการกำจัดภายในประเทศตน หรือเพื่อความมุ่งประสงค์ในการขนถ่ายก่อนนำไปกำจัดในพื้นที่ซึ่งมีได้อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งรัฐใด
12. "รัฐที่นำผ่านแดน" หมายถึง รัฐใด ๆ นอกเหนือจากรัฐผู้ส่งออกหรือรัฐผู้นำเข้าซึ่งได้รับการวางแผนให้มีการเคลื่อนย้าย หรือได้มีการเคลื่อนย้ายของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นผ่านแดน
13. "รัฐที่เกี่ยวข้อง" หมายถึง ภาคซึ่งเป็นรัฐผู้ส่งออกหรือรัฐผู้นำเข้า หรือรัฐที่นำผ่านแดน ไม่ว่าจะ เป็นภาคหรือไม่ก็ตาม
14. "บุคคล" หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ
15. "ผู้ส่งออก" หมายถึง บุคคลใดก็ตามซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งรัฐผู้ส่งออก ซึ่งเป็นผู้จัดให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น
16. "ผู้นำเข้า" หมายถึง บุคคลใดก็ตามซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งรัฐผู้นำเข้า ซึ่งเป็นผู้จัดให้มีการนำเข้าของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น
17. "ผู้ขนส่ง" หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่เป็นผู้ดำเนินการขนส่งของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น
18. "ผู้ก่อกำเนิด" หมายถึง บุคคลใดก็ตามซึ่งกิจกรรมของตนก่อให้เกิดของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น หรือหากหาตัวบุคคลผู้นั้นไม่ได้ หมายถึงบุคคลผู้ครอบครองและ/หรือควบคุมของเสียเหล่านั้น
19. "ผู้กำจัด" หมายถึง บุคคลใดก็ตามซึ่งของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นได้ถูกขนส่งไปให้และเป็นผู้ดำเนินการกำจัดของเสียดังกล่าว

20. "องค์การเพื่อการบูรณาการทางการเมืองและ/หรือทางเศรษฐกิจ" หมายถึง องค์การซึ่งประกอบด้วยรัฐอธิปไตยซึ่งรัฐสมาชิกได้โอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ ภายใต้บังคับของอนุสัญญานี้ไปให้ และซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบให้ลงนามให้สัตยาบัน ยอมรับ เห็นชอบ ยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ตามวิธีปฏิบัติภายในขององค์การนั้น

21. "การขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย" หมายถึง การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นตามที่ระบุไว้ในข้อ 9

พันธกรณีของอนุสัญญาบาเซล

พันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด ปรากฏอยู่ในข้อ 4 ของอนุสัญญาซึ่งเป็นพันธกรณีทั่วไปซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

1. ภาคซึ่งใช้สิทธิของตนในการห้ามนำเข้าของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นเพื่อการกำจัดต้องแจ้งภาคอื่นให้ทราบถึงการตัดสินใจของตน และต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นไปยังภาคซึ่งได้ห้ามนำเข้าของเสียดังกล่าว และต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายและของเสียอื่น หากรัฐผู้นำเข้าไม่ยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรต่อการนำเข้านั้นเป็นการเฉพาะในกรณีที่รัฐผู้นำเข้านั้นไม่ได้ห้ามนำเข้าของเสียดังกล่าว

2. แต่ละภาคต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันว่าการก่อกำเนิดของเสียอันตรายและของเสียอื่นภายในรัฐของตนถูกลดลงให้น้อยที่สุด โดยคำนึงถึงด้านสังคม เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ ประกันว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกในการกำจัดที่เพียงพอสำหรับการจัดการของเสียอันตรายและของเสียอื่นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องตั้งอยู่ในรัฐนั้นเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่ว่าสถานที่กำจัดจะเป็นอย่างไรก็ตาม

3. ประกันว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นในรัฐของตนจะดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อป้องกันมลพิษจากของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นซึ่งเกิดจากการ

จัดการดังกล่าว และหากมลพิษดังกล่าวเกิดขึ้น ต้องลดผลที่จะเกิดต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และประกันว่าการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่นได้รับลดให้น้อยที่สุดให้สอดคล้องกับการจัดการของเสียดังกล่าวอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีประสิทธิภาพ และได้กระทำในลักษณะที่จะคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายดังกล่าว

4. ไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นไปยังรัฐหรือกลุ่มรัฐซึ่งเป็นภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่ได้ห้ามการนำเข้าทั้งปวงโดยกฎหมายของตนหรือหากมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าของเสียที่เป็นปัญหาจะไม่ได้ได้รับการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยภาคีทั้งหลาย

5. ป้องกันการนำเข้าของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น หากมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าของเสียที่เป็นปัญหาจะไม่ได้ได้รับการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ กับภาคีและองค์การที่สนใจ ทั้งโดยตรงและผ่านสำนักเลขาธิการ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อเสนอเทศว่าด้วยการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่นเพื่อปรับปรุงการจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้บรรลุผลในการป้องกันการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย

6. ภาคีถือว่าการขนย้ายของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นอย่างผิดกฎหมายเป็นอาชญากรรม

7. แต่ละภาคีต้องดำเนินมาตรการด้านกฎหมาย ด้านบริหาร และมาตรการอื่นที่เหมาะสมเพื่อปฏิบัติตามและบังคับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ รวมทั้งมาตรการในการป้องกันและลงโทษการกระทำที่ละเมิดอนุสัญญานี้

8. ภาคีต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นไปยังประเทศที่มีได้เป็นภาคีหรือนำเข้าประเทศที่มีได้เป็นภาคี

9. ภาคีตกลงไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น เพื่อนำไปกำจัดภายในพื้นที่ใต้เส้นละติจูดที่ 60 องศาใต้ ไม่ว่าของเสียดังกล่าวจะมีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนหรือไม่

10. นอกจากนั้น แต่ละภาคีต้องห้ามบุคคลทั้งปวงที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจระดับชาติของตน จากการขนส่งหรือการกำจัดของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น เว้นแต่บุคคลดังกล่าวได้รับมอบหรือได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการตามการดำเนินการประเภทที่สามารถดำเนินการได้ และกำหนดให้ของเสียอันตรายและของเสียอื่นที่จะมีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนได้รับการบรรจุหีบห่อ ติดฉลาก และขนส่งโดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับและรับรองเป็นการทั่วไปในด้านการบรรจุหีบห่อ การติดฉลากและการขนส่ง และโดยคำนึงถึงแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศและกำหนดให้จัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายแนบไปกับของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นตั้งแต่จุดเริ่มต้นเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนถึงจุดที่มีการกำจัด

11. พันธกรณีของรัฐภายใต้อนุสัญญานี้ กำหนดให้ของเสียอันตรายและของเสียอื่นที่ได้ก่อกำเนิดขึ้นภายในรัฐต้องได้รับการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยไม่อาจโอนไปยังรัฐผู้นำเข้าหรือรัฐที่นำผ่านแดนได้ ไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใด ๆ

12. ไม่มีบทบัญญัติใดในอนุสัญญานี้ ห้ามมิให้ภาคีออกข้อกำหนดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ และเป็นไปได้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อให้มีการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

การเคลื่อนย้ายข้ามแดนระหว่างภาคี

1. รัฐผู้ส่งออกต้องแจ้งหรือกำหนดให้ผู้ก่อกำเนิดหรือผู้ส่งออกแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐผู้ส่งออก หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น การแจ้งดังกล่าวต้องประกอบด้วยเอกสารและข้อสนเทศตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 5 a ที่ทำขึ้นในภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของรัฐผู้นำเข้าการแจ้งไปยังรัฐที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายให้ทำเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

2 รัฐผู้นำเข้าต้องตอบผู้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ในการยินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายโดยมีหรือไม่มีเงื่อนไข ในการปฏิเสธการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายหรือการขอข้อสนเทศเพิ่มเติม สำหรับการตอบรับขั้นสุดท้ายของรัฐผู้นำเข้าต้องส่งไปให้หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นภาคี

3. รัฐผู้ส่งออกต้องไม่อนุญาตให้ผู้ก่อทำเนิตหรือผู้ส่งออกเริ่มมีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนกว่า จะได้รับการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้แจ้งได้รับการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรจากรัฐผู้นำเข้า และผู้แจ้งได้รับการยืนยันจากรัฐผู้นำเข้าเกี่ยวกับความมีอยู่ของสัญญาระหว่างผู้ส่งออกและผู้กำจัดซึ่ง ระบุการจัดการของเสียที่เป็นปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. แต่ละรัฐที่นำผ่านแดนซึ่งเป็นภาคีต้องตอบรับการได้รับแจ้งโดยพลันไปยังผู้แจ้งหลังจากนั้นรัฐนั้นอาจแจ้งตอบไปยังผู้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 60 วันว่ายินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายโดยมีหรือไม่มีเงื่อนไข ปฏิเสธการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้าย หรือขอข้อสนเทศเพิ่มเติม รัฐผู้ส่งออกต้องไม่อนุญาตให้เริ่มการเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนกว่าจะได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์ อักษรจากรัฐที่นำผ่านแดน อย่างไรก็ตาม หากเมื่อใดก็ตามที่ภาคีตัดสินใจว่าไม่ต้องการการยินยอม เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นการทั่วไปหรือภายใต้เงื่อนไขเฉพาะสำหรับการเคลื่อนย้ายข้าม แแดนที่เป็นกรนำของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นผ่านแดนหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของตนในเรื่อง นี้ ภาคีนั้นต้องแจ้งโดยทันทีไปยังภาคีอื่นเกี่ยวกับการตัดสินใจของตนตามข้อ 13 ในกรณีหลังนี้ หากรัฐ ผู้ส่งออกไม่ได้รับการตอบรับภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่รับการแจ้งโดยรัฐที่นำผ่านแดน รัฐผู้ส่งออก อาจอนุญาตให้มีการส่งออกผ่านรัฐที่นำผ่านแดนได้

5. ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียในที่ซึ่งของเสียนั้นได้รับการกำหนดตาม กฎหมายหรือได้รับการพิจารณาให้เป็นของเสียอันตรายโดยเฉพาะ โดยรัฐผู้ส่งออก โดยรัฐผู้นำเข้า หรือโดยรัฐผู้นำเข้าและรัฐที่นำผ่านแดนซึ่งเป็นภาคี โดยรัฐที่นำผ่านแดนใด ๆ ซึ่งเป็นภาคี

6. รัฐผู้ส่งออกภายใต้การยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของรัฐที่เกี่ยวข้องอาจอนุญาตให้ผู้ ก่อกำเนิดหรือผู้ส่งออกใช้การแจ้งทั่วไปในกรณีที่ของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่มีลักษณะทาง กายภาพและทางเคมีเช่นเดียวกันได้ถูกส่งเป็นประจำไปยังผู้กำจัดรายเดียวกันผ่านสำนักงานศุลกากร

เดียวกันของรัฐผู้ส่งออกและผ่านสำนักงานศุลกากรขาเข้าเดียวกันของรัฐผู้นำเข้าและในกรณีที่มีการนำผ่านแดนผ่านสำนักงานศุลกากรขาเข้าและขาออกเดียวกันของรัฐที่นำผ่านแดน

7. รัฐที่เกี่ยวข้องอาจทำการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการใช้การแจ้งทั่วไปที่ภายใต้การให้ข้อสนเทศบางประการ เช่น ปริมาณที่แน่ชัด หรือบัญชีรายการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่มีการขนส่งในแต่ละครั้ง

8. การแจ้งทั่วไปและการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร อาจครอบคลุมถึงการขนส่งของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นหลายครั้งในช่วงระยะเวลาานที่สูงสุด 12 เดือน

9. ภาคิต้องกำหนดให้แต่ละบุคคลที่รับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นลงนามในเอกสารทำกับการเคลื่อนย้ายเมื่อมีการส่งมอบหรือรับของเสียที่เป็นปัญหา ภาคิต้องกำหนดด้วยว่าให้ผู้กำจัดแจ้งให้ผู้ส่งออกและหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐผู้ส่งออกทราบเกี่ยวกับการได้รับของเสียที่เป็นปัญหาและภายในเวลาอันควร ให้ทราบว่ากรำจัดได้เสร็จสิ้นแล้วตามที่ได้ระบุไว้ในกรำแจ้ง หากไม่ได้รับข้อสนเทศดังกล่าวภายในรัฐผู้ส่งออก หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐผู้ส่งออกหรือผู้ส่งออกต้องแจ้งให้รัฐผู้นำเข้าทราบตามนั้น

10. กรำแจ้งและการตอบซึ่งกำหนดไว้โดยข้อนี้ ต้องจัดส่งให้หน่วยงานผู้มีอำนาจของภาคิที่เกี่ยวข้องหรือจัดส่งให้หน่วยงานของรัฐบาลที่เหมาะสมในกรณีของรัฐใด ๆ ที่มีได้เป็นภาคิ

11. การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นใด ๆ ต้องได้รับการประกันภัย ประกันพันต์บน หรือหลักประกันทางการเงินอื่นตามที่อาจถูกกำหนดโดยรัฐผู้นำเข้าหรือรัฐที่นำผ่านแดนซึ่งเป็นภาคิ

หน้าที่ในการนำกลับ

เมื่อการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น ซึ่งได้รับการยินยอมจากรัฐที่เกี่ยวข้องว่าไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามข้อกำหนดในสัญญา รัฐผู้ส่งออกต้องประกันว่าของเสียที่เป็นปัญหาต้องถูกนำกลับไปยังรัฐผู้ส่งออกโดยผู้ส่งออก หากการดำเนินการที่เป็นทางเลือกอื่นไม่สามารถกระทำได้เพื่อการกำจัดของเสียอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่รัฐผู้นำเข้าแจ้งรัฐผู้ส่งออกและสำนักเลขาธิการ หรือภายในช่วงเวลาที่รัฐซึ่งเกี่ยวข้องตกลงกัน เพื่อวัตถุประสงค์นี้ รัฐผู้ส่งออกและภาคีที่นำผ่านแดนต้องไม่คัดค้าน ชัดขวาง หรือห้ามการส่งของเสียเหล่านั้นกลับไปยังรัฐผู้ส่งออก

การขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นโดยปราศจากการแจ้งข้อบัญญัติของอนุสัญญานี้ไปยังรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งปวง หรือ โดยปราศจากการยินยอมตามข้อบัญญัติของอนุสัญญานี้ไปยังรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือด้วยการยินยอมจากรัฐที่เกี่ยวข้องที่ได้มาโดยการปลอมแปลง การสำแดงเท็จ หรือที่ผิดหรือในสาระสำคัญกับเอกสารกำกับ หรือ ซึ่งเป็นผลให้มีการกำจัดของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นอย่างจงใจ (เช่น การถ่ายทิ้ง) โดยขัดต่ออนุสัญญาฉบับนี้และหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปให้ถือว่าเป็นการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย

2. ในกรณีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่ถือว่าการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำในส่วนของผู้ส่งออกหรือผู้ก่อกำเนิด รัฐผู้ส่งออกต้องประกันว่าของเสียที่เป็นปัญหาต้องถูกนำกลับโดยผู้ส่งออก หรือผู้ก่อกำเนิด หรือหากจำเป็น โดยตนเองไปยังรัฐที่ส่งออกหรือหากไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ หรือมิฉะนั้นถูกกำจัดตามบทบัญญัติของอนุสัญญาภายใน 30 วัน นับจากเวลาที่รัฐผู้ส่งออกได้รับแจ้งเกี่ยวกับการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย

หรือภายในระยะเวลาอื่นตามที่รัฐที่เกี่ยวข้องอาจตกลง เพื่อวัตถุประสงค์นี้ ภาคิที่เกี่ยวข้องต้องไม่คัดค้าน ชัดขวาง หรือห้ามการส่งกลับของเสียเหล่านี้ไปยังรัฐผู้ส่งออก

3. ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่ถือว่าเป็นการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำในส่วนของผู้นำเข้าหรือผู้กำจัด รัฐผู้นำเข้าจะต้องประกันว่าของเสียเป็นปัญหาได้รับการกำจัดอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยผู้นำเข้าหรือผู้กำจัด หรือหากจำเป็นโดยตนเองภายใน 30 วัน นับจากเวลาที่ทำการขนย้ายอย่างผิดกฎหมายเป็นที่ล่วงรู้ของรัฐผู้นำเข้า หรือภายในระยะเวลาอื่นซึ่งรัฐที่เกี่ยวข้องอาจตกลง เพื่อวัตถุประสงค์นี้ ภาคิที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือตามที่จำเป็นในการกำจัดของเสียอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดความรับผิดชอบในการขนย้ายอย่างผิดกฎหมายว่าเป็นภาระของผู้ส่งออก หรือผู้ก่อกำเนิด หรือผู้นำเข้า หรือผู้กำจัด ภาคิที่เกี่ยวข้องหรือภาคิอื่น ตามที่เหมาะสมต้องประกันโดยผ่านการให้ความร่วมมือในการกำจัดของเสียที่เป็นปัญหาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่ว่าในรัฐผู้ส่งออกหรือรัฐผู้นำเข้า หรือสถานที่อื่นตามความเหมาะสม

5. แต่ละภาคิต้องเสนอกฎหมายระดับชาติ/ภายในประเทศที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและลงโทษการขนย้ายอย่างผิดกฎหมาย ภาคิต้องร่วมมือกันโดยมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของข้อนี้

สรุปสาระสำคัญของการเข้าเป็นภาคิตามอนุสัญญาบาเซล

1) ป้องกันปัญหาการลักลอบนำของเสียมาทิ้งในประเทศเนื่องจากอนุสัญญาบาเซลกำหนดมาตรการบังคับให้ประเทศภาคิผู้ส่งออกรับผิดชอบในการนำกลับภายใน 30 วันและชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

2) การปฏิบัติตามข้อกำหนดอนุสัญญาบาเซลจะทำให้ทราบล่วงหน้าหากมีการนำเข้า นำผ่าน และส่งออกของเสียอันตรายซึ่งสามารถพิจารณาเตรียมการและเฝ้าระวังให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้มากกว่าการไม่ได้เป็นภาคิซึ่งจะไม่ทราบการเคลื่อนไหวโดยเฉพาะกรณีที่ถูกนำผ่าน

3)ได้รับสิทธิในการส่งออกของเสียอันตรายเพื่อนำไปกำจัดในประเทศภาคีซึ่งมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีความสามารถในการกำจัดของเสียอันตราย อาทิการส่งออกของเสียอันตรายประเภทหม้อแปลงไฟฟ้า/ตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารพีซีบีไปกำจัดในประเทศฝรั่งเศสและประเทศอังกฤษ

4)สามารถค้าขายกับประเทศภาคีในการส่งออกและนำเข้าของเสียอันตรายเพื่อการอุตสาหกรรมที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต

5)จะได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือทั้งทางด้านวิชาการและด้านการเงินจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหากรณีเกิดอุบัติเหตุอันเนื่องจากการขนส่งเคลื่อนย้ายและกำจัดของเสียอันตราย

6)จะได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ จากประเทศภาคีที่พัฒนาแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการของเสียอันตรายภายในประเทศให้เป็นระบบครบวงจร ซึ่งทำให้สภาพแวดล้อมของประเทศดีขึ้น

7) มีการกำหนดมาตรการและระเบียบปฏิบัติที่เข้มงวดในการควบคุมการส่งออก นำเข้าและนำผ่านของเสียอันตราย รวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์และสถานที่กำจัดของเสียอันตรายภายในประเทศ³¹

³¹ ณิชชา บุรณสิงห์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ขยะอิเล็กทรอนิกส์” ,มีนาคม 2559: หน้า 20

5.2 OECD decision c (2001) 107/final on the control of transboundary movements of wastes destined for recovery operations

OECD Decision c (2001) 107/final on the control of transboundary movements of wastes destined for recovery operations ดังกล่าว ควบคุมการขนย้ายของเสียเพื่อการนำไปบำบัดระหว่างประเทศสมาชิก OECD หรือองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกการซื้อขายของเสียที่นำไปรีไซเคิลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่สิ่งแวดล้อมและทางเศรษฐกิจด้วยการใช้พิธีการ ที่ไม่ซับซ้อนและการประเมินความเสี่ยงในการกำหนดระดับการควบคุม ทั้งนี้ ของเสียที่ส่งออกนอกประเทศสมาชิก OECD ไม่ว่าจะเพื่อการบำบัดหรือเพื่อการกำจัดไม่อยู่ภายในขอบเขตของ OECD Decision แต่จะช่วยอำนวยความสะดวกการขนส่งของเสียระหว่างประเทศสมาชิกที่ไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ เช่นเดียวกับอนุสัญญาบาเซลฯ OECD Decision จัดจำแนกประเภทระหว่างของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับอนุสัญญาบาเซลฯ นอกจากนี้ OECD Decision ยังบัญญัติขั้นตอนที่ไม่ปรากฏในอนุสัญญาบาเซลฯ ได้แก่

พิธีการควบคุมสีเขียว (Green Control Procedure) สำหรับของเสียที่มีความเสี่ยงต่ำต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อม จึงไม่ต้องควบคุมมากไปกว่ามาตรการทั่วไปที่ใช้กับการซื้อขายตามปกติ

พิธีการควบคุมสีอำพัน (Amber Control Procedure) สำหรับของเสียที่มีความเสี่ยงมากพอที่สมควร ต้องควบคุมตรวจสอบ

พิธีการควบคุมสีแดง (Red Control Procedure) เป็นพิธีการที่มีความเคร่งครัดรัดกุม ได้ถูกยกเลิกไปในภายหลังตาม OECD Decision ฉบับปรับปรุงแก้ไข

5.3 EU Waste Shipment Regulation

REGULATION (EC) No 1013/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 14 June 2006 on shipments of waste หรือที่เป็นที่รู้จักกันในชื่อ EU Waste Shipment Regulation³² เป็นกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือ EU (European Union) ในการควบคุมการส่งออกของเสียอันตราย ที่ออกตามความในเอกสารอ้างอิง 2 ฉบับ คือ

1. อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนและการกำจัดซึ่งของเสียอันตราย
2. OECD DECISION C(92)39/FINAL ON THE CONTROL OF TRANSBOUNDARY MOVEMENTS OF WASTES DESTINED FOR RECOVERY OPERATIONS

จากหลักการของอนุสัญญาบาเซล และตาม OECD Decision ที่กล่าวมาในข้างต้น สหภาพยุโรปได้ออกกฎหมายควบคุมการขนย้ายของเสีย Regulation (EC) No 1013/2006 หรือ EU WSR ซึ่งใช้บังคับกับการขนส่งของเสียภายในอียู ของเสียที่นำเข้า/ส่งออกจากอียู ของเสียที่ขนส่งระหว่างประเทศสมาชิกแต่เคลื่อนย้ายผ่านประเทศ ที่สาม รวมทั้งของเสียที่ขนส่งระหว่างประเทศที่สามแต่เคลื่อนย้ายผ่านประเทศสมาชิก โดย EU WSR จัดตั้ง ระบบจัดจำแนกประเภทของเสีย ดังนี้

1. ของเสียสำหรับการกำจัดทิ้ง (final disposal) เช่น การฝังกลบ การเผา
2. ของเสียสำหรับการนำมาบำบัด (recovery) เช่น การรีไซเคิล หรือวิธีการอื่น ๆ เช่น การเผาในกรณีที่เป็นไปตามข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น ข้อกำหนดด้านพลังงานในส่วนของเสียสำหรับการรีไซเคิล EU WSR แบ่ง ประเภทตามบัญชี ดังนี้

1. บัญชีของเสียสีเขียว (Annex II) สำหรับของเสีย ไม่อันตรายตามบัญชี B ของอนุสัญญาบาเซล ที่มีการแก้ไขคำจำกัดความตามบัญชีสีเขียวของ OECD ของเสียประเภทนี้ต้องมีเอกสารการขนส่ง (Movement Document) ที่เป็นรูปแบบมาตรฐานกำกับ รวมทั้งสัญญาที่มีผลตั้งแต่เริ่มต้นการขนส่ง

³² สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ “CPMU news Customs policy monitoring unit” ปีที่3 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมิถุนายน 2561, หน้า 4-5

ระหว่างผู้ที่จัดการขนส่งและผู้รับสินค้าเพื่อนำมาบำบัด โดยสัญญาต้องกำหนดหน้าที่ให้นำของเสียกลับ หากไม่สามารถดำเนินการบำบัดได้

2. บัญชีของเสียสี่อำพัน (Annex IV) สำหรับของเสีย อันตราย หรือของเสียที่ต้องใช้วิธีการเฉพาะใน การจัดการ ตามบัญชี A ของอนุสัญญาบาเซลที่มีการแก้ไขคำจำกัดความตามบัญชีสีเขียวของ OECD ของเสียประเภทนี้อยู่ภายใต้ระบบการแจ้ง ล่วงหน้า โดยผู้แจ้งต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจของประเทศปลายทาง (competent authorities of destination) และส่งสำเนาคำร้องไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศที่ส่งของเสียผ่านแดน หรือปลายทาง (competent authorities of dispatch, transit or destination) โดยหน่วยงานทั้งหมดต้องให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย นอกจากนี้ ผู้แจ้งต้องทำสัญญากับผู้รับโดยกำหนดให้ผู้แจ้งต้องนำของเสียกลับหากการขนส่งไม่สามารถกระทำจนเสร็จสิ้นได้ หรือขัดต่อ EU WSR นอกจากนี้ ผู้รับต้องส่งใบรับรองไปยังผู้แจ้งว่าของเสียได้ถูกกำจัดด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว

ตารางที่ 4 บทบาทของศุลกากรตาม EU Waste Shipment Regulation

ในกระบวนการทั้งหมดนี้ ศุลกากรเข้ามามีบทบาท เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้³³

เมื่อใด	ใคร	ทำอะไร	สิ่งที่ต้องส่ง	ถึงใคร
ก่อนสินค้ามาถึง หรือ ออกจากอียู (ทางกายภาพ)	หน่วยงานที่มีอำนาจที่ ส่งของเสีย/ผ่านแดน/ ปลายทาง	ส่ง	สำเนาให้ความยินยอมที่ ประทับตราแล้ว	สำนักงานศุลกากร ส่งออก/ขาออก/ขาเข้า
เมื่อสินค้ามาถึง หรือออกจากอียู	ผู้ขนส่ง	ส่งมอบ	สำเนาเอกสารขนส่ง (movement document)	สำนักงานศุลกากร ส่งออก/ขาออก/ขาเข้า
โดยเร็วที่สุดเมื่อ ของเสียออกจาก อียู	สำนักงานศุลกากรขา ออก	ส่ง	สำเนาเอกสารขนส่งที่ ประทับตราแล้วที่ระบุว่า ของเสียได้ออกจากอียูแล้ว	หน่วยงานที่มีอำนาจที่ ส่งของเสีย
เสร็จสิ้นพิธีการ เมื่อสินค้ามาถึง อียู	สำนักงานศุลกากรขา เข้า	ส่ง	สำเนาเอกสารขนส่งที่ ประทับตราแล้วที่ระบุว่า ของเสียได้มาถึงอียูแล้ว	หน่วยงานที่มีอำนาจ ของประเทศปลายทาง และประเทศผ่านแดน
เมื่อตรวจพบ การขนส่งของ เสียผิดกฎหมาย	สำนักงานศุลกากร ส่งออก/ขาออก/ ขา เข้า	บอกกล่าว โดยพลัน	เกี่ยวกับการกระทำผิด กฎหมาย	หน่วยงานที่มีอำนาจใน ประเทศของสำนักงาน ศุลกากร

จากตารางดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ศุลกากรเข้ามามีบทบาทสำคัญในการควบคุมการ นำเข้า/ส่งออก ของเสียอันตรายในทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนสินค้ามาถึงจนกระทั่งเสร็จสิ้นพิธีการทาง ศุลกากร

³³ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ “CPMU news Customs policy monitoring unit” ปีที่3 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมิถุนายน 2561,หน้า 6

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากทั่วโลกมีการบริโภคอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ก่อให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการกับขยะเหล่านี้ในประเทศต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงไม่คุ้มค่ากับการจำกัด ทำให้ประเทศต่าง ๆ นิยมการส่งออกขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้โดยตั้งใจที่จะนำไปทิ้งยังประเทศปลายทางที่ยังคงอนุญาตให้นำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้หรือแม้กระทั่งการลักลอบหรือหลีกเลี่ยงนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศปลายทาง โดยมีเจตนาที่จะนำมาทิ้ง ซึ่งในประเทศไทยเองมีประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีศุลกากรที่เกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และปัญหาตามกฎหมายของหน่วยงานที่กำกับดูแลอื่น ๆ ที่ยังคงมีความกระจัดกระจายตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีหน่วยงานกลาง ไม่มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและการที่ประเทศไทยใช้ระบบทวินิยม (Dualism) ในการใช้บังคับอนุสัญญาบาเซลจะต้องมีการอนุวัติการเป็นกฎหมายภายในก่อน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายภายในที่บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ตามอนุสัญญาที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นสมาชิก มีเพียงการใช้กฎหมายภายในเท่าที่มีอยู่ในการแก้ไขปัญหาในเรื่องของขยะอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายศุลกากรกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำเข้ามายังประเทศไทยที่เป็นบทบัญญัติที่เป็นความผิดในเรื่องของการลักลอบหรือหลีกเลี่ยงใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นยังคงมีปัญหาในการแก้ไขปัญหาการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มาทิ้งในประเทศไทย เนื่องจากบทบัญญัติตามกฎหมายศุลกากรในเรื่องของกลางไม่สามารถนำวิธีการผลักดันขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ส่งคืนไปยังประเทศต้นทาง โดยให้ผู้นำเข้า ผู้ประกอบการ นายเรือ หรือผู้มีส่วนได้เสีย ออกค่าใช้จ่ายเอง

แต่ต้องมีการดำเนินการทางกฎหมายกับของกลาง ต้องมีการริบของกลาง และมีวิธีการในการจัดการกับของกลางไว้โดยเฉพาะ อาทิเช่น การขายทอดตลาด การทำลาย การจำหน่ายด้วยวิธีอื่น ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการออกกฎหมายกำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามพิกัดอัตราศุลกากรตอนที่ ๘๔ และตอนที่ ๘๕ เฉพาะรหัสสถิติ ๘๘๙ ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2563 แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าทั้งหมดได้ ผู้นำเข้าที่นำเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วเข้ามาโดยมีความมุ่งหมายเพื่อนำมาทิ้ง ไม่ได้นำมาใช้งาน หรือทำให้คงรูปตามสภาพการผลิตเดิม หรือสามารถนำมาซ่อมแซม ดัดแปลง หรือปรับปรุง ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตให้นำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงเมื่อมีการอนุญาตให้นำเข้ามาแล้วก็จะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นผู้รับภาระจากการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นภาระในการกำจัด ทำลาย ภาระในด้านสาธารณสุข ภาระในด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้นซึ่งก่อให้เกิดภาระการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์แก่ประเทศไทยอาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายทั้งที่เป็นความผิดฐานลักลอบหรือหลีกเลี่ยงมีเจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งจะเอาผิดผู้กระทำผิดแต่กลับกลายเป็นการสมประโยชน์ของผู้ที่เจตนา นำขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาทิ้งในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นถังขยะโลก แม้ในอีกแง่มุมหนึ่งขยะอิเล็กทรอนิกส์ก็เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีค่ามีประโยชน์ สามารถนำมารีไซเคิลนำมาสกัดเอาแร่มีค่าหายากกลับมาใช้ใหม่ เช่น ทอง เงิน หรือทองแดง จากขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ได้ และถ้าหากมีการรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้อย่างถูกวิธี ก็จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยมาก ซึ่งการสกัดแร่หายากจากขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกทางเลือกในการนำแร่หายากเหล่านี้มาเป็นวัตถุดิบสำหรับพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูง โดยที่ไม่ต้องทำเหมืองแร่เพื่อสกัดแร่ธาตุเหล่านี้จากธรรมชาติ เป็นช่องทางที่ช่วยให้ไทยสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูงได้อย่างยั่งยืน แต่ ณ ปัจจุบันโรงงานในประเทศไทยยังไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะทำได้ อีกทั้งปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศนับวันก็ยิ่งสูงขึ้นจากการบริโภคสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ จึงควรส่งเสริมให้มีการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศให้ดี

เสียก่อนและมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องออกกฎหมายผลักดันขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรไทยกลับออกไปให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายศุลกากรให้เหมาะสมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่สำคัญในการออกกฎหมายห้ามการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นเป้าประสงค์ในการสกัดกั้นการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อปกป้องสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม

โดยกฎหมายศุลกากรของประเทศไทยบัญญัติให้การนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์มายังราชอาณาจักรไทยนั้นเป็นของที่ต้องห้ามตามกฎหมาย จึงต้องมีการจัดการกับขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็น “ของกลาง” จึงมีปัญหาที่กฎหมายศุลกากรไม่สามารถผลักดันขยะอิเล็กทรอนิกส์ออกไปจากประเทศไทยกลับไปยังประเทศต้นทางได้

ซึ่งบทบัญญัติของมาตรา 242 และมาตรา 244 ทั้งสองมาตราตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ได้บัญญัติให้รับของอันพึงต้องริบ ซึ่งการที่ผู้นำเข้าได้กระทำความผิดตามสองมาตรานี้ จะต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อของที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดเป็นของอันพึงต้องริบ ก็จะต้องดำเนินการตามมาตรา 167 และมาตรา 170 ซึ่งการที่ขยะอิเล็กทรอนิกส์มีฐานะเป็นของกลาง เมื่อมีฐานะเป็นของกลาง มาตรา 170 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ยึดของกลางในความผิดตามกฎหมายศุลกากร ต้องส่งมอบของกลางให้พนักงานศุลกากรเป็นผู้เก็บรักษา โดยการปฏิบัติแก่ของกลางนั้น ต้องใช้กฎหมายศุลกากรในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้วย จึงต้องทำการจำหน่ายของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินตามบทบัญญัติมาตรา 170 วรรคสอง “ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

ซึ่งตามระเบียบที่อธิบดีกรมศุลกากรได้กำหนดไว้ ตามระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายของกลาง ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 โดยได้กำหนดวิธีการจำหน่ายของกลางได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ขายทอดตลาด ขายคืนเจ้าของ ขายปันส่วน ส่งมอบส่วนราชการ ทำลาย รวมทั้งวิธีการอื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติ

ซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ในการห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีวัตถุประสงค์ในการสกัดกั้นไม่ให้มีการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศเข้ามาทิ้งในประเทศไทย แต่กลับทำให้ต้องมีการเก็บรักษาของกลาง การทำลายของกลาง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปเป็นจำนวนมาก และยังเกิดผลพวงที่ตามมาที่รัฐจะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม และในด้านอื่น ๆ ตามมาตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว

จึงเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการออกกฎหมายห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ ให้การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรในเรื่องการห้ามนำเข้ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

6.2 ข้อเสนอแนะ

ในการจะได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประเทศไทยนั้น ปัญหาในปัจจุบันนั้น คือ ไม่มีกฎหมายในให้ความหมายหรือบทนิยามของขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุมชัดเจน ในบทบัญญัติของต่างหน่วยงานต่างก็ให้ความหมายในเรื่องของเสียอันตราย วัตถุอันตรายไว้ต่าง ๆ กัน

ตามกฎหมายศุลกากรได้บัญญัติให้การตกเป็นของตกค้างตามมาตรา 107 (1) – (3) อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติแก่ขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของตกค้างตามบทบัญญัติของมาตรา 108 โดยการออกขายหรือทำลายหรือให้ผู้นำเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายหากไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจทำลายของนั้นได้ โดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ซึ่งขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่จะให้ผู้นำเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 108 ได้นั้น จะต้องเป็นการนำเข้ามาโดยผ่านช่องทาง การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว และมีใบอนุญาตของกรมโรงงานอุตสาหกรรมมาแสดง ทั้งกรณียื่นใบขนสินค้าและไม่ได้ยื่นใบขนสินค้าเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากร

แต่หากเป็นการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมายตามกฎหมายศุลกากร มาตรา 242 มาตรา 244 จะต้องทำการริบขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของอันพึงต้องริบ ต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มาตรา 170 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ยึดของกลางในความผิดตามกฎหมายศุลกากร ต้องส่งมอบของกลางให้พนักงานศุลกากรเป็นผู้เก็บรักษา โดยการปฏิบัติแก่ของกลางนั้น ต้องใช้กฎหมายศุลกากรในการดำเนินการกับของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้วย จึงต้องทำการจำหน่ายของกลางที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินตามบทบัญญัติมาตรา 170 วรรคสอง “ของหรือสิ่งที่ยึดและตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งให้ริบตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้จำหน่ายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด” โดยไม่สามารถที่จะนำหลักเกณฑ์และวิธีการของตกค้างมาใช้ได้เลย เนื่องจากของตกค้างนั้นเป็นของที่ผู้นำเข้าทิ้งของโดยปล่อยให้ตกค้าง แต่การกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามข้อจำกัดในการนำเข้าส่งออกนั้นจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของกลาง

ซึ่งตามระเบียบที่อธิบดีกรมศุลกากรได้กำหนดไว้ ตามระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายของกลาง ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 โดยได้กำหนดวิธีการจำหน่ายของกลางได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ชายทอดตลาด ชายคืนเจ้าของ ชายปันส่วน ส่งมอบส่วนราชการ ทำลาย รวมทั้งวิธีการอื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติ แต่ไม่สามารถให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่ง ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์ออกไปได้

จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร โดยให้อำนาจอธิบดีในการสั่งให้ทำลายโดยวิธีการที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หรือให้ส่งกลับออกไปโดยพลัน หรืออาจสั่งให้ดำเนินการอื่นใดตามสมควรเพื่อให้ไม่สามารถนำของนั้นมาใช้ได้อีกหรือเพื่อให้ของดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย โดยให้ผู้ขนส่งหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

และทำการออกระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดการกับของกลางประเภทขยะอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วไว้โดยเฉพาะ แยกต่างหากจาก

หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติกับของกลางในกรณีทั่วไป ให้อำนาจอธิบดีมีอำนาจสั่งให้ส่งขยะอิเล็กทรอนิกส์กลับออกไปโดยพลันโดยให้ผู้ขนส่งหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย หรืออาจสั่งให้ดำเนินการอื่นใดตามสมควร

มาตรา 105 “ในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าของใดเป็นของที่มีลักษณะตามมาตรา 104 ให้ของนั้นเป็นของอันจะพึงต้องริบ ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และอธิบดีอาจสั่งให้ทำลายโดยวิธีการที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หรือให้ส่งกลับออกไปโดยพลันหรืออาจสั่งให้ดำเนินการอื่นใดตามสมควรเพื่อให้ไม่สามารถนำของนั้นมาใช้ได้อีกหรือเพื่อให้ของดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย โดยให้ผู้ขนส่งหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น”

และเพื่อให้การดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเป็นไปโดยสะดวก และยึดของกลางไว้ดำเนินคดีเท่าที่จำเป็นต่อการพิสูจน์พยานหลักฐานการกระทำความผิด และสอดคล้องกับการออกกฎหมายให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากร ส่งกลับคืนต้นทางโดยให้นำเข้าเสียค่าใช้จ่ายขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายศุลกากร มาตรา 167 โดยการเพิ่ม วรรคสองมาตรา 167 “ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ นั้น หากเป็นของอันพึงต้องริบที่เป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ ให้ริบไว้เท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินคดีตามกฎหมาย”

และขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายพิกัดอัตราศุลกากร กำหนดให้มีการจัดเก็บอากรศุลกากรการนำเข้าสำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วในอัตราสูง โดยควรสูงกว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน เพื่อลดการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอนามัย สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม, คู่มือประชาชน “ขยะอิเล็กทรอนิกส์...ของเสียที่มาพร้อมเทคโนโลยี”. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558), หน้า 1-3.

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, “รู้จักกับ WEEE,” สืบค้นวันที่ 5 มกราคม 2563, จาก http://pcd.go.th/info_serv/haz_battery.htm#s7

ศรีธวัช กำเนิดทอง, “มีอะไรในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” สืบค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://ewt.prd.go.th/ewt/region4/ewt_news.php?nid=80335&filename=index

อรรชรณ พุ่พิสุทธิ์ และศุภิพร แสงกระจ่าง, “ความเป็นพิษของขยะอิเล็กทรอนิกส์”,วารสารพิษวิทยาไทย 2553,

สุจิตรา วาสนาดำรงดี และ ปเนต มโนมัยวิบูลย์, “ชุดความรู้เรื่อง “การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ (E-waste)””, มกราคม 2555

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย , “โครงการศึกษาวิจัย “กรอบแนวคิดและกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index/Indicators) ในประเทศไทย” ,สิงหาคม 2559

กฤติกา ปั้นประเสริฐ, “คำอธิบายกฎหมายศุลกากร”, พฤศจิกายน 2563

ระบบพิกัดฮาร์โมนีไซส์ คืออะไร สืบค้นวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <http://www.niyomservice.com/Default.aspx?pageid=18>

Lissom logistics , “บทความ พิกัดรหัสสถิติ หรือ Commodity Code”, สืบค้นจาก <http://www.lissom-logistics.co.th/articles-details.php?id=96>

ศูนย์บริการศุลกากร สำนักงานเลขานุการกรม (ศบศ. สลข.) กรมศุลกากร, “เลขหลักทรัพย์สถิติ”

http://www.customs.go.th/cont_strc_faq.php?lang=th&top_menu=menu_homepage&left_menu=menu_center_004&ini_menu=¤t_id=142328324146505f46464b4d464b4a

กรมศุลกากร, “พิกัดอัตราศุลกากรพร้อมด้วยรหัสสถิติ” เล่ม 2 ปรับปรุงถึง พฤศจิกายน 2560

กรมควบคุมมลพิษ, “อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด” (กรุงเทพมหานคร)

ณิชชา บุรณสิงห์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ขยะอิเล็กทรอนิกส์” ,มีนาคม 2559:

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ “CPMU news Customs policy monitoring unit” ปีที่ 3 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมิถุนายน 2561, หน้า 4-5

มานิช รอดสม , “ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร” พิมพ์ครั้งที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564

ภาษาอังกฤษ

Cambridge Advanced Learner's Dictionary, meaning of Electronic Waste (สืบค้นวันที่ 19

มีนาคม 2563) จาก <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/e-waste>

Step(Solving the E-waste Problem), 2014. One Global Definition of E-Waste, United

Nations University, 3 June 2014, page 5.

Deepali Sinha Khetriwal, Philipp Kraeuchi, Rolf Widmer, 2007, Producer Responsibility

for ewaste management: Key issues for considerations-Learning from the

Swiss experience, Journal of Environmental Management, xx:1-13.

DIRECTIVE 2012/19/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 4

July 2012 on Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) Article

2(1)(a),(b), ANNEX I and ANNEX II

Stéphanie Senet, “Thailand: The rich world’s new dumpsite for e-waste” สืบค้นวันที่ 1

มีนาคม 2564 จาก <https://www.euractiv.com/section/circular->

[economy/news/thailand-new-dumpsite-for-western-e-waste/](https://www.euractiv.com/section/circular-economy/news/thailand-new-dumpsite-for-western-e-waste/)

FX.Joko Priyono, “LAW ENFORCEMENT OF ELECTRICAL AND ELECTRONIC WASTE

SMUGGLING IN BATAM,INDONESIA”

APORNRATH PHOONPHONGPHIPHAT, “E-waste piles up in Thailand's landfills” สืบค้น

วันที่ 1 มีนาคม 2564, จาก <https://asia.nikkei.com/Politics/E-waste-piles-up-in->

[Thailand-s-landfills](https://asia.nikkei.com/Politics/E-waste-piles-up-in-Thailand-s-landfills)

ภาคผนวก

พระราชกำหนด
พิกัดอัตราศุลกากร
พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐
เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒^๑ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๒) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๓) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๔) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔

- (๕) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๖) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๗) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๘) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๖
- (๙) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๖
- (๑๐) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖
- (๑๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๐๖
- (๑๒) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗
- (๑๓) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๗
- (๑๔) พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๑๕) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๑๖) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๑๗) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๑๘) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๐
- (๑๙) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๑๐
- (๒๐) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๐
- (๒๑) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๒๒) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๒๓) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๒๔) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๒๕) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๒๖) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๒
- (๒๗) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๑๓
- (๒๘) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๒๙) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๔ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๓๐) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๒ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๓๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔^[๒] ของที่นำเข้ามาหรือพาเข้ามาในหรือส่งหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรนั้นให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง

มาตรา ๔/๑^[๓] ของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย – มาเลเซีย ให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ ให้ลดอัตราอากรที่นำมาใช้ในการเรียกเก็บแก่ของดังกล่าวลงร้อยละห้าสิบ

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง

ของที่นำเข้ามาในพื้นที่พัฒนาร่วมตามวรรคหนึ่ง หากเป็นของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร เครื่องมือเครื่องใช้ หรือวัสดุสิ่งของสำหรับใช้ในพื้นที่พัฒนาร่วมดังกล่าว และนำเข้าโดยองค์กรร่วมไทย – มาเลเซียตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย – มาเลเซีย หรือบุคคลใด ๆ ที่ได้รับอำนาจจากองค์กรร่วมนั้น ให้ได้รับยกเว้นอากร

ให้เรียกเก็บอากรจากของตามวรรคสามได้ เมื่อได้มีการหารือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งมาเลเซียแล้ว

มาตรา ๕ ของใดที่ระบุอัตราอากรทั้งตามราคาและตามสภาพ ให้เสียอากรในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า

มาตรา ๖ ถ้าอธิบดีกรมศุลกากรเห็นว่าการหลีกเลี่ยงอากรที่พึงเก็บแก่สิ่งที่สมบูรณ์แล้ว โดยวิธีนำสิ่งนั้นเข้ามาเป็นส่วน ๆ ต่างหากจากกัน จะเป็นในวาระเดียวกันหรือต่างวาระกันก็ดี ก็ให้เรียกเก็บอากรแก่ส่วนนั้น ๆ รวมกันในอัตราที่ถือเสมือนว่าเป็นสิ่งที่ได้ประกอบมาสมบูรณ์แล้ว

มาตรา ๗ การสำแดงรายการในใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออกนั้นมีให้ถือว่าบริบูรณ์ นอกจากจะสำแดงประเภทของและเกณฑ์ปริมาณที่ต้องใช้ในการเก็บอากรให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่จำแนกและกำหนดไว้ในพิกัดอัตราอากรท้ายพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๘ ของที่ต้องเสียอากรตามสภาพนั้น

(๑) ถ้าเป็นของประเภทอาหารที่บรรจุภาชนะโดยมีของเหลวหล่อเลี้ยงด้วย เพื่อประโยชน์ในการถนอมอาหาร น้ำหนักที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณอากรให้ถือเอาน้ำหนักแห้งของรวมทั้งของเหลวที่บรรจุในภาชนะนั้น

(๒) ถ้าบรรจุในหีบห่อหรือภาชนะใด ๆ เพื่อจำหน่ายทั้งหีบห่อหรือภาชนะ และมีเครื่องหมายหรือป้ายแสดงปริมาณแห่งของติดไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะนั้น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอากร อธิบดีกรมศุลกากรจะถือว่าหีบห่อหรือภาชนะนั้น ๆ บรรจุของตามปริมาณดังที่แสดงไว้ก็ได้

มาตรา ๙^๔ ของที่ต้องเสียอากรตามราคานี้ อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้งคราวก็ได้ว่า ราคาศุลกากรสำหรับของประเภทหนึ่งประเภทใด กำหนดเป็นเงินเท่าใด ให้ถือราคา เช่นว่านี้เป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากรในประเภทของที่ประกาศนั้นนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ของใดซึ่งในเวลานำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรเพราะเหตุที่นำเข้ามาเพื่อใช้เองโดยบุคคลที่มีสิทธิเช่นนั้น หรือเพราะเหตุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ประโยชน์อย่างใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ถ้าหากของนั้นได้ออนไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรหรือได้นำไปใช้ในการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ หรือสิทธิที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงของนั้นจะต้องเสียอากรโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตราอากรที่เป็นอยู่ในวันโอนหรือนำไปใช้ในการอื่น หรือวันที่สิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอากร สำหรับกรณีที่ได้รับลดหย่อนอากร ให้เสียอากรเพิ่มจากที่ได้เสียไว้แล้วให้ครบถ้วนตามจำนวนเงินอากรที่จะต้องเสียทั้งหมดในเมื่อได้คำนวณตามเกณฑ์เช่นนั้น ทั้งนี้ ให้แจ้งขอชำระอากรหรืออากรเพิ่มเติมต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่ได้นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องชำระอากรหรืออากรเพิ่มเกิดขึ้นและต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินอากรหรืออากรเพิ่มอันจะต้องชำระ ถ้ามิได้มีการปฏิบัติเช่นนั้น ให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงการเสียอากร แต่มิให้นำมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาใช้บังคับในกรณีของนั้นได้ออนไปโดยสุจริต

การชำระอากรหรืออากรเพิ่มตามความในวรรคแรก ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้โอนของนั้นไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรได้นำหรือยินยอมให้นำของนั้นไปใช้ในการอื่น หรือผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลงในขณะที่เป็นเจ้าของ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรถึงแก่ความตายในขณะที่เป็นเจ้าของ ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบชำระ

อาการหรืออาการเพิ่ม โดยให้แจ้งขอชำระอาการหรืออาการเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รู้ว่าของนั้น ผู้ตายได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร

บทบัญญัติว่าด้วยควมรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรหรืออาการเพิ่มตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีของนั้นนำเข้าโดยกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถ้ามีการจำหน่ายของนั้น จะต้องส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ของบางประเภทหรือบางชนิดซึ่งบุคคลที่มีสิทธิได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนอากร นำเข้ามาเพื่อใช้เอง หรือของบางประเภทหรือบางชนิดที่นำเข้ามาเพื่อใช้ประโยชน์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะ ตามความในวรรคหนึ่ง ได้รับยกเว้นจากบทบังคับแห่งมาตรานี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้ การประกาศให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ ของใดซึ่งในเวลานำเข้าได้รับยกเว้นอากรโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องส่งกลับออกไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้นของนั้นได้ออนไปเป็นของบุคคลที่มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรหากนำของนั้นเข้ามาเอง หรือได้นำไปใช้ประโยชน์ที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นอากรในการนำเข้าโดยไม่มีเงื่อนไขว่าจะต้องส่งกลับออกไป ให้ของนั้นหลุดพ้นจากเงื่อนไขดังกล่าว แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับของที่ได้รับยกเว้นอากรเพราะนำเข้าโดยบุคคลที่มีสิทธิ หรือเพราะนำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้า โดยผู้รับโอนหรือเพื่อใช้ประโยชน์ดังกล่าวตั้งแต่วันที่โอนหรือนำไปใช้ประโยชน์นั้น

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศลดอัตราอากรสำหรับของใด ๆ จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือยกเว้นอากรสำหรับของใด ๆ หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใด ๆ ไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับของนั้น ทั้งนี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นว่าของใดที่นำเข้ามา เป็นของที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศหรือบุคคลใดโดยวิธีอื่นนอกจากการคืนหรือชดเชยเงินค่าภาษีอากรอันก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเกษตรหรือการอุตสาหกรรมในประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้เรียกเก็บอากรพิเศษแก่ของนั้นในอัตราตามที่เห็นสมควรนอกเหนือไปจากอากรที่พึงต้องเสียตามปกติ แต่อากร

พิเศษที่เรียกเก็บนี้จะต้องไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นว่าได้มีการช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้น

การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔^[๕] เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศกำหนดอัตราอากรตามราคาหรือตามสภาพ สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ทวิ^[๖] เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามอนุสัญญาระบบฮาร์โมนไนซ์ หรือเพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมความในภาค ๑ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร และภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้าท้ายพระราชกำหนดนี้ได้ โดยในการนี้ให้มีอำนาจประกาศยกเลิก เพิ่ม หรือแก้ไขเพิ่มเติมอัตราอากรในช่องอัตราอากรขาเข้าให้เท่ากับหรือไม่สูงกว่าอัตราเดิมตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ขณะที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นได้ด้วย

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ตริ^[๗] รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรสำหรับของใด ๆ ที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ จัตวา^{๔๕} ให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเป็นการล่วงหน้า

การพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศนั้น และมีให้มีผลย้อนหลัง

มาตรา ๑๕ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจตีความในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้โดยวิธีออกประกาศแจ้งพิกัดอัตราศุลกากร

การตีความตามวรรคหนึ่ง มิให้มีผลย้อนหลัง

การตีความให้ถือตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรในภาค ๑ ท้ายพระราชกำหนดนี้ ประกอบกับคำอธิบายพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนไนซ์ของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดตั้งคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งทำเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๑๕/๑^{๔๖} เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประเมินภาษีอากรและการเสียภาษีอากรให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณาตีความพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้เพื่อจำแนกประเภทของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการล่วงหน้า ก่อนที่จะมีการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรได้

มาตรา ๑๖ บรรดาบทกฎหมายที่ถูยกยกเลิกตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บอากรที่ค้างชำระ หรือที่พึงชำระหรือในการคืนอากรก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ บรรดาประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายที่ถูยกยกเลิกตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตีนสุตานนท์

นายกรัฐมนตรี

**บัญชีท้ายพระราชกำหนด
พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530**

ภาค 1

หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร

การจำแนกประเภทของในพิกัดอัตราศุลกากรนี้ให้ถือหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อของหมวด ตอน และตอนย่อย ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สะดวกแก่การอ้างอิงเท่านั้น ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การจำแนกประเภทให้จำแนกตามความของประเภทนั้น ๆ ตามหมายเหตุของหมวดหรือของตอนที่เกี่ยวข้องและตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ หากว่าประเภทหรือหมายเหตุดังกล่าวไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

2. (ก) ประเภทที่ระบุถึงของใด ให้หมายรวมถึงของนั้นที่ยังไม่ครบสมบูรณ์หรือยังไม่สำเร็จ หากว่าในขณะที่นำเข้ามีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของที่ครบสมบูรณ์หรือสำเร็จแล้วและให้หมายรวมถึงของที่สมบูรณ์หรือสำเร็จแล้ว (หรือที่จำแนกเข้าประเภทของที่ครบสมบูรณ์หรือสำเร็จแล้วตามนัยแห่งหลักเกณฑ์นี้) ที่นำเข้ามาโดยถอดแยกออกจากกันหรือยังไม่ได้ประกอบเข้าด้วยกัน

ของตามวรรคแรก จะนำเข้ามาต่างวาระกันก็ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

(ข) ประเภทที่ระบุถึงวัตถุหรือสารใด ให้หมายรวมถึงของผสมหรือของรวมที่มีวัตถุหรือสารนั้นรวมอยู่กับวัตถุหรือสารอื่น ความที่ระบุถึงของที่ทำด้วยวัตถุหรือสารใดให้หมายรวมถึงของที่ประกอบด้วยวัตถุหรือสารนั้นล้วน ๆ หรือเพียงบางส่วน การจำแนกประเภทของของที่ประกอบด้วยวัตถุหรือสารมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไปให้จำแนกตามหลักเกณฑ์ข้อ 3

3. ของที่อาจจำแนกประเภทได้ตั้งแต่สองประเภทขึ้นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 2 (ข) หรือตามเหตุผลอื่นใดก็ตาม ให้จำแนกประเภทโดยถือหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าประเภทหนึ่งระบุลักษณะของของไว้โดยเฉพาะและประเภทอื่นระบุไว้อย่างกว้าง ๆ ให้จัดของนั้นเข้าประเภทที่ระบุไว้โดยเฉพาะ

อย่างไรก็ตามเมื่อมีประเภทตั้งแต่สองประเภทขึ้นไปต่างก็ระบุถึงวัตถุหรือสารส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีอยู่ในของผสมหรือในของรวม หรือระบุถึงของบางชนิดในของที่จัดทำขึ้นเป็นชุดเพื่อการขายปลีก ให้ถือว่าประเภทเหล่านั้นระบุโดยเฉพาะถึงของดังกล่าวเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าประเภทใดในประเภทต่าง ๆ เหล่านั้นระบุถึงลักษณะของของได้สมบูรณ์หรือตรงกว่าก็ตาม

(ข) ของผสม ของรวม ที่ประกอบด้วยวัตถุต่างชนิดกันหรือทำขึ้นจากองค์ประกอบต่างกันและของที่ทำขึ้นเป็นชุดเพื่อการขายปลีก ซึ่งไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 (ก) ได้ ให้จำแนกประเภทโดยถือเสมือนว่าของนั้นประกอบด้วยวัตถุหรือองค์ประกอบที่แสดงลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของนั้นเท่าที่จะใช้หลักนี้ได้

(ค) เมื่อของใดไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 (ก) หรือ 3 (ข) ได้ ให้จำแนกเข้าประเภทที่ลำดับไว้หลังสุด ในบรรดาประเภทที่อาจจำแนกเข้าได้โดยเท่าเทียมกัน

4. ของซึ่งไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของซึ่งใกล้เคียงกับของนั้นมากที่สุด

5. นอกจากข้อกำหนดข้างต้นแล้ว หลักเกณฑ์ต่อไปนี้ให้ใช้กับของที่ระบุไว้

(ก) กระจกส่องถ่ายรูป หีบเครื่องดนตรี กระจาป็น กล่องอุปกรณ์เขียนแบบ กล่องสร้อยคอ และภาชนะบรรจุที่คล้ายกัน ที่ทำรูปทรงหรือขนาดเป็นพิเศษเพื่อบรรจุของหรือชุดของของโดยเฉพาะ ใช้ได้คงทนและนำเข้ามาด้วยกันกับของที่มีเจตนาใช้ร่วมกันให้จำแนกตามประเภทของของที่บรรจุ ถ้าตามปกติเป็นชนิดที่ต้องขายพร้อมกัน อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์นี้ไม่ให้นำมาใช้กับภาชนะบรรจุที่เห็นได้ว่ามีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญในตัวเอง

(ข) ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์ข้อ 5 (ก) ข้างต้น วัตถุและภาชนะสำหรับใช้ในการบรรจุที่บรรจุของเข้ามา ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของนั้นถ้าวัตถุและภาชนะนั้นเป็นชนิดที่ตามปกติใช้สำหรับบรรจุของดังกล่าว อย่างไรก็ตามไม่ให้นำใช้ข้อกำหนดนี้เมื่อเห็นได้ชัดว่าวัตถุและภาชนะสำหรับใช้ในการบรรจุนั้นเหมาะสมสำหรับใช้ซ้ำได้อีก

6. ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การจำแนกประเภทของของเข้าในประเภทย่อยของประเภทใดประเภทหนึ่งให้เป็นไปตามความของประเภทย่อยที่เกี่ยวข้องและตามหลักเกณฑ์ข้างต้น โดยอนุโลม โดยพิจารณาเปรียบเทียบในระหว่างประเภทย่อยที่อยู่ในระดับเดียวกัน ตามวัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์นี้ให้ใช้หมายเหตุของหมวดและของตอนที่เกี่ยวข้องด้วย เว้นแต่จะมีข้อความระบุไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด 16

เครื่องจักรและเครื่องใช้กลเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า

ส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว

เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง

เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์

ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

หมายเหตุ

1. หมวดนี้ไม่คลุมถึง

- (ก) สายพานส่งกำลัง สายพานลำเลียงหรือสิ่งที่ใช้เป็นสายพาน ทำด้วยพลาสติกในตอนที่ 39 หรือทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ (ประเภท 40.10) หรือของอื่น ๆ ชนิดที่ใช้กับเครื่องจักร เครื่องใช้กล เครื่องใช้ไฟฟ้าหรือใช้ประโยชน์ทางเทคนิคอื่น ๆ ทำด้วยยางวัลแคนไนซ์ นอกจากยางแข็ง (ประเภท 40.16)
- (ข) ของทำด้วยหนังฟอกหรือหนังอัด (ประเภท 42.05) หรือทำด้วยหนังเฟอร์ (ประเภท 43.03) ชนิดที่ใช้กับเครื่องจักร เครื่องใช้กล หรือใช้ประโยชน์ทางเทคนิคอื่น ๆ
- (ค) กระจวย กรวย แกนหลอดหรือสิ่งรองรับสำหรับม้วนที่คล้ายกัน ทำด้วยวัสดุใดก็ตาม (เช่น ตอนที่ 39 40 44 48 หรือหมวด 15)
- (ง) บัตรปรุสำหรับเครื่องแจ็กการ์ดหรือสำหรับเครื่องจักรที่คล้ายกัน (เช่น ตอนที่ 39 48 หรือหมวด 15)
- (จ) สายพานส่งกำลังหรือสายพานลำเลียงหรือของที่ใช้เป็นสายพานทำด้วยวัตถุทอ (ประเภท 59.10) หรือของอื่น ๆ ทำด้วยวัตถุทอเพื่อใช้ประโยชน์ทางเทคนิค (ประเภท 59.11)
- (ฉ) รัตนาชาติ หรือกิ่งรัตนาชาติ (ธรรมชาติ สังเคราะห์ หรือทำขึ้นใหม่) ตามประเภท 71.02 ถึง 71.04 หรือของทำด้วยสิ่งดังกล่าวล้วน ๆ ตามประเภท 71.16 เว้นแต่แซปไฟร์และเพชรที่จัดทำแล้ว แต่ยังไม่ได้อัดกับหัวเข็มเครื่องเล่นจานเสียง (ประเภท 85.22)
- (ช) ส่วนประกอบที่ใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปตามที่นิยามไว้ในหมายเหตุ 2 ของหมวด 15 ทำด้วยโลหะสามัญ (หมวด 15) หรือของที่คล้ายกันทำด้วยพลาสติก (ตอนที่ 39)
- (ซ) ท่อเจาะ (ประเภท 73.04)
- (ญ) สายพานเป็นวงทำด้วยลวดโลหะหรือแถบโลหะ (หมวด 15)
- (ด) ของในตอนที่ 82 หรือ 83
- (ต) ของในหมวด 17
- (ถ) ของในตอนที่ 90
- (ท) นาฬิกาชนิดคล็อกและชนิดวอตช์หรือของอื่นๆ ในตอนที่ 91
- (ธ) เครื่องมือที่ถอดสับเปลี่ยนได้ตามประเภท 82.07 หรือแปรงชนิดที่ใช้เป็นส่วนประกอบของเครื่องจักร (ประเภท 96.03) รวมทั้งเครื่องมือที่ถอดสับเปลี่ยนได้ที่คล้ายกันซึ่งจำแนกเข้าประเภทตามวัตถุที่ใช้ทำส่วนใช้งาน (เช่น ในตอนที่ 40 42 43 45 59 ประเภท 68.04 หรือ 69.09)
- (น) ของในตอนที่ 95

- (บ) รับบิ้นเครื่องพิมพ์ดีดหรือรับบิ้นที่คล้ายกันจะอยู่บนแกนม้วนหรือในตลับหรือไม้กีดตาม (จำแนกเข้าประเภทตามวัตถุที่ใช้ทำหรือตามประเภท 96.12 ถ้ามีหมึกหรือจัดทำอย่างอื่นเพื่อให้เกิดรอยจากการพิมพ์) หรือโมโนพอด ไบพอด ไตรพอดและของที่คล้ายกันของของในประเภท 96.20
2. ภายใต้บังคับของหมายเหตุ 1 ของหมวดนี้ หมายเหตุ 1 ของตอนที่ 84 และหมายเหตุ 1 ของตอนที่ 85 ส่วนประกอบของเครื่องจักร (ที่ไม่ใช่ส่วนประกอบของของตามประเภท 84.84 85.44 85.45 85.46 หรือ 85.47) ให้จำแนกตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (ก) ส่วนประกอบซึ่งจัดเป็นของตามประเภทใดก็ตามในตอน 84 หรือ 85 (นอกจากประเภท 84.09 84.31 84.48 84.66 84.73 84.87 85.03 85.22 85.29 85.38 และ 85.48) ให้จำแนกเข้าประเภทที่ว่าด้วยของนั้นทุกกรณี
- (ข) ส่วนประกอบอื่น ๆ ถ้าเหมาะสำหรับใช้เฉพาะหรือส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องจักรเฉพาะอย่างหรือใช้กับกลุ่มเครื่องจักรในประเภทเดียวกัน (รวมถึงเครื่องจักรตามประเภท 84.79 หรือ 85.43) ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกับเครื่องจักรชนิดนั้น หรือจำแนกเข้าประเภท 84.09 84.31 84.48 84.66 84.73 85.03 85.22 85.29 หรือ 85.38 ตามที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ส่วนประกอบที่ส่วนใหญ่ใช้กับของทั้งตามประเภท 85.17 และประเภท 85.25 ถึง 85.28 ได้เหมาะสมเท่าเทียมกันให้จำแนกเข้าประเภท 85.17
- (ค) ส่วนประกอบอย่างอื่นทั้งหมดให้จำแนกเข้าประเภท 84.09 84.31 84.48 84.66 84.73 85.03 85.22 85.29 หรือ 85.38 ตามที่เหมาะสม หากจำแนกเข้าประเภทข้างต้นไม่ได้ให้จำแนกเข้าประเภท 84.87 หรือ 85.48
3. เว้นแต่จะมีข้อความกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เครื่องจักรควบซึ่งมีเครื่องจักรตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปประกอบติดอยู่ด้วยกันเป็นเครื่องเดียวและเครื่องจักรอื่น ๆ ที่ออกแบบเพื่อให้ทำหน้าที่ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปร่วมกันหรือสลับกัน ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นเครื่องจักรเดียวและให้จำแนกเข้าประเภทของเครื่องจักรที่ทำหน้าที่หลัก
4. ในกรณีเครื่องจักร (รวมถึงกลุ่มเครื่องจักร) ที่มีองค์ประกอบแยกเป็นแต่ละส่วน (ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะแยกกันหรือต่อเชื่อมกันด้วยท่อ อุปกรณ์ส่งกำลังเคเบิลไฟฟ้าหรือด้วยอุปกรณ์อื่น ๆ) โดยเจตนาที่จะให้ร่วมกันทำหน้าที่อย่างหนึ่งที่ระบุได้อย่างชัดเจนซึ่งคลุมถึงโดยประเภทใดประเภทหนึ่ง ในตอนที่ 84 หรือตอนที่ 85 ให้จำแนกของทั้งหมดเข้าประเภทที่เหมาะสมตามหน้าที่นั้น
5. วัตถุประสงค์ของหมายเหตุเหล่านี้คำว่า “เครื่องจักร” หมายถึง เครื่องจักร เครื่องจักรโรงงาน เครื่องอุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ตามประเภทต่าง ๆ ในตอนที่ 84 หรือ 85

ตอนที่ 84

เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์บอยเลอร์ เครื่องจักร

เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว

หมายเหตุ

1. ตอนนี้อยู่ไม่คลุมถึง

- (ก) หินโม้ หินบด หรือของอื่น ๆ ในตอนที่ 68
- (ข) เครื่องจักรหรือเครื่องใช้ (เช่น เครื่องสูบ) ทำด้วยวัตถุเซรามิกและส่วนประกอบที่เป็นเซรามิก ของเครื่องจักรหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยวัตถุใดก็ตาม (ตอนที่ 69)
- (ค) เครื่องแก้วสำหรับใช้ตามห้องปฏิบัติการ (ประเภท 70.17) เครื่องจักรเครื่องใช้หรือของอื่น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ทางเทคนิคหรือส่วนประกอบของของดังกล่าว ทำด้วยแก้ว (ประเภท 70.19 หรือ 70.20)
- (ง) ของตามประเภท 73.21 หรือ 73.22 หรือของที่คล้ายกันทำด้วยโลหะสามัญ (ตอนที่ 74 ถึง 76 หรือ 78 ถึง 81)
- (จ) เครื่องดูดฝุ่นตามประเภท 85.08
- (ฉ) เครื่องใช้กลที่ใช้ไฟฟ้าสำหรับใช้ตามบ้านเรือนตามประเภท 85.09 กล้องถ่ายบันทึกภาพดิจิทัลตามประเภท 85.25
- (ช) หม้อน้ำสำหรับของในหมวด 17
- (ซ) เครื่องกวาดพื้นทางกลที่ใช้แรงคนไม่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ (ประเภท 96.03)

2. ภายใต้บังคับหมายเหตุ 3 ของหมวด 16 และหมายเหตุ 9 ของตอนนี้อยู่เครื่องจักรหรือเครื่องใช้ที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในประเภท 84.01 ถึง 84.24 หรือประเภท 84.86 ตั้งแต่หนึ่งประเภทขึ้นไปและขณะเดียวกันก็มีลักษณะตามประเภทใดประเภทหนึ่งที่ระบุไว้ในประเภท 84.25 ถึง 84.80 ด้วยให้จำแนกเข้าประเภทที่เหมาะสมในกลุ่มแรกหรือเข้าประเภท 84.86 แล้วแต่กรณีโดยไม่ให้จำแนกเข้าในกลุ่มหลัง

อย่างไรก็ตามประเภท 84.19 ไม่คลุมถึง

- (ก) เครื่องเพาะชำ เครื่องฟักไข่หรือเครื่องกกลูกสัตว์ปีกเลี้ยง (ประเภท 84.36)
- (ข) เครื่องจักรทำเมล็ดธัญพืชให้ขึ้น (ประเภท 84.37)
- (ค) เครื่องอุปกรณ์สำหรับสกัดเอาน้ำหวานจากผลไม้โดยวิธีตีฟิวชั่น (ประเภท 84.38)
- (ง) เครื่องจักรสำหรับใช้ในกรรมวิธีให้ความร้อนแก่ด้ายสิ่งทอผ้าหรือแก่ของที่จัดทำแล้วทำด้วยสิ่งทอ (ประเภท 84.51)
- (จ) เครื่องจักรเครื่องจักรโรงงานหรือเครื่องอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการที่ออกแบบเพื่อปฏิบัติงานทางกล ซึ่งการเปลี่ยนอนุกรมแม้ว่าจำเป็นก็เป็นเพียงอันดับรอง

ประเภท 84.22 ไม่คลุมถึง

- (ก) เครื่องจักรสำหรับเย็บปิดปากถุงหรือภาชนะบรรจุที่คล้ายกัน (ประเภท 84.52)

- (ข) เครื่องจักรสำนักงานตามประเภท 84.72
- ประเภท 84.24 ไม่คลุมถึง
- (ก) เครื่องพิมพ์แบบอิงค์เจ็ท (ประเภท 84.43)
- (ข) เครื่องตัดวัตถุโดยใช้น้ำแรงดันสูง (ประเภท 84.56)
3. เครื่องมือกลสำหรับใช้งานกับวัตถุใดก็ตาม ซึ่งมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในประเภท 84.56 และ
 ลักษณะเดียวกันก็มีลักษณะตามที่ระบุไว้ใน
 ประเภท 84.57 84.58 84.59 84.60 84.61 84.64 หรือ 84.65 ด้วย ให้จำแนกเข้าประเภท 84.56
4. ประเภท 84.57 ให้ใช้เฉพาะกับเครื่องมือกลสำหรับตกแต่งโลหะ นอกจากเครื่องกลึง (รวมถึงเทอร์นิง
 เซนเตอร์) ซึ่งสามารถทำการตกแต่งได้หลายแบบโดยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้
- (ก) วิธีถอดสับเปลี่ยนเครื่องมือได้โดยอัตโนมัติจากแมกกาซีนหรือของที่คล้ายกันตามโปรแกรมของ
 เครื่อง (เครื่องจักรแบบศูนย์รวม)
- (ข) วิธีใช้หัวเครื่องมือ (ยูนิทเฮด) แบบต่าง ๆ กันหลายหัว ตกแต่งชิ้นงานที่ตรึงอยู่กับที่พร้อมกันหรือ
 ตามลำดับได้โดยอัตโนมัติ (เครื่องจักรแบบโครงสร้างเดี่ยว (ฐานเดี่ยว))
- (ค) วิธีเคลื่อนย้ายชิ้นงานไปยังหัวเครื่องมือแบบต่าง ๆ กันหลายหัวโดยอัตโนมัติ (เครื่องจักรแบบหลาย
 ฐาน)
5. ก. วัตถุประสงค์ของประเภท 84.71 คำว่า “เครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ” หมายถึง
 เครื่องจักรที่มีความสามารถ
- (1) เก็บโปรแกรมประมวลผลหรือโปรแกรมต่าง ๆ และอย่างน้อยต้องเก็บข้อมูลได้เท่าที่
 จำเป็นต้องใช้ในทันทีเพื่อการดำเนินโปรแกรม
- (2) รับการโปรแกรมได้อย่างอิสระตามความต้องการของผู้ใช้
- (3) ทำการคำนวณทางคณิตศาสตร์ได้ตามที่ผู้ใช้ระบุ และ
- (4) ดำเนินการให้เป็นไปตามโปรแกรมประมวลผลที่กำหนดให้เครื่องเปลี่ยนแปลงสภาวะการ
 ดำเนินการได้เองตามความเหมาะสม โดยอาศัยการตัดสินใจเชิงตรรกศาสตร์ในระหว่าง
 ทำการประมวลผล โดยไม่มีการสอดแทรกจากมนุษย์
- ข. เครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติอาจอยู่ในลักษณะเป็นระบบที่ประกอบด้วยหน่วยหลายหน่วยที่
 แยกจากกัน
- ค. ภายใต้อำนาจของข้อ ง. และ จ. ข้างล่างนี้แต่ละหน่วยให้ถือเป็นส่วนประกอบของระบบ
 ประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ ถ้าเป็นไปตามเงื่อนไขทั้งหมดดังต่อไปนี้
- (1) เป็นชนิดที่ใช้เฉพาะหรือส่วนใหญ่ใช้กับระบบประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ

(2) สามารถต่อเข้ากับหน่วยประมวลผลกลางได้โดยตรงหรือผ่านหน่วยอื่นตั้งแต่หนึ่งหน่วยขึ้นไป และ

(3) สามารถรับหรือส่งข้อมูลในรูป (รหัสหรือสัญญาณ) ที่ใช้ได้โดยระบบ

หน่วยของเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติที่แยกนำเข้าให้จำแนกเข้าประเภท 84.71

อย่างไรก็ตาม แป้นพิมพ์อุปกรณ์ป้อนพิกัดอิเล็กทรอนิกส์-วอย และหน่วยเก็บข้อมูลแบบจาน ที่เป็นไปตามเงื่อนไขข้อ ค. (2) และ ค. (3) ข้างต้น ในทุกกรณีให้จำแนกเข้าประเภท 84.71

ง. ประเภท 84.71 ไม่คลุมถึงของดังต่อไปนี้เมื่อแยกนำเข้าถึงแม้ว่าของเหล่านั้นจะครบเงื่อนไขทั้งหมดที่ระบุไว้ตามหมายเหตุ 5 ค. ข้างต้น

- (1) เครื่องพิมพ์ เครื่องจักรทำสำเนาและเครื่องโทรสาร จะประกอบรวมกันหรือไม่ก็ตาม
- (2) เครื่องอุปกรณ์สำหรับการส่งหรือการรับเสียงภาพ หรือข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงเครื่องอุปกรณ์สำหรับการสื่อสารในระบบเครือข่ายทางสายหรือไร้สาย (เช่น เครือข่ายเฉพาะกลุ่ม หรือเครือข่ายบริเวณกว้าง)
- (3) ลำโพงและไมโครโฟน
- (4) กล้องถ่ายโทรทัศน์ กล้องถ่ายบันทึกภาพดิจิทัล และกล้องถ่ายบันทึกวิดีโอ
- (5) มอนิเตอร์และเครื่องฉาย (โปรเจกเตอร์) ไม่มีเครื่องอุปกรณ์รับสัญญาณโทรทัศน์ประกอบรวมอยู่ด้วย

จ. เครื่องจักรที่ประกอบรวมกันหรือทำงานเชื่อมกันกับเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติและทำงานเฉพาะอย่าง นอกเหนือจากการประมวลผลข้อมูลให้จำแนกเข้าประเภทที่เหมาะสมตามหน้าที่การทำงานของเครื่องจักรนั้น หรือจำแนกเข้าประเภทอื่นที่เหลือ

6. ประเภท 84.82 ให้ใช้รวมถึงลูกกลมเหล็กกล้าขัดมันที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางยาวที่สุดและสั้นที่สุด แตกต่างจากเส้นผ่านศูนย์กลางที่ระบุ (นอมินอล) ไม่เกินร้อยละ 1 หรือไม่เกิน 0.05 มิลลิเมตร แล้วแต่ค่าใดจะน้อยกว่า

ลูกกลมเหล็กกล้าอื่น ๆ ให้จำแนกเข้าประเภท 73.26

7. วัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทเครื่องจักรที่ใช้ได้หลายวัตถุประสงค์ให้ถือวัตถุประสงค์หลักเป็นวัตถุประสงค์ของเครื่องจักรนั้นเพียงอย่างเดียว

ภายใต้บังคับหมายเหตุ 2 ของตอนนี้อย่างหมายเหตุ 3 ของหมวด 16 เครื่องจักรที่มีวัตถุประสงค์หลักซึ่งไม่ได้ระบุไว้ตามประเภทใดหรือไม่มีวัตถุประสงค์ใดเป็นวัตถุประสงค์หลัก เว้นแต่จะมีข้อความกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้จำแนกเข้าประเภท 84.79 อนึ่ง ประเภท 84.79 ให้คลุมถึงเครื่องจักรสำหรับทำเชือกหรือเคเบิล (เช่น เครื่องปั่นเกลียวเครื่องตีเกลียว หรือเครื่องทำเคเบิล) จากลวดโลหะ ด้ายสิ่งทอ วัสดุอื่นหรือจากวัสดุดังกล่าวรวมกันด้วย

8. วัตถุประสงค์ของประเภท 84.70 คำว่า “ขนาดกระเป่า” ให้ใช้เฉพาะกับเครื่องจักรที่มีขนาดไม่เกิน 170 มิลลิเมตร x 100 มิลลิเมตร x 45 มิลลิเมตร
9. ก. หมายเหตุ 9 (ก) และหมายเหตุ 9 (ข) ของตอนที่ 85 ให้ใช้กับคำว่า “อุปกรณ์กึ่งตัวนำ” และ “วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์” ตามลำดับ ที่ระบุไว้ในหมายเหตุนี้และในประเภท 84.86 อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของหมายเหตุนี้และประเภท 84.86 คำว่า “อุปกรณ์กึ่งตัวนำ” ให้คลุมถึงกลอุปกรณ์กึ่งตัวนำแบบไวแสงและไดโอดเปล่งแสง (แอลอีดี)
- ข. ตามวัตถุประสงค์ของหมายเหตุนี้และประเภท 84.86 คำว่า “การผลิตจอแสดงผลแบบแบน” ให้คลุมถึงการสร้างซิปสเตอร์สเข้าไปในจอแบน แต่ไม่รวมถึงการผลิตแก้ว หรือการประกอบแผงวงจรพิมพ์หรือองค์ประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ลงบนจอแบน และคำว่า “จอแสดงผลแบบแบน” ไม่ให้คลุมถึงเทคโนโลยีของหลอดภาพแคโทดเรย์
- ค. ประเภท 84.86 ให้รวมถึงเครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ชนิดที่ใช้เฉพาะหรือส่วนใหญ่ใช้สำหรับ
- (1) การผลิตหรือซ่อมหน้ากากและเรติเคิล
 - (2) การประกอบอุปกรณ์กึ่งตัวนำหรือวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์
 - (3) การยก การขนย้าย การบรรจุ หรือการขนถ่ายแท่งบูลส์ เวเฟอร์ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ และจอแสดงผลแบบแบน
- ง. ภายใต้บังคับหมายเหตุ 1 ของหมวด 16 และหมายเหตุ 1 ของตอนที่ 84 เครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ซึ่งมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในประเภท 84.86 ให้จำแนกเข้าในประเภทนั้นและไม่ให้จัดเข้าประเภทอื่นใดในพิกัดอัตราศุลกากรนี้

หมายเหตุประเภทย่อย

1. วัตถุประสงค์ของประเภทย่อย 8465.20 คำว่า “เครื่องจักรแบบศูนย์รวม” ให้ใช้เฉพาะกับเครื่องมือกลสำหรับใช้ในงานแปรรูปไม้ ไม้ก๊อก กระจก ยางแข็ง พลาสติกแข็งหรือวัตถุแข็งที่คล้ายกัน ซึ่งสามารถทำงานได้หลายอย่างโดยวิธีถอดสับเปลี่ยนเครื่องมือได้โดยอัตโนมัติจากแมกกาซีนหรือของที่คล้ายกันตามโปรแกรมของเครื่อง
2. วัตถุประสงค์ของประเภทย่อย 8471.49 คำว่า “ระบบ” หมายถึง เครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติซึ่งหน่วยของเครื่องดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมายเหตุข้อ 5 ค. ของตอนที่ 84 และอย่างน้อยประกอบด้วย หน่วยประมวลผลกลางหนึ่งหน่วยหน่วยรับเข้าหนึ่งหน่วย (เช่น แป้นพิมพ์ หรือเครื่องกวาดตรวจ (สแกนเนอร์)) และหน่วยส่งออกหนึ่งหน่วย (เช่น หน่วยจอภาพหรือเครื่องพิมพ์)

3. วัตถุประสงค์ของประเภทย่อย 8481.20 คำว่า “วาล์วสำหรับใช้ในระบบส่งกำลังแบบโอลิโอไฮดรอลิกหรือนิวเมติก” หมายถึง วาล์วซึ่งใช้เฉพาะในระบบส่งกำลังของ “ของไหล” ในระบบไฮดรอลิกหรือนิวเมติก ซึ่งมีแหล่งพลังงานในรูปของของไหลภายใต้แรงดัน (ของเหลวหรือก๊าซ) จะเป็นวาล์วประเภทใดก็ได้ (เช่น วาล์วลดความดัน เช็ควาล์ว เป็นต้น) ประเภทย่อย 8481.20 ต้องได้รับการพิจารณาก่อนประเภทย่อยอื่น ๆ ของประเภท 84.81
4. ประเภทย่อย 8482.40 ให้ใช้เฉพาะกับแบริ่งชนิดที่มีลูกกลิ้งรูปทรงกระบอกซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 5 มิลลิเมตรเท่ากันตลอด และมีความยาวอย่างน้อยเป็นสามเท่าของเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลายลูกกลิ้งอาจเป็นปลายมนก็ได้

ตอนที่ 85

เครื่องจักรไฟฟ้าเครื่องอุปกรณไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว

เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง

เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์

รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

หมายเหตุ

1. ตอนนี้อยู่ไม่คลุมถึง
 - (ก) ผ้าห่มนอน เบาะปูที่นอน นวมสวมเท้าหรือของที่คล้ายกัน ที่ให้ความอบอุ่นด้วยไฟฟ้า เสื้อผ้า รองเท้า นวมปิดหูหรือของอื่น ๆ สำหรับสวมหรือห่อหุ้มร่างกาย ที่ให้ความอบอุ่นด้วยไฟฟ้า
 - (ข) ของทำด้วยแก้วตามประเภท 70.11
 - (ค) เครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ตามประเภท 84.86
 - (ง) เครื่องอุปกรณ์สูญญากาศชนิดที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศัลยกรรม ทันตกรรม หรือสัตวแพทย์ (ประเภท 90.18)
 - (จ) เฟอร์นิเจอร์ที่ให้ความร้อนด้วยไฟฟ้าในตอน 94
2. ประเภท 85.01 ถึง 85.04 ไม่ให้ใช้กับของที่ระบุไว้ตามประเภท 85.11 85.12 85.40 85.41 หรือ 85.42

อย่างไรก็ตาม เครื่องกลับกระแสไฟฟ้าชนิดถึงโลหะบรรจุปรอท ยังคงจำแนกเข้าประเภท 85.04
3. วัตถุประสงค์ของประเภท 85.07 คำว่า “หม้อสะสมไฟฟ้า” รวมถึงของดังกล่าวที่นำเข้ามาด้วยกันกับส่วนประกอบซึ่งสนับสนุนการทำงานที่ของหม้อสะสมในการเก็บและจ่ายพลังงานหรือใช้ปกป้องตัวหม้อ

สะสมเองจากความเสียหาย เช่น ขั้วต่อไฟฟ้า อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิ (เช่น เทอร์มิสเตอร์) และ อุปกรณ์ป้องกันวงจร ซึ่งอาจรวมถึงส่วนที่ป้องกันตัวเรือนที่นำมาใช้กับของ

4. ประเภท 85.09 กลุ่มเฉพาะเครื่องจักรที่เป็นเครื่องกลไฟฟ้าชนิดที่โดยทั่วไปสำหรับใช้ตามบ้านเรือน ดังต่อไปนี้

(ก) เครื่องขัดพื้น เครื่องบด และเครื่องผสมอาหาร เครื่องคั้นน้ำผักหรือผลไม้ จะมีน้ำหนักเท่าใดก็ตาม

(ข) เครื่องจักรอื่น ๆ ที่มีน้ำหนักไม่เกิน 20 กิโลกรัม

อย่างไรก็ตาม ประเภทนี้ไม่ให้ออกไปใช้กับพัดลมหรือเครื่องระบายหรือหมุนเวียนอากาศที่มีพัดลมประกอบรวมอยู่ด้วย จะมีตัวกรองติดอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม (ประเภท 84.14) เครื่องทำให้ผ้าแห้งโดยวิธีหมุนเหวี่ยง (ประเภท 84.21) เครื่องล้างจาน (ประเภท 84.22) เครื่องซักผ้าที่ใช้ตามบ้านเรือน (ประเภท 84.50) เครื่องรีดที่ใช้ลูกกลิ้งหรือเครื่องรีดอื่น ๆ (ประเภท 84.20 หรือ 84.51) เครื่องจักรสำหรับเย็บ (ประเภท 84.52) กรรไกรไฟฟ้า (ประเภท 84.67) หรือเครื่องใช้ที่ให้ความร้อนด้วยไฟฟ้า (ประเภท 85.16)

5. วัตถุประสงค์ของประเภท 85.23

(ก) “อุปกรณ์หน่วยเก็บความจำแบบไม่ลบเลือนชนิดโซลิต-สเตท” (เช่น “การ์ดหน่วยความจำแฟลช” หรือ “การ์ดหน่วยเก็บอิเล็กทรอนิกส์แฟลช”) คืออุปกรณ์หน่วยเก็บที่มีเด็ารับสำหรับต่อประกอบด้วยหน่วยความจำแฟลชตั้งแต่หนึ่งหน่วยขึ้นไปในตัวเรือนเดียวกัน เช่น “แฟลชอีอีพรอม”) ในรูปของวงจรรวมที่ติดตั้งบนแผงวงจรมินิอุปกรณ์ดังกล่าว อาจประกอบด้วยตัวควบคุมในรูปของวงจรรวมและองค์ประกอบของดีสคริตแพสซีฟ เช่น ตัวเก็บประจุและตัวต้านทาน

(ข) คำว่า “สมาร์ตการ์ด” หมายถึง บัตรที่มีวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ฝังไว้ตั้งแต่หนึ่งวงจรขึ้นไป (ไมโครโพรเซสเซอร์หน่วยความจำเข้าถึงโดยสุ่ม (แรม) หรือหน่วยความจำอ่านอย่างเดียว (รอม)) ในรูปของชิป บัตรเหล่านี้อาจมีขั้วสัมผัสไฟฟ้า แถบแม่เหล็ก หรือสายอากาศชนิดฝัง แต่ไม่มีชิ้นส่วนวงจรแยกที่พหรือแพสซีฟอื่นใดอยู่ด้วย

6. วัตถุประสงค์ของประเภท 85.34 คำว่า “วงจรมิมพ์” คือวงจรมิมพ์ที่ขึ้นรูปบนฐานที่เป็นฉนวนโดยกรรมวิธีการพิมพ์แบบใดก็ตาม (เช่น การพิมพ์บนการชุบ การกัดขึ้นรอย) หรือโดยเทคนิค “วงจรมิมพ์” ให้เป็นตัวนำขั้วสัมผัส หรือองค์ประกอบพิมพ์อื่น ๆ (เช่น ตัวเหนียวนำ ตัวต้านทาน ตัวเก็บประจุ) แต่ละตัวโดด ๆ หรือเชื่อมต่อกันตามแบบที่กำหนด นอกจากวงจรมิมพ์ขึ้นส่วนซึ่งสามารถผลิต กลับโมดูลิต หรือขยายสัญญาณไฟฟ้า (เช่น ชิ้นส่วนจำพวกกึ่งตัวนำ)

คำว่า “วงจรมิมพ์” ไม่คลุมถึงวงจรมิมพ์ที่ประกอบเข้ากับชิ้นส่วนต่าง ๆ นอกจากที่ได้ในระหว่างกรรมวิธีการพิมพ์วงจร และไม่คลุมถึงตัวต้านทานตัวเก็บประจุหรือตัวเหนียวนำที่เป็นตัวโดด ๆ อย่งไรก็ตาม วงจรมิมพ์อาจมีขั้วต่อที่ไม่ได้เกิดจากการพิมพ์ติดอยู่ด้วย

วงจรมัลติคอมโพเนนต์ที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนแพสซีฟและชิ้นส่วนแอกทีฟซึ่งได้ในระหว่างกรรมวิธีทางเทคโนโลยีเดียวกันให้จำแนกเข้าประเภท 85.42

7. ตามวัตถุประสงค์ของประเภท 85.36 “ขั้วต่อสำหรับเส้นใยนำแสงสำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือสำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง” หมายถึง ขั้วต่อที่ทำการปรับแนวการต่อกับกลไกในการต่อปลายเส้นใยนำแสงในระบบดิจิทัลไลน์เท่านั้น ขั้วต่อนี้จะไม่ทำหน้าที่อื่นได้อีก เช่น การขยายสัญญาณ การสร้างสัญญาณ หรือการปรับปรุงสัญญาณ
8. ประเภท 85.37 ไม่คลุมถึงอุปกรณ์อินฟราเรดไร้สายสำหรับการควบคุมระยะไกลของเครื่องรับโทรทัศน์หรือของอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่น ๆ (ประเภท 85.43)
9. วัตถุประสงค์ของประเภท 85.41 และ 85.42
 - (ก) “ไดโอดทรานซิสเตอร์ และอุปกรณ์กึ่งตัวนำที่คล้ายกัน” คืออุปกรณ์กึ่งตัวนำที่การทำงานขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงค่าความต้านทานตามความเข้มของสนามไฟฟ้าที่จ่ายให้
 - (ข) “วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์” คือ
 - (1) วงจรรวมโมโนลิทิกซึ่งชิ้นส่วนต่าง ๆ ของวงจรม (ไดโอด ทรานซิสเตอร์ ตัวต้านทาน ตัวเก็บประจุ ตัวเหนี่ยวนำ ฯลฯ) ได้สร้างขึ้นพร้อมกันทั้งวงจรม (เป็นสาระสำคัญ) บนผิวของวัสดุกึ่งตัวนำหรือสารประกอบกึ่งตัวนำ (เช่น ซิลิคอนที่ได้ไปแล้วก็เปลี่ยนมาซีไนต์ ซิลิคอนเจอร์มาเนียม อินเดียมฟอสไฟด์) และรวมตัวกันอย่างแยกไม่ได้
 - (2) วงจรรวมไฮบริดซึ่งชิ้นส่วนแพสซีฟ (ตัวต้านทานตัวเก็บประจุตัวเหนี่ยวนำ ฯลฯ) ได้มาโดยใช้เทคโนโลยีฟิล์มบางหรือฟิล์มหนา และชิ้นส่วนแอกทีฟ (ไดโอดทรานซิสเตอร์ วงจรรวมโมโนลิทิก ฯลฯ) ได้มาโดยใช้เทคโนโลยีกึ่งตัวนำประกอบเข้าด้วยกันอย่างแยกจากกันไม่ได้ โดยการเชื่อมต่อระหว่างกันหรือด้วยเคเบิลเชื่อมต่อบนฐานที่เป็นฉนวนอันเดียวกัน (แก้ว เซรามิก ฯลฯ) วงจรดังกล่าวอาจมีองค์ประกอบดีสครีตอยู่ด้วย
 - (3) วงจรรวมมัลติชิปที่ประกอบด้วยวงจรรวมโมโนลิทิกตั้งแต่สองวงจรมขึ้นไป เชื่อมต่อระหว่างกันรวมเข้าด้วยกันอย่างแยกจากกันไม่ได้ จะอยู่บนฐานที่เป็นฉนวนตั้งแต่หนึ่งฐานขึ้นไปหรือไม่ก็ตาม และจะมีลีดเฟรมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่มีชิ้นส่วนวงจรมแอกทีฟหรือแพสซีฟอื่นอยู่ด้วย
 - (4) วงจรรวมมัลติคอมโพเนนต์ (เอ็มซีโอ) มีองค์ประกอบของวงจรรวมโมโนลิทิก วงจรรวมไฮบริด หรือวงจรรวมมัลติชิปอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่า ที่ประกอบกับส่วนประกอบดังต่อไปนี้อย่างน้อยที่สุดหนึ่งส่วนประกอบ ได้แก่ ซิลิคอนเบสเซ็นเซอร์ ซิลิคอนเบสแอกทูเอเตอร์ ซิลิคอนเบสออสซิลเลเตอร์ ซิลิคอนเบสโรเซนเตอร์ หรือองค์ประกอบรวมของของดังกล่าว หรือส่วนประกอบที่ทำหน้าที่ ของของที่สามารถจำแนกเข้าประเภท 85.32 85.33 85.41 หรือตัวเหนี่ยวนำที่สามารถจำแนกเข้าประเภท 85.04 มีจุดประสงค์ให้ถูกประกอบเข้าด้วยกันอย่างแยกจากกันไม่ได้เช่นเดียวกับวงจรรวม ในฐานะ

ส่วนประกอบชนิดที่ใช้สำหรับประกอบบนแผงวงจรพิมพ์ (พีซีบี) หรือตัวนำอื่นผ่านการเชื่อมต่อของ ฟิน ลีด บอลล์ แลนด์ บัมพ์ หรือแพ็ด

วัตถุประสงค์ของคำจำกัดความนี้

1. “ส่วนประกอบ” อาจแยกออกจากกัน ผลิตเป็นเอกเทศแล้วประกอบลงบนส่วนที่เหลือของเอ็มซีโอหรือรวมเข้ากับส่วนประกอบอื่น ๆ
2. “ซิลิคอนเบส” หมายถึง การสร้างบนฐานซิลิคอนซึบสเตรทหรือผลิตจากวัสดุซิลิคอนหรือผลิตบนแม่พิมพ์วงจรรวม
3. (ก) “ซิลิคอนเบสเซ็นเซอร์” ประกอบด้วยโครงสร้างไมโครอิเล็กทรอนิกส์หรือโครงสร้างเชิงกลที่สร้างขึ้นพร้อมกันทั้งวงจรหรือบนผิวของวัตถุกึ่งตัวนำ ทำหน้าที่ในการตรวจจับปริมาณทางกายภาพหรือทางเคมี และแปลงปริมาณดังกล่าวเป็นสัญญาณไฟฟ้า ซึ่งเกิดขึ้นโดยผลจากการเปลี่ยนแปลงในคุณสมบัติทางไฟฟ้าหรือการแทนที่ของโครงสร้างเชิงกล “ปริมาณทางกายภาพหรือทางเคมี” สัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโลก เช่น ความดัน คลื่นเสียง อัตราเร่ง การสั่นสะเทือน การเคลื่อนไหว ทิศทาง ความเครียด ความแรงสนามแม่เหล็ก ความแรงสนามไฟฟ้า แสง กัมมันตภาพรังสี ความชื้น การไหล ความเข้มข้นของสารเคมี เป็นต้น
 - (ข) “ซิลิคอนเบสแอกทูเอเตอร์” ประกอบด้วยโครงสร้างไมโครอิเล็กทรอนิกส์หรือโครงสร้างเชิงกลที่สร้างขึ้นพร้อมกันทั้งวงจรหรือบนผิวของวัตถุกึ่งตัวนำ ทำหน้าที่ในการแปลงสัญญาณไฟฟ้าให้เป็นการเคลื่อนไหวทางกายภาพ
 - (ค) “ซิลิคอนเบสเรโซเนเตอร์” เป็นส่วนประกอบที่ประกอบด้วยโครงสร้างไมโครอิเล็กทรอนิกส์หรือโครงสร้างเชิงกลที่สร้างขึ้นพร้อมกันทั้งวงจรหรือบนผิวของวัตถุกึ่งตัวนำ ทำหน้าที่ในการทำให้เกิดการสั่นเชิงกลหรือไฟฟ้าของความถี่ที่กำหนดไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับรูปทรงเรขาคณิตทางกายภาพของโครงสร้างเหล่านี้เพื่อตอบสนองต่อการป้อนข้อมูลจากภายนอก
 - (ง) “ซิลิคอนเบสออสซิลเลเตอร์” เป็นส่วนประกอบแอกทีฟที่ประกอบด้วยโครงสร้างไมโครอิเล็กทรอนิกส์หรือโครงสร้างเชิงกลที่สร้างขึ้นพร้อมกันทั้งวงจรหรือบนผิวของวัตถุกึ่งตัวนำ ทำหน้าที่ในการทำให้เกิดการสั่นเชิงกลหรือไฟฟ้าของความถี่ที่กำหนดไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับรูปทรงเรขาคณิตทางกายภาพของโครงสร้างเหล่านี้

การจำแนกประเภทของของตามทีนิยามไว้ในหมายเหตุนี้ให้นำประเภท 85.41 และ 85.42 มาพิจารณาก่อนประเภทอื่นใดในพิกัดอัตราศุลกากรนี้ ยกเว้นในกรณีของประเภท 85.23 โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทที่อาจคลุมถึงหน้าที่การทำงานของของนั้น

10. วัตถุประสงค์ของประเภท 85.48 “เซลล์ปฐมภูมิที่ใช้แล้ว แบตเตอรี่ปฐมภูมิที่ใช้แล้วและหม้อสะสมไฟฟ้าที่ใช้แล้ว” ได้แก่ ของดังกล่าวที่ใช้ประโยชน์เป็นของนั้นไม่ได้อีกต่อไปเนื่องจากการแตกการตัดการสึกหรอหรือเหตุอื่นและไม่สามารถอัดเต็มกระแสไฟได้อีก

หมายเหตุประเภทย่อย

1. ประเภทย่อย 8527.12 คลุมถึงเฉพาะเครื่องเล่นเทปคาสเซตที่มีเครื่องขยายเสียงติดตั้งถาวรแต่ไม่มีลำโพงติดตั้งถาวร สามารถทำงานได้โดยไม่ใช้พลังงานไฟฟ้าจากแหล่งภายนอก และมีขนาดไม่เกิน 170 มิลลิเมตร x 100 มิลลิเมตร x 45 มิลลิเมตร

The Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of
Hazardous Wastes and their Disposal

ANNEX I

CATEGORIES OF WASTE TO BE CONTROLLED

WASTE STREAMS

Y1	ของเสียจากการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ในโรงพยาบาล ศูนย์รักษาพยาบาล และคลินิก
Y2	ของเสียจากการผลิตและเตรียมผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม
Y3	ของเสียจากเภสัชกรรม ยา และเวชกรรม
Y4	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้สารทำลายสิ่งมีชีวิต (biocide) และเภสัชกรรม
Y5	ของเสียจากอุตสาหกรรมการผลิต การผสม และการใช้สารเคมีรักษาเนื้อไม้
Y6	ของเสียจากการผลิต การผสม หรือการใช้ตัวทำละลายอินทรีย์
Y7	ของเสียจากการควบคุมระดับความร้อนและการทำการผสมที่มีไฮยาไนด์ประกอบ
Y8	ของเสียจากน้ำมันแร่ที่มีสภาพไม่เหมาะสมสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์เดิม
Y9	ของเสียอิมัลชันหรือของผสมระหว่างน้ำมัน/น้ำ หรือ ไฮโดรคาร์บอน/น้ำ
Y10	ของเสียที่เป็นวัตถุและสิ่งของซึ่งมีหรือปนเปื้อนด้วยสารประเภทโพลีคลอริเนทเตดไบฟีนิล (พีซีบี) และ/หรือโพลีคลอริเนทเตดเทอร์ฟีนิล (พีซีที) และ/หรือ โพลีโบรมิเนทเตดไบฟีนิล (พีบีพี)
Y11	ของเสียประเภทกากน้ำมันดิบที่เกิดจากโรงกลั่นน้ำมัน กระบวนการกลั่นและการดำเนินการด้วยวิธีไพโรไลติก
Y12	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้หมึก สีย้อม สาร สี น้ำมันครั่ง และน้ำมันชักเงา
Y13	ของเสียจากการผลิต การผสม หรือการใช้เรซิน ลาเท็กซ์ พลาสติกไซเซออร์กาวหรือผลิตภัณฑ์ประเภทกาว

Y14	ของเสียที่เป็นเคมีซึ่งเกิดจากการศึกษาวิจัยและการพัฒนาหรือกิจการที่ไม่อาจระบุได้ และ/หรือ เป็นสารชนิดใหม่ และผลกระทบต่อมนุษย์และ/หรือสิ่งแวดล้อมของสารนั้นยังไม่เป็นที่รับทราบ
Y15	ของเสียที่โดยธรรมชาติสามารถระเบิดได้ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้กฎหมายอื่น
Y16	ของเสียจากกระบวนการผลิต การผสม หรือการใช้สารเคมีที่เกี่ยวข้อง กับการถ่ายภาพและวัสดุในการล้างอัดภาพ
Y17	ของเสียที่เป็นผลมาจากการเตรียมผิวหน้าโลหะและพลาสติก
Y18	กากที่เกิดจากการดำเนินการกำจัดของเสียอุตสาหกรรม

WASTES HAVING AS CONSTITUENTS

Y19	โลหะคาร์บอนิล
Y20	เบริลเลียม สารประกอบเบริลเลียม
Y21	สารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนต์
Y22	สารประกอบทองแดง
Y23	สารประกอบสังกะสี
Y24	สารหนู สารประกอบสารหนู
Y25	ซีลีเนียม สารประกอบซีลีเนียม
Y26	แคดเมียม สารประกอบแคดเมียม
Y27	พลวง สารประกอบพลวง
Y28	เทลลูเรียม สารประกอบเทลลูเรียม
Y29	ปรอท สารประกอบปรอท
Y30	แกลเลียม สารประกอบแกลเลียม
Y31	ตะกั่ว สารประกอบตะกั่ว
Y32	สารประกอบฟลูออรีนอินทรีย์ ยกเว้น แคลเซียมฟลูออไรด์
Y33	สารไซยาไนด์อินทรีย์

Y34	สารละลายกรด หรือกรดในรูปของแข็ง
Y35	สารละลายต่าง หรือต่างในรูปของแข็ง
Y36	แอสเบสตอส (ฝุ่นและเส้นใย)
Y37	สารประกอบฟอสฟอรัสอินทรีย์
Y38	สารไซยาไนด์อินทรีย์
Y39	ฟินอล สารประกอบฟินอล
Y40	อีเทอร์
Y41	ตัวทำละลายอินทรีย์ ที่มีองค์ประกอบของฮาโลเจน
Y42	ตัวทำละลายอินทรีย์ ยกเว้นที่มีองค์ประกอบของฮาโลเจน
Y43	สารใด ๆ (congenor) ของสารโพลีคลอริเนตเต็ดโตเบนโซ-ฟิวเรน
Y44	สารใด ๆ (congenor) ของสารโพลีคลอริเนตเต็ดโตเบนโซ-พารา-ไดออกซิน
Y45	สารประกอบฮาโลเจนอินทรีย์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในภาคผนวกนี้ (อาทิ Y39, Y41, Y42, Y43, Y44)

ANNEX II

CATEGORIES OF WASTES REQUIRING SPECIAL CONSIDERATION

Y46	ของเสียที่เก็บรวบรวมจากบ้านเรือน
Y47	กากที่เกิดจากการเผาของเสียจากบ้านเรือน

ANNEX VIII

LIST A

ของเสียที่ระบุในภาคผนวกนี้มีคุณลักษณะความเป็นอันตรายภายใต้ข้อ 1 วรรค 1(a) ของอนุสัญญาฯ และการระบุของเสียในภาคผนวกนี้ไม่ห้ามการใช้งานในภาคผนวก 3 ซึ่งอธิบายได้ว่าของเสียนั้นไม่เป็นอันตราย

A1 ของเสียประเภทโลหะและที่มีโลหะเป็นองค์ประกอบ

A1010	<p>ของเสียประเภทโลหะ และของเสียที่ประกอบด้วยโลหะผสม ดังต่อไปนี้:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● พลวง ● สารหนู ● เบริลเลียม ● แคดเมียม ● ตะกั่ว ● พรอท ● ซีลีเนียม ● เทลลูเรียม ● แทลเลียม <p>ยกเว้นของเสียนั้นได้รับการระบุเป็นพิเศษในบัญชีรายชื่อ b</p>
A1020	<p>ของเสียที่มีองค์ประกอบหรือสารปนเปื้อน ดังต่อไปนี้ (ไม่รวมของเสียโลหะในรูปขนาดใหญ่)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● พลวง และสารประกอบพลวง ● เบริลเลียม และสารประกอบเบริลเลียม ● แคดเมียม และสารประกอบแคดเมียม ● ตะกั่ว และสารประกอบตะกั่ว ● ซีลีเนียม และสารประกอบซีลีเนียม ● เทลลูเรียม และสารประกอบเทลลูเรียม

A1030	<p>ของเสียที่มีองค์ประกอบและสารปนเปื้อน ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สารหนู และสารประกอบสารหนู ● พรอท และสารประกอบพรอท ● แทลเลียม และสารประกอบแทลเลียม
A1040	<p>ของเสียที่มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โลหะคาร์บอนิล ● สารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนต์
A1050	กากตะกอนจากการชุบโลหะ
A1060	ของเสียที่เป็นของเหลวที่เกิดจากการทำความสะอาดโลหะด้วยกรด
A1070	กากที่ตกค้างจากกระบวนการผลิตสังกะสี ผุ่่น และกากตะกอน เช่น จาโรไซท์ เฮมาไทท์ เป็นต้น
A1080	ของเสียประเภทกากสังกะสี ไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b ที่มีสารตะกั่วและแคดเมียม ในระดับความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3
A1090	ถ้าจากการเผาสายฉนวนหุ้มเส้นลวดทองแดง
A1100	ผุ่่นและกากจากระบบกรองก๊าซในโรงถลุงทองแดง
A1110	สารละลายนำไฟฟ้าที่ใช้แล้ว จากกระบวนการแยกทองแดงให้บริสุทธิ์ด้วยไฟฟ้า
A1120	กากตะกอน ยกเว้นสารที่ทำหน้าที่เป็นขั้วไฟฟ้าบวก (anode slimes) จากกระบวนการแยกทองแดงให้บริสุทธิ์ด้วยไฟฟ้า
A1130	สารละลายที่ใช้ขึ้นรูปแม่พิมพ์ใช้แล้วที่มีองค์ประกอบของทองแดงที่ละลายได้
A1140	ของเสียจากสารเร่งปฏิกิริยาประเภททองแดงไซยาไนด์และคิวปริคคลอไรด์
A1150	ถ้าโลหะมีค่าจากการเผาแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A1160	แบตเตอรี่ชนิดตะกั่ว-กรด ทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และแยกส่วน
A1170	ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่ยังไม่ได้แยกประเภท ยกเว้นของผสมของแบตเตอรี่ที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่ไม่ระบุในบัญชีรายชื่อ ปี ที่มีองค์ประกอบของสารในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่มีความเป็นอันตราย

A1180	ของเสียประเภทเศษหรือชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ที่มี ส่วนประกอบ ซึ่งได้แก่ ตัวเก็บประจุไฟฟ้าและแบตเตอรี่อื่น ๆ ที่รวมในบัญชี รายชื่อ เอ สวิตช์ที่มีปรอทเป็นองค์ประกอบ แก้วจากหลอดCathode-ray และ Activated glass อื่น ๆ และตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารพีซีบีหรือที่ปนเปื้อนด้วย องค์ประกอบในภาคผนวก 1 (เช่น แคดเมียม ปรอท ตะกั่ว และโพลีคลอริเนท เตดไบฟีนิล) จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นมีคุณลักษณะใด ๆ ตามภาคผนวก 3 (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B1110 ในบัญชีรายชื่อ b)
A1190	ของเสียสายเคเบิลโลหะที่เคลือบหรือหุ้มด้วยพลาสติก ซึ่งมีหรือปนเปื้อนด้วย น้ำมันดิบจากถ่านหิน (Coal tar) สารโพลีคลอริเนทเตดไบฟีนิล ตะกั่ว แคดเมียม และสารประกอบฮาโลเจนอินทรีย์ (organohalogen compounds) อื่น หรือ องค์ประกอบในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นมีคุณลักษณะใด ๆ ตามภาคผนวก 3

A2 ของเสียที่มีสารอินทรีย์เป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งอาจมีโลหะและสารอินทรีย์

A2010	ของเสียแก้วจากหลอดแก้ว Cathode-ray และ Activated glass อื่น ๆ
A2020	ของเสียประเภทสารประกอบฟลูออรีนอินทรีย์ในรูปของเหลวหรือกากตะกอน ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A2030	ของเสียประเภทสารเร่งปฏิกิริยา ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A2040	ของเสียยิปซัมที่เกิดจากกระบวนการทางอุตสาหกรรมเคมี ซึ่งมีองค์ประกอบใน ภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่แสดงคุณลักษณะอันตรายตามภาคผนวก 3 (ซึ่งสัมพันธ์ กับรายการ B2080 ในบัญชีรายชื่อ b)
A2050	ของเสียแอสเบสตอส (ฝุ่นและเส้นใย)
A2060	ถ้าลอยจากโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากถ่านหินที่มีสารในภาคผนวก 1 ในปริมาณ ความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3 (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B2050 ในบัญชีรายชื่อ b)

A3 ของเสียที่มีสารอินทรีย์เป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งอาจมีโลหะและสารอนินทรีย์

A3010	ของเสียจากการผลิตหรือกระบวนการผลิต Petroleum coke และ Bitumen
A3020	ของเสียประเภทน้ำมันแร่ที่มีสภาพไม่เหมาะสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์เดิม
A3030	ของเสียซึ่งมี ประกอบด้วย หรือปนเปื้อนด้วยกากตะกอนสารประกอบที่ใช้ป้องกัน เครื่องยนต์ดับที่มีตะกั่วเป็นองค์ประกอบ
A3040	ของเสียประเภทของไหลที่ใช้ถ่ายเทความร้อน
A3050	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้เรซิน ลาเท็กซ์ พลาสติกไซเซออร์ กาว/ผลิตภัณฑ์ประเภทกาว ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B4020 ในบัญชีรายชื่อ b)
A3060	ของเสียประเภทไนโตรเซลลูโลส
A3070	ของเสียประเภทฟีนอล สารประกอบฟีนอล รวมทั้งคลอโลฟีนอล ทั้งในรูปของเหลว หรือกากตะกอน
A3080	ของเสียประเภทอีเทอร์ ไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A3090	ของเสียที่เกิดจากฝุ่นหนัง เถ้า กากตะกอน และแป้ง ที่มีสารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ หรือสารทำลายสิ่งมีชีวิต (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B3100 ในบัญชีรายชื่อ b)
A3100	ของเสียประเภทเศษหนังหรือส่วนประกอบของหนังที่ไม่เหมาะสำหรับการผลิตหนังซึ่ง มีสารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ หรือ สารทำลายสิ่งมีชีวิต (ซึ่งสัมพันธ์กับ รายการ B3090 ในบัญชีรายชื่อ b)
A3110	ของเสียจากการผลิตหนังแกะที่มีสารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์หรือสารทำลาย สิ่งมีชีวิต หรือสารติดเชื้อ (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B3110 ในบัญชีรายชื่อ b)
A3120	ปุ๋ยขนาดเล็กที่มีการตัด หั่น ซอย
A3130	ของเสียประเภทสารประกอบฟอสฟอรัสอินทรีย์
A3140	ของเสียประเภทตัวทำละลายอินทรีย์ที่ไม่มีธาตุฮาโลเจนเป็นองค์ประกอบ

	ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A3150	ของเสียประเภทตัวทำลายอินทรีย์ที่มีฮาโลเจนเป็นองค์ประกอบ
A3160	กากของเสียจากการกลั่นของเหลวที่ไม่ละลายน้ำทั้งที่มีฮาโลเจนและที่ไม่มีฮาโลเจน เป็นองค์ประกอบในกระบวนการนำตัวทำลายอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
A3170	ของเสียจากการผลิต Aliphatic halogenated hydrocarbon (ได้แก่ คลอโรมีเทน ไตคลอโรอีเทน ไวนิลคลอไรด์ ไวนิลอีดีนคลอไรด์ อัลลิลคลอไรด์และอีพิคลอไฮดริน)
A3180	ของเสีย สาร และชิ้นส่วนที่ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยโพลีคลอรีเนตเตดไปฟีนิล โพลีคลอรีเนตเตดเทอร์ฟีนิล โพลีคลอรีเนตเตดแนฟทาลีน หรือโพลีโบรมิเนตเตดไปฟีนิล หรือโพลีโบรมิเนตเตดอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันที่ระดับความเข้มข้น 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม หรือมากกว่า
A3190	กากน้ำมันดิบ (ยกเว้น Asphalt cements) ที่เกิดจากโรงกลั่นน้ำมัน และกระบวนการกลั่น หรือการบำบัดอินทรีย์วัตถุด้วยวิธีไพโรไลติก
A3200	บิทูมินัส (ของเสียยางมะตอย - asphalt waste) จากการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ซึ่งมีน้ำมันดิน (tar) เป็นองค์ประกอบ (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B2130 ในบัญชีรายชื่อ b)

A4 ของเสียที่มีองค์ประกอบอินทรีย์หรืออินทรีย์

A4010	ของเสียจากการผลิต การเตรียม และการใช้ผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม แต่ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A4020	ของเสียจากการรักษาพยาบาล หรือโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ พยาบาล ทันตกรรม การรักษาสัตว์ หรือที่เกิดจากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลอื่นๆ
A4030	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้สารทำลายสิ่งมีชีวิต และ Phytopharmaceuticals รวมถึงของเสียประเภทสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ และสารกำจัดวัชพืช ซึ่งไม่ได้คุณภาพตามกำหนดหรือหมดอายุ หรือไม่เหมาะสมสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์เดิม
A4040	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้สารเคมีรักษาเนื้อไม้

A4050	<p>ของเสียที่มี ประกอบ หรือปนเปื้อนด้วยสาร ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ไซยาไนต์อินทรีย์ ยกเว้น กากโลหะมีค่าที่เป็นของแข็งซึ่งมีสารไซยาไนต์อินทรีย์ในปริมาณน้อย ● ไซยาไนต์อินทรีย์
A4060	ของเสียผสมระหว่างน้ำมัน/น้ำ หรือ ไฮโดรคาร์บอน/น้ำ หรืออยู่ในรูปอิมัลชัน
A4070	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้หมึก สีย้อม สารสี สี น้ำมันครั่ง และน้ำมันขัดเงา ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A4080	ของเสียที่สามารถระเหยได้ (ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b)
A4090	ของเสียประเภทสารละลายกรดหรือด่าง นอกเหนือจากที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B2120 ในบัญชีรายชื่อ b)
A4100	ของเสียจากอุปกรณ์ควบคุมมลพิษสำหรับการบำบัดก๊าซเสียจากอุตสาหกรรม ยกเว้นของเสียเช่นว่าที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b
A4110	<p>ของเสียที่มี ประกอบ หรือปนเปื้อนด้วยสาร ดังต่อไปนี้:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สารใด ๆ (Congenor) ของสารคลอรีเนทเต็ดไดเบนโซ-ฟิวแรน ● สารใด ๆ (Congenor) ของสารโพลีคลอรีเนทเต็ด ไดเบนโซ-พารา-ไดออกซิน
A4120	ของเสียที่มี ประกอบ หรือปนเปื้อนด้วยสารประกอบเปอร์ออกไซด์
A4130	ของเสียประเภทบรรจุภัณฑ์ และภาชนะบรรจุที่มีสารในภาคผนวก 1 ในปริมาณความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงคุณลักษณะความเป็นอันตรายตามภาคผนวก 3
A4140	ของเสียประเภทที่ประกอบหรือมีสารเคมีที่ไม่ได้คุณภาพตามที่กำหนดหรือหมดอายุ ซึ่งสอดคล้องกับรายการในภาคผนวก 1 และที่แสดงคุณลักษณะความเป็นอันตรายตามภาคผนวก 3
A4150	ของเสียสารเคมีที่เกิดจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาหรือกิจกรรมการสอนซึ่งยังไม่ได้จำแนกชนิดและหรือเป็นสิ่งใหม่และมีผลต่อสุขภาพของมนุษย์และ/หรือยังไม่เคยพบในสิ่งแวดล้อม
A4160	Activated carbon ที่ใช้แล้ว ซึ่งไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ b (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ B2060 ในบัญชีรายชื่อ b)

ANNEX IX

LIST B

ของเสียที่มีในภาคผนวกจะไม่เป็นของเสียที่ครอบคลุมโดยข้อ 1 วรรค 1 (a) ของอนุสัญญานี้ หากว่าของเสียนั้นไม่มีวัสดุในภาคผนวก 1 จนเป็นเหตุให้แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3

B1 ของเสียประเภทโลหะและที่มีโลหะในองค์ประกอบ

B1010	<p>ของเสียโลหะและโลหะผสมในรูปโลหะที่ไม่ฟุ้งกระจาย:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โลหะมีค่า (กลุ่มทอง เงิน แพลทินัม แต่ไม่รวมปรอท) ● เศษเหล็กและเหล็กกล้า ● เศษทองแดง ● เศษนิกเกิล ● เศษอะลูมิเนียม ● เศษสังกะสี ● เศษดีบุก ● เศษทั้งสแตน ● เศษโมลิบดีนัม ● เศษแทนทาลัม ● เศษแมกนีเซียม ● เศษโคบอลต์ ● เศษบิสมัท ● เศษไทเทเนียม ● เศษเซอร์โคเนียม ● เศษแมงกานีส ● เศษเจอร์เมเนียม ● เศษเวเนเดียม ● เศษแฮฟเนียม อินเดียม ไนโอเบียม รีเนียม และแกลเลียม ● เศษธอเรียม
-------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● เศษโลหะหายาก ● เศษโครเมียม
B1020	<p>เศษโลหะที่สะอาด ไม่ปนเปื้อน รวมถึงโลหะผสมในรูปสำเร็จขนาดใหญ่ (แผ่น เพลท ล้ำ แท่ง ฯลฯ) ของ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เศษพลวง ● เศษเบริลเลียม ● เศษแคดเมียม ● เศษตะกั่ว (แต่ยกเว้นแบตเตอรี่ชนิด ตะกั่ว-กรด) ● เศษซิลิเนียม ● เศษเทลลูเรียม
B1030	เศษโลหะที่หลอมยากซึ่งมีกากเจือปน
B1031	ของเสียโลหะและโลหะผสม ในรูปโลหะที่ฟุ้งกระจายได้ (ผงโลหะ) ของโมลิบดีนัม ทังสเตน ไทเทเนียมแทนทาลัม ไนโอเบียม และรีเนียม ยกเว้น ของเสียเช่นว่า ที่ระบุ ในบัญชีรายชื่อ a ภายใต้รายการ A1050 กากตะกอนจากการชุบโลหะ
B1040	เศษชิ้นส่วนจากเครื่องกำเนิดพลังงานไฟฟ้าที่ไม่ปนเปื้อนน้ำมันหล่อลื่น สารฟิซีบี หรือ ฟิซีที จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นเป็นอันตราย
B1050	โลหะที่ไม่มีเหล็กผสม เศษชิ้นส่วนหนัก ที่ไม่มีวัสดุในภาคผนวก 1 ในปริมาณความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3
B1060	ของเสียประเภทซิลิเนียม และเทลลูเรียม ในรูปธาตุโลหะ รวมทั้งที่เป็นผง
B1070	ของเสียประเภททองแดงและโลหะผสมทองแดงในรูปที่ฟุ้งกระจายได้ หากของเสียนั้นไม่มีองค์ประกอบในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่ของเสียนั้นแสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3
B1080	ถั่วและกากสังกะสี รวมถึงกากโลหะผสมสังกะสีในรูปที่ฟุ้งกระจายได้ หากของเสียนั้นไม่มีองค์ประกอบในภาคผนวก 1 ในความเข้มข้นจนทำให้แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3
B1090	ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่เป็นไปตามกำหนด ยกเว้นที่ทำด้วย ตะกั่วแคดเมียม หรือปรอท

B1100	<p>ของเสียที่มีองค์ประกอบของโลหะจากการหลอมโลหะ การถลุงโลหะ และการทำให้โลหะให้บริสุทธิ์ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แท่งสังกะสีแข็ง ● ขี้โลหะที่มีสังกะสี - ขี้โลหะ : สังกะสีส่วนบนจากการชุบโลหะ (มากกว่าร้อยละ 90 ของสังกะสี) - ขี้โลหะ : สังกะสีส่วนล่างจากการชุบโลหะ (มากกว่าร้อยละ 92 ของสังกะสี) - ขี้โลหะจากการหล่อโดยวิธีฉีดสังกะสีร้อนเหลวเข้าไปในแม่พิมพ์ (มากกว่าร้อยละ 85 ของสังกะสี) - ขี้โลหะสังกะสีจากเครื่องชุบโลหะ : ร้อน (batch) (มากกว่าร้อยละ 92 ของสังกะสี) - เศษสังกะสี ● เศษอะลูมิเนียม ยกเว้นตะกรันเกลือ ● ตะกั่วจากกระบวนการเตรียมทองแดงเพื่อนำเข้าไปทำให้บริสุทธิ์หรือกระบวนการต่อไปที่ไม่มีสารหนู ตะกั่ว หรือแคดเมียมเจือปนจนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นแสดงคุณลักษณะความเป็นอันตรายตามภาคผนวก 3 ● ของเสียของ refractory linings รวมทั้ง crucibles จากการหลอมทองแดง ● ตะกรันจากกระบวนการเตรียมโลหะมีค่าเพื่อนำไปทำให้บริสุทธิ์ ● ตะกรันดีบุกที่มีแทนทาลัมในองค์ประกอบน้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของดีบุก
B1110	<p>ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยโลหะหรือโลหะผสม ● ของเสียประเภทเศษหรือชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์(รวมทั้งแผงวงจร) <p>ที่ไม่มีองค์ประกอบซึ่งได้แก่ตัวเก็บประจุไฟฟ้าและแบตเตอรี่อื่น ๆ ที่รวมในบัญชีรายชื่อ a สวิตช์ที่มีปรอทเป็นองค์ประกอบ แก้วจากหลอดCathode-ray และ activated อื่น ๆ และตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารพีซีบี หรือที่ไม่ปนเปื้อนด้วยองค์ประกอบในภาคผนวก 1 (เช่น แคดเมียม ตะกั่ว ปรอท โพลีคลอรีเนตเตดไบฟีนิล) หรือที่ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้นได้รับการกำจัดจนถึง</p>

	<p>ขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นไม่มีคุณลักษณะใด ๆ ตามภาคผนวก 3 (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A1180 ในบัญชีรายชื่อ a)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (รวมทั้งแผงวงจร สายไฟและองค์ประกอบอิเล็กทรอนิกส์) ที่มีจุดประสงค์เพื่อนำมาใช้ซ้ำโดยตรง และไม่ใช้เพื่อการรีไซเคิลหรือการกำจัดขั้นสุดท้าย 	
B1115	<p>ของเสียดังกล่าวที่เคลือบหรือหุ้มด้วยพลาสติก ซึ่งไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ a รายการ A1190 ยกเว้น แต่ของเสียเหล่านั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินการตามภาคผนวก 4a หรือ การกำจัดอื่น ๆ ที่ทุกขั้นตอนไม่มีการควบคุมอุณหภูมิ เช่นการเผาในที่โล่ง</p>	
B1120	<p>สารเร่งปฏิกิริยา (catalyst) ใช้แล้ว ยกเว้นของเหลวที่ใช้เป็นสารเร่งปฏิกิริยา ที่มีสารดังนี้:</p>	
	<p>โลหะ transition ยกเว้นของเสียประเภทสารเร่งปฏิกิริยา (สารเร่งปฏิกิริยาใช้แล้ว สารเร่งปฏิกิริยาใช้แล้วที่อยู่ในรูปของเหลว หรือสารเร่งปฏิกิริยาอื่น ๆ) ในบัญชีรายชื่อ a</p> <ul style="list-style-type: none"> • สแกนเดียม • วาเนเดียม • แมงกานีส • โคบอลต์ • ทองแดง • ลิเทียม • ไนโอเบียม • แอฟเนียม • ทังสแตน • ไทเทเนียม • โครเมียม • เหล็ก • นิกเกิล 	<p>แลนธาไนด์(โลหะหายาก)</p> <ul style="list-style-type: none"> • แลนทานัม • เพอร์ซีโอติเมียม • ซาแมเรียม • แกโดลิเนียม • ดิสโพรเซียม • เออร์เบียม • อิตเทอร์เบียม • ซีเรียม • นีโอติเมียม • ยูโรเพียม • เทอร์เบียม • โพลเมียม

	<ul style="list-style-type: none"> ● สังกะสี ● เซอร์โคเนียม ● โมลิบดินัม ● แทนทาลัม ● รึเนียม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ทูเลียม ● ลูทีเซียม
B1130	สารเร่งปฏิกิริยาใช้แล้วที่มีโลหะมีค่าเป็นองค์ประกอบที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว	
B1140	กากในรูปของแข็งที่มีโลหะมีค่าเป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีไซยาไนด์อินทรีย์ปริมาณน้อย	
B1150	ของเสียโลหะผสมและโลหะมีค่า (กลุ่มทอง เงิน แพลทตินัม แต่ไม่รวมปรอท) ในรูปที่ไม่ใช่ของเหลวและฟุ้งกระจายได้ในบรรจุภัณฑ์และฉลากที่เหมาะสม	
B1160	ถั่วโลหะมีค่าจากการเผาแผงวงจรในเตาเผา (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A1150 ในบัญชีรายชื่อ a)	
B1170	ถั่วโลหะมีค่าจากการเผาฟิล์มถ่ายภาพในเตาเผา	
B1180	ของเสียประเภทฟิล์มถ่ายภาพที่มีเงินเฮไลด์ (Silver halides) และโลหะเงิน (metallic silver)	
B1190	ของเสียประเภทกระดาษอัดภาพที่มีเงินเฮไลด์ (Silver halides) และโลหะเงิน (metallic silver)	
B1200	ตระกรันโลหะที่มีลักษณะเป็นเม็ดที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า	
B1210	ตะกรันโลหะที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า รวมทั้งตะกรันที่เป็นแหล่งกำเนิดของไทเทเนียมไดออกไซด์ (TiO) และวาเนเดียม	
B1220	ตะกรันจากการผลิตสังกะสี ที่มีเหล็กในปริมาณสูง (มากกว่าร้อยละ 20) ซึ่งถูกนำมาปรับเสถียรทางเคมีและส่วนใหญ่นำมาใช้ในการก่อสร้างโดยดำเนินการตามข้อกำหนดทางอุตสาหกรรม (เช่น DIN 4301)	

B1230	เศษจากการบดที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า
B1240	เกล็ด/สะเก็ดจากการบดทองแดงออกไซด์
B1250	ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ ที่หมดอายุการใช้งานแล้วที่ไม่มีของเหลวหรือองค์ประกอบที่เป็นอันตรายอื่น ๆ

B2 ของเสียที่มีสารอินทรีย์เป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งอาจมีโลหะและสารอินทรีย์

B2010	<p>ของเสียจากกระบวนการทำเหมืองในรูปที่ไม่ฟุ้งกระจายจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ของเสียประเภทกราฟิตรีมชาติ ● ของเสียประเภทหินชนวน ไม่ว่าจะตัดหรือเล็มอย่างหยาบ ๆ โดยเลื่อยหรืออื่นใด ● ของเสียประเภทไม้ก้ำ ● ของเสียประเภท Leucite nepheline และ nepheline syenite ● ของเสียประเภทเฟลด์สปาร์ ● ของเสียฟลูออสปาร์ ● ของเสียประเภทซิลิกาในรูปของแข็ง ยกเว้นของเสียที่ใช้ในกระบวนการหลอมเหล็ก/แก้ว
B2020	<p>ของเสียประเภทแก้วในรูปไม่ฟุ้งกระจาย:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เศษแก้วที่รวบรวมเพื่อหลอมใหม่ และของเสียอื่น และเศษของแก้ว ยกเว้น แก้วจากหลอด Cathode - ray และ activated glass อื่น ๆ
B2030	<p>ของเสียประเภทเซรามิกในรูปไม่ฟุ้งกระจาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ของเสียโลหะกันความร้อน (ของผสมเซรามิกโลหะ) ● ไยเซรามิก ที่มีระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น
B2040	<p>ของเสียอื่นที่มีองค์ประกอบอินทรีย์หลักดังนี้:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แคลเซียมซัลเฟตที่ทำให้บริสุทธิ์บางส่วน ซึ่งผลิตจากก๊าซที่ระบายออกจากปล่อง ซึ่งยังไม่ได้ขจัดซัลเฟอร์ (FGD) ออก ● ของเสียประเภทฝามั่งยิปซัมหรือฝามั่งพลาสติกจากการรีถอนอาคาร

	<ul style="list-style-type: none"> ● ตระกรันจากการผลิตทองแดง ที่มีเหล็กปริมาณสูง (มากกว่าร้อยละ 20) ซึ่งถูกนำมาปรับเสถียรทางเคมีและส่วนใหญ่นำมาใช้ในการก่อสร้างและใช้เป็นเครื่องมือสำหรับขัดถู (abrasive applications) โดยการดำเนินการตามข้อกำหนดทางอุตสาหกรรม (เช่น DIN 4301 และ DIN 8201) ● กำมะถันในรูปของแข็ง ● หินปูนจากการผลิตแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (ที่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า 9) ● โซเดียมคลอไรด์ โพแทสเซียมคลอไรด์ และแคลเซียมคลอไรด์ ● คาร์บอนดำ (ซิลิกอนคาร์ไบด์) ● คอนกรีตแตก ● ลิเทียม - แทนทาลัม และ ลิเทียม - ไนโอเบียมที่มีเศษแก้วเป็นองค์ประกอบ
B2050	ถั่วลอมจากโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากถ่านหินที่ไม่รวมในบัญชีรายชื่อ a (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A2060 ในบัญชีรายชื่อ a)
B2060	activated carbon ใช้แล้วที่ไม่มีวัสดุตามภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3 ตัวอย่างเช่น คาร์บอน ที่เป็นผลจากการปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่มสำหรับพอกาและกระบวนการอุตสาหกรรมอาหารและการผลิตวิตามิน (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A4160 ในบัญชีรายชื่อ a)
B2070	กากตะกอนแคลเซียมฟลูออไรด์
B2080	ของเสียประเภทพิษที่ที่เกิดจากกระบวนการอุตสาหกรรมเคมีที่รวมในบัญชีรายชื่อ a (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A2040 ในบัญชีรายชื่อ a)
B2090	ของเสียประเภทปลายขั้นสูงจากการผลิตอะลูมิเนียมและเหล็กกล้าที่ทำด้วยถ่านโค้กหรือปิทิวเมนและได้รับการทำความสะอาดตามข้อกำหนดทางอุตสาหกรรมตามปกติ (ยกเว้นปลายขั้นสูงจากอุตสาหกรรมคลออัลคาไลน์อิเล็กโทรไลต์และถลุงโลหะ)
B2100	ของเสียประเภทสารประกอบอะลูมิเนียมที่มีน้ำเป็นองค์ประกอบ และของเสียประเภทออกไซด์ของอะลูมิเนียมและกากจากการผลิตออกไซด์ของอะลูมิเนียม ยกเว้นวัสดุนั้นใช้สำหรับการทำความสะอาดก๊าซ การตกตะกอนหรือการกรอง

B2110	กากแร่อะลูมิเนียม ("Bauxite residue" หรือ "red mud") (ที่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (PH) ตั้งแต่ปานกลางจนถึงไม่เกิน 11.5)
B2120	ของเสียประเภทสารละลายกรดหรือด่างที่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (PH) มากกว่า 2 แต่น้อยกว่า 11.5 ซึ่งไม่กัดกร่อนหรือเป็นอันตรายอื่นใด (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A4090 ในบัญชีรายชื่อ a)
B2130	บิทูมินัส (ของเสียยางมะตอย - asphalt waste) จากการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนที่ไม่มีน้ำมันดินปนเปื้อน" (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A3200 ในบัญชีรายชื่อ a)

B3 ของเสียที่มีสารอินทรีย์เป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งอาจมีโลหะและสารอนินทรีย์

B3010	<p>ของเสียประเภทพลาสติกที่เป็นของแข็ง ดังนี้ วัสดุพลาสติกและพลาสติกผสม ที่ไม่ผสมกับของเสียอื่นและได้ผ่านการจัดเตรียมจนได้คุณภาพที่กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เศษพลาสติกของโพลีเมอร์และโคโพลีเมอร์ที่ไม่มีฮาตุฮาโลเจนเป็นองค์ประกอบ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เอทิลีน - สไตรีน - โพลีโพรพิลีน - โพลีเอทิลีนเทอร์เรพาทาเลต - อคริโลไนไตรล์ - บิวทาไดอิน - โพลีอะเซตล - โพลีอะไมด์ - โพลีบิวทิลีนเทอร์เรพาทาเลต - โพลีคาร์บอเนต - โพลีอีเทอร์ - โพลีพินิลีนซิลไฟด์
-------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - อะคริลิกโพลีเมอร์ - อัลเคน C10 - C13 (พลาสติกไซเซอร์) - โพลียูรีเทน (ไม่มีสาร CFCS) - โพลีซิลิโคน - โพลีเมธิลเมทาคริเลต - โพลีไวนิลแอลกอฮอล์ - โพลีไวนิลบิวไทรอล - โพลีไวนิลอะซิเตต ● ของเสียประเภทเรซินที่ผ่านการบำบัดแล้ว ดังต่อไปนี้ - เรซินยูเรียฟอร์มาลดีไฮด์ - เรซินฟีนอลฟอร์มาลดีไฮด์ - เรซินเมลามีนฟอร์มาลดีไฮด์ - เรซินอีพอกซี - เรซินอัลไคล์ - โพลีอะไมด์ ● ของเสียประเภทฟลูออรีเนตต โพลีเมอร์ ดังต่อไปนี้ - เพอร์ฟลูออไรด์เอทิลีนโพรไพลีน (เอฟอีพี) - เพอร์ฟลูออไรด์ อัลโคซิล อัลเคน ● เตตระฟลูออโรเอทิลีน/เพอร์ฟลูออโร ไวนิลอีเทอร์ (พีเอฟเอ) ● เตตระฟลูออโรเอทิลีนเพอร์ฟลูออโร เมทิลไวนิลอีเทอร์ (เอ็มเอฟเอ) - โพลีไวนิลฟลูออไรด์ (พีวีเอฟ) - โพลีไวนิลอิตินฟลูออไรด์ (พีวีดีเอฟ)
B3020	<p>ของเสียประเภทผลิตภัณฑ์ของกระดาษ กระดาษแข็ง กระดาษ วัสดุดังต่อไปนี้ ที่ไม่ผสมกับของเสียอันตราย ได้แก่ ของเสียและเศษกระดาษ หรือบอร์ดกระดาษ ดังต่อไปนี้</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● กระดาษหรือกระดาษแข็งที่ไม่พอกขาว กระดาษหรือกระดาษแข็งที่เป็นลูกฟูก ● กระดาษหรือกระดาษแข็งอื่นซึ่งส่วนใหญ่ทำจากเยื่อที่พอกขาวด้วยสารเคมีที่ไม่มีสี ● กระดาษหรือกระดาษแข็งซึ่งส่วนใหญ่ทำจากเยื่อกระดาษแบบ mechanical (ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน) ● อื่น ๆ รวมทั้ง 1) กระดาษแข็งที่มีการเคลือบ (laminated) 2) เศษที่จำแนกไม่ได้
B3030	<p>ของเสียสิ่งทอ</p> <p>วัสดุดังต่อไปนี้ ที่ไม่ผสมกับของเสียอื่นและได้รับการเตรียมจนได้คุณภาพที่กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ของเสียประเภทไหม (รวมทั้งรังไหมที่ไม่เหมาะสำหรับม้วน ของเสียประเภทไหมพรมและ garnetted stock) <ul style="list-style-type: none"> - ไม่แข็ง หรือสางไม่ได้ - อื่น ๆ ● ของเสียจากขนแกะหรือขนสัตว์ทั้งที่ละเอียดหรือหยาบ รวมทั้งของเสียประเภทไหมพรม ยกเว้น garnetted stock <ul style="list-style-type: none"> - เส้นใยสั้น ๆ จากขนแกะหรือขนสัตว์ละเอียด - ของเสียอื่น ๆ จากขนแกะหรือขนสัตว์ละเอียด - ของเสียจากขนสัตว์หยาบ ● ของเสียประเภทฝ้าย (รวมทั้งของเสียประเภทไหมพรม และ garnetted stock) <ul style="list-style-type: none"> - ของเสียประเภทไหมพรม (รวมทั้งของเสียประเภทด้าย) - garnetted stock - อื่น ๆ ● เศษจากต้นแฟลกซ์ที่นำมาจากฝ้ายลินิน และของเสีย ● เศษปอและของเสีย (รวมทั้งของเสียประเภทไหมพรม และ garnetted stock) ของป่านแท้ (<i>Cannabis sativa L.</i>)

	<ul style="list-style-type: none"> ● เศษปอและของเสี้ย (รวมทั้งของเสี้ยประเภทไหมพรม และgarnetted stock) ของปอกระเจา (jute) และเส้นใย สิ่งทอ อื่น ๆ(ยกเว้นแฟลกซ์ ป่านแท้ และป่าน ramie) ● เศษปอของเสี้ย (รวมทั้งของเสี้ยประเภทไหมพรม และ garnetted stock) ของ sisal และเส้นใยสิ่งทออื่น ๆ ของไม้ตระกูล Agave ● เศษปอ เส้นใยสั้น ๆ และของเสี้ย (รวมทั้งของเสี้ยประเภทไหมพรมและ garnetted stock) ของมะพร้าว ● เศษปอ เส้นใยสั้น ๆ และของเสี้ย (รวมทั้งของเสี้ยประเภทไหมพรม และ garnetted stock) ของ abaca (ป่านนิลา หรือ Musa textilis Nee) ● เศษปอ เส้นใยสั้น ๆ และของเสี้ย (รวมทั้งของเสี้ยประเภทไหมพรม และ garnetted stock) ของป่าน ramie และเส้นใยสิ่งทอจากพืชอื่น ๆ ที่ไม่ระบุหรือรวมไว้เป็นอย่างอื่น ● ของเสี้ย (รวมทั้งเส้นใยสั้น ๆ ของเสี้ยประเภทไหมพรม และ garnetted stock) ของเส้นใยที่มนุษย์ทำขึ้น ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - เส้นใยสังเคราะห์ - เส้นใยเทียม ● เสื้อผ้าและชิ้นส่วนสิ่งทออื่น ๆ ที่สวมใส่แล้ว ● เศษเสื้อผ้าเก่าที่ใช้แล้ว เศษเชือกชนิดพัน เชือก เคเบิล และชิ้นส่วนเชือกชนิดพัน ของวัสดุสิ่งทอที่ไม่สวมใส่แล้ว <ul style="list-style-type: none"> - ที่จำแนกแล้ว - อื่น ๆ
B3035	ของเสี้ยประเภทพรม สิ่งทอที่ใช้คลุมพื้น
B3040	<p>ของเสี้ยประเภทยาง</p> <p>วัสดุดังต่อไปนี้ ซึ่งมีได้ผสมกับของเสี้ยอื่น:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ของเสี้ยและเศษของยางแข็ง (เช่น ยางผสมกำมะถัน (ebonite)) ● ของเสี้ยอย่างอื่น ๆ (ยกเว้น ของเสี้ยนนั้นระบุไว้เป็นอย่างอื่น)
B3050	ของเสี้ยประเภทไม้ และคอร์ก (cork) ที่ไม่ได้รับการบำบัด ดังนี้

	<ul style="list-style-type: none"> ● เศษของเสียประเภทไม้ ทั้งที่เป็นซุง ก้อน ก้อนกลม หรือรูปแบบอื่นที่คล้ายกัน ● ของเสียประเภทคอร์ก (cork) ได้แก่ คอร์กไม้บด ทำให้เป็นเม็ด หรือบีบอัด
B3060	<p>ของเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรมอาหารซึ่งไม่ติดเชื้อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● กาก/ตะกอนไวน์ ● ของเสียประเภทพีชผักที่ทำให้ปราศจากเชื้อและทำให้แห้ง กากและวัสดุพลอยได้ไม่ว่าจะเป็นก้อนกลม ใช้เป็นอาหารสัตว์ หรืออื่น ๆ ทั้งหมดซึ่งไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ● ไขมัน ได้แก่ กากจากการบำบัดสารไขมันหรือไขมันจากสัตว์หรือพืช ● ของเสียจากกระดูกและเขาซึ่งใช้งานไม่ได้แล้วได้รับการขจัดไขมันออกโดยเตรียมอย่างง่าย (แต่ไม่ได้ตัดเป็นรูปร่าง) บำบัดด้วยกรด หรือขจัดเยลลาตินออก ● ของเสียจากปลา ● เปลือก เปลือกแข็ง ผิวของโกโก้ และของเสียอื่น ๆ จากโกโก้ ● ของเสียอื่นจากอุตสาหกรรมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตร ยกเว้นวัสดุพลอยได้ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดระดับชาติและนานาชาติ สำหรับการบริโภคของมนุษย์และสัตว์
B3065	<ul style="list-style-type: none"> ● ของเสียจากไขมันและน้ำมันสัตว์ หรือพืชที่รับประทานได้ (เช่น น้ำมันสำหรับทอด) ที่ไม่แสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3
B3070	<p>ของเสียดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ของเสียที่เป็นเส้นผมมนุษย์ ● ของเสียที่เป็นฟาง ● ราไมซีเลียมที่ทำให้หมดฤทธิ์แล้วซึ่งเกิดจากการผลิตเพนิซิลินที่จะนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์
B3080	ของเสียจากเปลือกและเศษยาง
B3090	เปลือกและของเสียอื่นที่เป็นหนังหรือหนังประกอบซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับการผลิตงานหนังที่ไม่มีสารประกอบโครเมียมเฮกซาวาเลนท์และสารทำลายสิ่งมีชีวิต ยกเว้นกากตะกอนหนัง (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A3100 ในบัญชีรายชื่อ a)

B3100	แป้ง กากตะกอน ถั่ว ฟูน หรือหนัง ที่ไม่มีสารประกอบโครเมียม เฮกซาวาเลนท์ หรือสารทำลายสิ่งมีชีวิต (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A 3090 ในบัญชีรายชื่อ a)
B3110	ของเสีย Fellmongery ที่ไม่มีสารประกอบโครเมียมเฮกซาวาเลนท์ หรือสารทำลายสิ่งมีชีวิต หรือสารติดเชื้อ (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A3110 ในบัญชีรายชื่อ a)
B3120	ของเสียซึ่งประกอบด้วยสีย้อมอาหาร
B3130	ของเสียโพลีเมอร์อีเทอร์และของเสียโมโนเมอร์อีเทอร์ที่ไม่อันตรายซึ่งไม่สามารถก่อรูปเป็นเปอร์ออกไซด์
B3140	ของเสียยางที่ขัดด้วยแรงลม ยกเว้นที่มีจุดประสงค์สำหรับการดำเนินการตามภาคผนวก 4a

B4 ของเสียที่มีทั้งองค์ประกอบอินทรีย์และอนินทรีย์

B4010	ของเสียประกอบด้วยสีน้ำ สีพลาสติก หมึก และน้ำมันขัดเงาที่จับตัวแข็งซึ่งไม่มีตัวทำลายอินทรีย์โลหะหนักหรือสารทำลายสิ่งมีชีวิตเป็นองค์ประกอบจนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นเป็นอันตราย (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A4070 ในบัญชีรายชื่อ a)
B4020	ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้เรซิน ลาเท็กซ์ พลาสติกไซเซออร์ กาวและผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกาะยึดซึ่งไม่ได้กำหนดในบัญชีรายชื่อ a โดยปราศจากตัวทำลายและสารปนเปื้อนอื่นในระดับที่ไม่ทำให้ของเสียนั้นแสดงคุณลักษณะตามภาคผนวก 3 เช่น แป้งเดกซ์ทริน เซลลูโลส อีเทอร์ โพลีไวนิลแอลกอฮอล์ ที่ละลายด้วยน้ำหรือที่ทำจากโปรตีนนม (ซึ่งสัมพันธ์กับรายการ A3050 ในบัญชีรายชื่อ a)
B4030	กล่องแบบใช้ครั้งเดียวที่ใช้งานแล้วพร้อมแบตเตอรี่ที่ไม่รวมอยู่ในบัญชีรายชื่อ a

ประวัติผู้เขียนเอกัตศึกษา

นางสาวศจิกา ว่องวัฒนธรรม เกิดเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2532 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2554 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายการเงินและภาษีอากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2562 ปัจจุบันทำงานเป็นนิติกร กรมศุลกากร